

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1993-1994

HANDELINGEN 21-22-23-24-25

VERGADERINGENVANJANUARI1994

ACTUELE INTERPELLATIES

ACTUELE VRAGEN

BELEIDSBRIEF LETTEREN

BELEIDSBRIEF MIGRANTENBELEID

BENOEMING VAN DE VOORZITTER

BENOEMING VAN DE VIERDE ONDERVOORZITTER

DECREET AANDUIDING VAN BESCHERMDE DUINGEBIEDEN

GROENE HOOFDSTRUCTUUR

INTERPELLATIES

NUMERUS CLAUSUS IN GENEESKUNDE

OVERSTROMINGSRAMP

PRIVATISERING VAN DE NIM

PUNT AAN DE LIJN

TOESPRAAK VAN DE VOORZITTER

TRANSFERS IN DE SOCIALE ZEKERHEID

Inhoud

Nr. 21 **Donderdag 13 januari 1994**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 931

Ontwerpen van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 931

Voorstel van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 931

Voorstel van resolutie
Indiening en verwijzing, blz. 931

Verslagen
Indiening, blz. 931

Verzoekschrift
Indiening en verwijzing, blz. 932

Besluiten van de Vlaamse regering
Indiening en verwijzing, blz. 932

Ministerieel besluit
Indiening en verwijzing, blz. 932

Arresten van het Arbitragehof
Indiening, blz. 932

Kennisgevingen van het Arbitragehof
Indiening, blz. 933

Schriftelijke vragen (Regl. art. 76)
Indiening, blz. 933

Benoeming van de voorzitter, blz. 933
Sprekers : de heren L. Hancké, F. Dewinter, J. Geysels, A. Denys, J. De Seranno

Toespraak van de voorzitter, blz. 936

Benoeming van de vierde ondervoorzitter, blz. 937
Sprekers : de heren L. Hancké en F. Dewinter

Voorstel van decreet van de heren J. Vande Lanotte, R. Landuyt en M. Capoen houdende bekrachtiging van het besluit van 15 september 1993 van de Vlaamse regering betreffende de aanduiding van beschermd duingebieden en voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden
- 403 (1992-1993) - Nrs. 1 tot 5

Algemene bespreking, blz. 937
Sprekers : de heer R. Landuyt, verslaggever, de heren D. Ramoudt, J. Vande Lanotte, mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche, de heer A. Denys, mevrouw V. Dua, de heer M. Capoen, minister N. De Batselier

Artikelsgewijze bespreking, blz. 949

Regeling van de werkzaamheden, blz. 949

Nr. 22 **Donderdag 13 januari 1994**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 951

Regeling van de werkzaamheden, blz. 951

Actuele vragen (Regl. art. 77)
Actuele vraag van de heer J. Van Hautem tot mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over een richtlijn van de VDAB en de onduidelijkheid omtrent de positie van Nederlandstalige Brusselse DAC'ers, blz. 953

Actuele vraag van de heer J. Taylor tot mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over de mogelijke discriminatie bij de aanwerving van personeel bij de plaatselijke besturen ten gevolge van het besluit van 27 oktober 1993 van de Vlaamse regering houdende uitvoering van het koninklijk besluit van 28 oktober 1986, blz. 954

Actuele vraag van de heer A. Denys tot mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over de recente beslissing van de Vlaamse regering om een wilerploeg te sponsoren

Actuele vraag van de heer J. Geysels tot mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over de oprichting van een wilerploeg door de Vlaamse regering, blz. 955

Actuele vraag van mevrouw T. Merckx-Van Goey tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen en tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, naar aanleiding van persberichten over een nota van de minister van Ambtenarenzaken waarin gesteld wordt dat de loonsverhogingen, in tegenstelling met alle toezeggingen inzake loonafspraken, een jaar worden uitgesteld, blz. 957

Actuele vraag van de heer J. Ulburghs tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de resterende KS-enveloppe die volgens recente persberichten nog slechts 11,5 miljard frank zou bedragen, blz. 958

Actuele vraag van de heer J. Timmermans tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de weigering van Aquafin om geleide bezoeken te brengen aan waterzuiveringsstations, blz. 959

Actuele vraag van de heer R. Van Hooiland tot de heer L. Van den Bossche,

Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de interne werking van het Vast Wervingssecretariaat, blz. 959

Actuele vraag van de heer F. Dewinter tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de recente persberichten volgens welke de Arabische zender Middle-East Broadcasting via de TV-kabel in de Antwerpse regio zou uitzenden, blz. 960

Actuele vraag van de heer E. Van Rompuy tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de advertenties in het begin van januari voor het BRT-programma "Schermen", blz. 961

Actuele vraag van de heer S. Platteau tot de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over de recente bestelling van software door De Lijn, blz. 962

Actuele interpellatie (Regl. art. 79)

Actuele interpellatie van mevrouw V. Dua tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de controverse rond de Groene Hoofdstructuur, blz. 962

Sprekers : mevrouw V. Dua, de heren F. Wymeersch, A. Denys, E. Van Rompuy, J. De Meyer, J. Taylor, M. Capoen, G. Bossuyt, minister N. De Batselier en minister-president L. Van den Brande

Regeling van de werkzaamheden, blz. 972

Voorstel van decreet van de heren J. Vande Lanotte, R. Landuyt en M. Capoen houdende bekrachtiging van het besluit van 15 september 1993 van de Vlaamse regering betreffende de aanduiding van beschermd duingebieden en voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden
- 403 (1992-1993) - Nrs. 1 tot 5
Hoofdelijke stemming, blz. 972

Sprekers : de heer D. Ramoudt, mevrouw V. Dua, de heer X. Buisseret, mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche, de heer J. Vande Lanotte

Actuele interpellaties (Regl. art. 79) (Voortzetting)

Actuele interpellatie van de heer G. Vermassen tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de overstromingsramp in de Maasvallei

Actuele interpellatie van de heer M. Didten tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de recente over-

stromingen in het Maasland en de uitvoering van het Maasdijkenplan

Actuele interpellatie van mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, en de heer N. De Batselier, minister-vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de overstromingen in de IJzerstreek

Actuele interpellatie van de heer M. Maertens tot de heer N. De Batselier, minister-vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, en de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de overstromingen in de vallei van de IJzer, blz. 974

Sprekers : de heren G. Vermassen, M. Didden, mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche, de heren M. Maertens, R. Van Hooland, J. Demeulenaere, J. Ulburghs, H. Olaerts, J. De Seranno, M. Capoen, V. Vautmans, minister T. Kelchtermans, minister N. De Batselier

Regeling van de werkzaamheden, blz. 994

Interpellatie (Regl. art. 78)

Interpellatie van de heer V. Vautmans tot de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over mogelijke onregelmatigheden bij het project Punt aan de Lijn, blz. 994

Sprekers : de heren V. Vautmans, H. Van Dienderen, minister J. Sauwens

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1001

Nr. 23 Woensdag 26 januari 1994 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1003

Ontwerpen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1003

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1003

Voorstellen van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 1003
Intrekking, blz. 1003

Voorstel tot wijziging van het reglement

Indiening en verwijzing, blz. 1003

Verzoekschrift

Indiening en verwijzing, blz. 1004

Besluiten van de Vlaamse regering

Indiening en verwijzing, blz. 1004

Arresten van het Arbitragehof

Indiening, blz. 1004

Kennisgevingen van het Arbitragehof

Indiening, blz. 1004

Schriftelijke vragen (Regl. art. 76)

Indiening, blz. 1004

Samenstelling van commissies

Wijziging onder de vaste en plaatsvervangende leden, blz. 1005

Beleidsbrief Letteren, ingediend door de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden – 290 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2
Debat, blz. 1005

Sprekers : de heren P. Hostekint, H. Suykerbuyk, J. Demeulenaere, P. Van Grembergen, L. Peeters, F. De Man, H. Olaerts, L. Dierickx, M. Van Peel, M. Maertens, minister H. Weckx

Motie van aanbeveling, blz. 1025

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1026

Bijlage

Vragen om uitleg, blz. 1027

Nr. 24 Woensdag 26 januari 1994 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1033

Beleidsbrief Migrantenbeleid van de Vlaamse gemeenschap, een beleid van gelijke kansen, ingediend door mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin – 368 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2
Debat, blz. 1033

Sprekers : de heren H. Brouns, E. Beysen, J. Ulburghs, J. Sleenckx, F. Van den Eynde, F. Dewinter, L. Dierickx, J. Timmermans, F. De Man, A. Denys, J. Van Hauthem, M. Didden, H. Lauwers, minister W. Demeester-De Meyer

Motie van aanbeveling, blz. 1056

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1056

Interpellatie (Regl. art. 78)

Interpellatie van de heer J. Valkeniers tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het uitblijven van een numerus clausus voor de studenten geneeskunde, blz. 1056

Sprekers : de heer J. Valkeniers, mevrouw L. Maximus, de heren R. Bosman, L. Appeltans, minister L. Van den Bossche

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1064

Nr. 25 Donderdag 27 januari 1994

Berichten van verhindering, blz. 1065

Actuele vragen (Regl. art. 77)

Actuele vraag van mevrouw V. Dua tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de weigering van toelagen aan de V.Z.W. Bayoke voor het project "Uitwerken Basisnetwerk Vrouwenhandel", blz. 1066

Actuele vraag van de heer B. Vandendriessche tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de onduidelijke situatie rond het "Hotel van Goethem" in Gent, blz. 1068

Actuele vraag van de heer J. Devolder tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de ingediende Vlaamse projecten inzake het Konverprogramma, blz. 1068

Actuele vraag van de heer P. Chevalier tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de benoemingen in Vlaamse overheidsinstellingen, blz. 1069

Actuele vraag van de heer F. Van den Eynde tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over betaalde mededelingen van de Vlaamse regering in de dag- en weekbladers, blz. 1071

Actuele vraag van de heer R. Van Hooland tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en

Externe Betrekkingen, over de privatisering van Belgacom, blz. 1072

Actuele vraag van de heer P. Van Grembergen tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de gezondheidsindex, blz. 1073

Actuele vraag van de heer J. Timmermans tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de noodzaak van nieuwe afspraken voor de werking van het Denderbekkencomité, blz. 1074

Actuele vraag van de heer H. Suykerbuyk tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het verlies van aanvullende gemeentebelasting voor meerdere Belgische gemeenten gelegen in de Belgisch-Nederlandse grensstreek, blz. 1075

Actuele vraag van de heer J. De Mol tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het aanvragen van vergunningen op grond van normen die door de decreten van 9 juni 1993 zijn opgeheven, blz. 1076

Actuele vraag van mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de recente verklaring in verband met de oprichting van een Noodfonds, blz. 1077

Actuele vraag van de heer F. De Man tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over Marokkaanse en Turkse bemiddelaars in Brusselse ziekenhuizen, blz. 1078

Actuele vraag van de heer L. Barbé tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de gevolgen van een recente gerechtelijke uitspraak in Brugge voor het jeugdwerk, blz. 1079

Actuele interpellaties (Regl. art. 79)

Actuele interpellatie van de heer H. Schiltz tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de beslissing van de federale regering tot privatisering van de Nationale Investeringsmaatschappij

Actuele interpellatie van de heer F. Dielens tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de privatisering van de NIM en de gevolgen voor de energiesector, blz. 1079

Sprekers : de heren H. Schiltz, F. Dielens, A. Denys, J. Taylor, J. Geysels, F. Van den Eynde, minister-president L. Van den Brande

Met redenen omklede moties, blz. 1090

Voorstel van resolutie van de heer W. Verreycken inzake de onafhankelijkheid van Vlaanderen
Stemming over de ontvankelijkheid, blz. 1090

Spreker : de heer H. Suykerbuyk, verslaggever

Vervolging ten laste van een lid

Bespreking en stemming, blz. 1092

Spreker : de heer H. Suykerbuyk, verslaggever

Met redenen omklede motie van de heer H. Van Dienderen c.s. tot besluit van de op 13 januari 1994 door de heer H. Van Dienderen in commissie gehouden interpellatie tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de bedrijfslintbebouwing en meer bepaald de woonboulevard aan de Boomsesteenweg

450 (1993-1994) - Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1092

Sprekers : de heren H. Van Dienderen, E. De Groot, J. De Mol, E. Van Rompuy, F. Wymeersch, A. Denys, J. Devolder, J. Demeulenaere, F. Vergote, J. Caubergs, F. Cauwenberghs

Met redenen omklede motie van de heren L. Van Nieuwenhuysen en F. Wymeersch tot besluit van de op 13 januari 1994 door de heren H. Van Dienderen en J. Van Eetvelt in commissie gehouden interpellatie tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, respectievelijk over de bedrijfslintbebouwing en meer bepaald de woonboulevard aan de Boomsesteenweg en over de inplanting van grote winkelcentra langs invalswegen en aan de rand van de steden

- 451 (1993-1994) - Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1096

Spreker : de heer S. Platteau

Met redenen omklede motie van de heren J. Van Eetvelt en M. Olivier c.s. tot

besluit van de op 13 januari 1994 door de heer J. Van Eetvelt in commissie gehouden interpellatie tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de inplanting van grote winkelcentra langs invalswegen en aan de rand van de steden

- 452 (1993-1994) - Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1097

Sprekers : de heren A. Denys, J. Geysels, L. Hancké, E. Beysen, F. Wymeersch, J. De Mol

Motie van aanbeveling van de heren M. Van Peel, P. Hostekint, H. Olaerts en L. Dierickx tot besluit van het op 26 januari 1994 gehouden debat over de Beleidsbrief Letteren

- 290 (1992-1993) - Nr. 3

Hoofdelijke stemming, blz. 1100

Interpellaties (Regl. art. 78)

Interpellatie van de heer P. Van Grembergen tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de politieke besluiten en de concrete maatregelen naar aanleiding van het verslag Jadot van het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering

Interpellatie van de heer J. Van Hautem tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het uitblijven van het wegwerken van de niet-objectief verklaarbare transfers van Vlaanderen naar Wallonië in de sociale zekerheid, blz. 1101

Sprekers : de heren P. Van Grembergen, J. Valkeniers, J. Van Hautem, J. Gabriels, B. Vandendriessche, G. Moens, L. Dierickx, minister-president L. Van den Brande, minister J. Sauwens

Met redenen omklede moties, blz. 1118

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1118

22e vergadering

Donderdag 13 januari 1994
Middagvergadering

VOORZITTER : de heer E. Balde- wijns, voorzitter

— *De notulen van de jongste vergade-
ring worden ter tafel gelegd.*

— *De vergadering wordt geopend om
14.04 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de
vergadering is geopend.

AANWEZIGEN

M. Aelvoet, V. Anciaux, G. Anne-
mans, J. Ansoms, G. Anthuenis, L.
Appeltans, A. Arts, E. Baldewijns,
L. Barbé, M. Bartholomeeussen, P.
Berben, E. Beysen, R. Bosman, G.
Bossuyt, M. Bourgois, P. Breyne, L.
Bril, H. Brouns, J. Buchmann, X.
Buisseret, H. Candries, M. Capoen,
G. Cardoen, J. Caubergs, J. Cau-
dron, F. Cauwenberghs, P. Cheva-
lier, M. Colla, M. Cordeel, H. Cove-
liers, S. Creyf, R. Daems, N. De
Batselier, A. De Boeck, J. De Bre-
maeker, S. De Clerck, H. De Croo,
E. De Groot, F. De Man, W. De-
meester-De Meyer, J. Demeulenae-
re, J. De Meyer, J. De Mol, W. De-
muyt, A. Denys, P. Deprez, J. De
Roo, J. De Seranno, P. Desmet, R.
Deswaene, L. Detiège, J. Devolder,
P. Dewael, F. Dewinter, R. De
Wulf, M. Didden, F. Dielens, V.
Dua, J. Dupré, J. Eeman, J. Ga-
briels, G. Geens, J. Geysels, F.
Ghesquière, A. Gijbrechts-Horck-

mans, L. Goutry, L. Hancké, P.
Hostekint, T. Kelchtermans, R.
Landuyt, H. Lauwers, J. Laverge, J.
Leclercq, J. Leduc, J. Lenssens, A.
Leysen, C. Lisabeth, M. Logist, M.
Maertens, H. Marsoul, L. Martens,
W. Martens, L. Maximus, T.
Merckx-Van Goey, G. Moens, C.
Moors, L. Nelis-Van Liedekerke, H.
Olaerts, M. Olivier, J. Peeters, L.
Peeters, W. Peeters, L. Pierco, E.
Pinoie, K. Pinxten, S. Platteau, R.
Raes, D. Ramoudt, F. Sarens, J.
Sauwens, A. Schellens, E. Schuer-
mans, W. Seeuws, J. Sleeckx, J.
Spinnewyn, L. Standaert, H. Suy-
kerbuyk, F. Swaelen, G. Swennen,
R. Swinnen, W. Taelman, P. Tant,
J. Tavernier, J. Taylor, J. Timmer-
mans, M. Tyberghien-Vandenbus-
sche, L. Ulburghs, J. Valkeniers, J.
Vande Lanotte, L. Van den Bos-
sche, L. Van den Brande, F. Van-
denbroucke, B. Vandendriessche, F.
Van den Eynde, D. Van der Mae-
len, M. Van der Poorten, J. Van der
Sande, J. Vandeurzen, H. Van
Dienderen, J. Van Eetvelt, P. Van
Grembergen, J. Van Hauthem, J.
Van Hecke, R. Van Hooland, M.
Van houtte, E. Vankeirsbilck, G.
Vanleenhove, R. Vanlerberghe, J.
Van Looy, D. Van Mechelen, L.
Van Nieuwenhuysen, K. Van Over-
meire, T. Van Parys, M. Van Peel,
E. Van Rompuy, E. Van Vaeren-
bergh, L. Vanvelthoven, R. Van
Walleghem, H. Van Wambeke, V.
Vautmans, F. Vergote, G. Verhof-
stadt, I. Verleyen, A. Verlinden, G.
Vermassen, F. Vermeiren, W. Ver-
reycken, M. Verwilghen, M. Vogels,

H. Weckx, J. Weyts, R. Wierinckx,
F. Wymeersch

AFWEZIG MET KENNISGE- VING

W. De Vlieghere, L. Dierickx : ge-
zondheidsredenen ;

E. Derycke : buitenslands ;

W. Claes, A. De Maght-Aelbrecht,
E. Flamant : ambtsverplichtingen ;

H. Schiltz : familieverplichtingen.

AFWEZIG ZONDER KENNIS- GEVING

A. Bourgeois, W. Cortois, J. Decor-
te, J.-L. Dehaene, P. De Keersmae-
ker, M. Dillen, M. Eyskens, W.
Goossens, A. Kempinaire, L. Mon-
set, A.-M. Neyts-Uyttebroeck, J.
Pede, M. Smet, L. Tobback, A. Van
Aperen, R. Van Rompaey, J.-P.
Van Rossem, F. Willockx

REGELING VAN DE WERK- ZAAMHEDEN

De voorzitter : De heer Valkeniers

Voorzitter

heeft het woord aangaande de regeling van de werkzaamheden.

De heer J. Valkeniers : Mijnheer de voorzitter, ik heb een interpellatieverzoek ingediend over de numerus clausus en vandaag moest ik deze interpellatie ontwikkelen.

Mijn eerste interpellatieverzoek die- naangaande werd ongeveer een jaar geleden ingediend. Het bureau was toen van oordeel dat deze interpellatie niet opportuun was omdat ik tevens een voorstel van decreet had ingediend over de invoering van de numerus clausus.

In mei werd dit voorstel in de bevoegde commissie behandeld, maar minister Van den Bossche verzocht mij vriendelijk de eindbespreking en stemming ervan uit te stellen tot na het reces, omdat hij ter zake tijdens de eerstvolgende weken gesprekken had gepland met zijn nationale en Waalse collega's.

Mijnheer de voorzitter, tot op heden werd mijn voorstel nog niet besproken, terwijl zulks nochtans was overeengekomen met de voorzitter van de commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid, waarvan u trouwens ook deel uitmaakte. U kan aldus getuigen van de waarheid van mijn uiteenzetting.

Voor het Kerstverlof interpeleerde ik in de Senaat de ministers De Galan en Anselme over deze materie, maar zij verwezen mij opnieuw naar minister Van den Bossche. Ik heb dan onmiddellijk een interpellatieverzoek trachten in te dienen, maar ik was te laat.

Het bureau was van oordeel dat het onderwerp belangrijk is, dat de behandeling ervan boven de commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid, uitstijgt en een publiek debat vergt aangezien er andere aspecten aan verbonden zijn.

Uiteindelijk werd mijn interpellatie ingeschreven voor deze voormiddag,

maar wegens de omstandigheden – de verkiezing van een nieuwe voorzitter – onbrak de tijd om ze te ontwikkelen. Deze namiddag zijn eerst de actuele vragen aan de orde, gevolgd door de actuele interpellaties en de stemmingen en pas daarna zal de agenda van de morgenvergadering worden voortgezet. Dat betekent dat ik mijn interpellatie vanavond zal kunnen houden, na 19 uur, wanneer omzeggens iedereen de zaal heeft verlaten, dit ondanks de eensgezindheid binnen het bureau aangaande het belang van de materie.

Ik heb dan voorgesteld deze interpellatie een paar weken uit te stellen en dat werd aanvaard.

Mijnheer de voorzitter, is het niet wenselijk dat het bureau zich zou beraden over deze manier van werken ? Zijn actuele vragen, die vaak het gemeentelijk niveau niet overschrijden en actuele interpellaties die zich vaak beperken tot een streek, dan werkelijk belangrijker dan interpellaties waarvan het bureau zelf oordeelt dat zij een publiek debat waard zijn ?

Via deze tussenkomst richt ik mij tot het bureau met de vraag of men zich niet moet beraden over de belangrijkheid van bepaalde onderwerpen.

Hoe dan ook, op deze manier voortwerken, is zinloos. De interpellaties die als minder belangrijk worden beschouwd, worden in de commissie behandeld en de andere in plenaire vergadering. Maar wanneer deze laatste 's avonds, voor een als het ware lege zaal moeten worden gehouden, dan verkies ik een behandeling in de commissie.

De voorzitter : Collega's, ik stel voor ons tijdens een van de eerstvolgende bureauvergadering te beraden over het probleem dat door de heer Valkeniers werd naar voren gebracht.

Mijnheer Valkeniers, in overleg met de bevoegde minister zullen wij een

geschikt ogenblik bepalen waarop u uw interpellatie kan ontwikkelen.

De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Mijnheer de voorzitter, ik wens mij niet uit te spreken over de voorgeschiedenis van de interpellatie waarvan sprake, maar wat de vorm betreft ben ik het eens met de heer Valkeniers in die zin dat wij steeds van oordeel waren selectief op te treden op het vlak van de interpellaties, met name dat zeer belangrijke onderwerpen in plenaire vergadering worden behandeld en dan liefst vóór de stemmingen die om 16 uur plaatsvinden. Dat betekent dus dat die interpellaties vóór de actuele vragen en de actuele interpellaties aan de agenda moeten worden geplaatst.

Wellicht was zulks vandaag wel goed gepland, maar in de toekomst moet ervoor worden gezorgd dat, in geval van tijdsgebrek, eventueel de woensdagnamiddag voor het houden van interpellaties in plenaire vergadering wordt gereserveerd.

De voorzitter : Mijnheer Denys, uw betoog wijst erop dat het inderdaad nodig is dit probleem te bespreken tijdens een eerstvolgende vergadering van het bureau.

De heer De Mol heeft het woord.

De heer J. De Mol : Mijnheer de voorzitter, wat de dagorde betreft stel ik vast dat één van mijn actuele vragen werd geschrapt omdat zij geen actueel karakter zou vertonen, terwijl dat volgens mij duidelijk wel het geval is.

Mijn vraag ging over het feit dat nog steeds vergunningen worden uitgericht op grond van decreten die zulks precies onmogelijk maken. De kans bestaat echter nog steeds dat een gemachtigde ambtenaar in beroep kan gaan.

Volgens mij moeten aangaande de actuele vragen een aantal duidelijke objectieve criteria worden uitgewerkt, ten einde dergelijke discussies te vermijden.

De voorzitter : Mijnheer De Mol, ik dank u voor deze goede suggestie. In de toekomst zal rekening worden gehouden met dergelijke beoordelingen.

ACTUELE VRAGEN (Regl. art. 77)

Actuele vraag van de heer J. Van Hauthem tot mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over een richtlijn van de VDAB en de onduidelijkheid omtrent de positie van Nederlandstalige Brusselse DAC'ers

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Van Hauthem tot mevrouw Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over een richtlijn van de VDAB en de onduidelijkheid omtrent de positie van Nederlandstalige Brusselse DAC'ers.

De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer J. Van Hauthem : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik wil graag een vraag stellen over de positie van de Brusselse Nederlandstaligen in het kader van de al dan niet toegankelijkheid tot DAC-projecten. Uit de praktijk blijkt inderdaad dat Brusselse Vlamingen die aan de criteria voldoen om te solliciteren voor een vrijgekomen DAC-betrekking ingevolge een richtlijn van de VDAB vernemen dat hun sollicitatie onontvankelijk is omwille van het feit in de Brusselse regio te wonen.

Ingevolge diezelfde richtlijn zouden blijkbaar alle openstaande DAC-betrekkingen alleen worden -voorbehouden voor Nederlandstaligen die in het Vlaamse Gewest wonen.

Indien deze richtlijn effectief zou be-

staan, zal het u dan ook niet verbazen dat ik mij duidelijk erger aan dergelijke beslissingen. Dit zou inderdaad een discriminatie betekenen ten aanzien van de Brusselse Vlamingen in het kader van de toegankelijkheid tot sommige DAC-projecten.

Mevrouw de minister, sinds wanneer bestaat deze richtlijn van de VDAB ? Wat is de motivering ervan ? Wat is de oorzaak van het uitvaardigen van een dergelijke richtlijn ? Kan u ermee akkoord gaan dat een dergelijke richtlijn bestaat, richtlijn die in feite aan de Brusselse Vlamingen kansen ontnemt in het kader van de tewerkstelling in DAC-projecten ?

De voorzitter : Minister Detiège heeft het woord.

Minister L. Detiège : Mijnheer de voorzitter, collega's, de vraag die door de heer Van Hauthem wordt gesteld, is wellicht het gevolg van een vrij ingewikkeld systeem dat tot stand kwam na de federalisering en de toepassing van de financieringswet met betrekking tot de verschillende tewerkstellingsstelsels.

Als verdeling van de trekkingsrechten geldt enerzijds het criterium van de woonplaats, anderzijds de arbeidsplaats. Vandaar is het in principe wel mogelijk dat een Brusselse Vlaming in Vlaanderen in een DAC-project wordt tewerkgesteld.

Wanneer eventueel bepaalde problemen zouden rijzen, wil ik u vragen mij die te signaleren. Er werden wel degelijk bepaalde afspraken gemaakt. Bijvoorbeeld voor een Vlaming die in Brussel gaat werken – dus het omgekeerde geval – werden tussen de verschillende diensten afspraken gemaakt inzake financiering.

In principe bestaat er geen richtlijn die verbiedt dat een Brusselse Vlaming in het Vlaamse Gewest een vrijgekomen betrekking in een DAC-project zou innemen.

Ter zake zijn ook slechts een beperkt aantal voorwaarden gesteld, met name één jaar werkloos zijn of gelijkgestelde, dus bijvoorbeeld genieten van het bestaansminimum of schorsing in het werkloosheidsstelsel.

Meestal wordt wel voorrang gegeven aan personen die in de buurt van de werkplaats wonen.

Indien u echter concrete gevallen kent waaraan mogelijks een verkeerde interpretatie werd gegeven, kan u mij gerust alle informatie daaromtrent bezorgen.

De voorzitter : De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer J. Van Hauthem : Mijnheer de voorzitter, het antwoord van de minister is mij niet helemaal duidelijk.

Ik heb twee brieven in mijn bezit van personen die normaliter in aanmerking komen om te solliciteren in een DAC-project. Ik citeer uit één van die brieven : Uw kandidatuur kan spijtig genoeg niet in aanmerking komen daar de vacante betrekking bestemd is voor een persoon afkomstig uit de Vlaamse regio. Einde citaat. Het gaat om een sollicitatie bij een instelling die in Brussel is gevestigd.

Minister L. Detiège : Er is wel degelijk een verschil. De situatie is wel zeer ingewikkeld. Voor iemand die bijvoorbeeld in Zaventem woont en in een DAC-project in Brussel werkte op het ogenblik van de opsplitsing van de bevoegdheden, blijft het project gewoon verder lopen. In principe moet hij vervangen worden door een werkzoekende uit het Brusselse wanneer de plaats vacant zou zijn. Dat is de afspraak. Ik wil u dan ook vragen mij eventueel een kopie te geven van de in uw bezit zijnde brieven, zodanig dat ik een concreet antwoord kan geven.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer J. Taylor tot mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over de mogelijke discriminatie bij de aanwerving van personeel bij de plaatselijke besturen ten gevolge van het besluit van van 27 oktober van de Vlaamse regering van 27 oktober 1993 houdende uitvoering van het koninklijk besluit van 28 oktober 1986

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Taylor tot mevrouw Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over de mogelijke discriminatie bij de aanwerving van personeel bij de plaatselijke besturen ten gevolge van het besluit van 27 oktober 1993 de Vlaamse regering houdende uitvoering van het koninklijk besluit van 28 oktober 1986.

De heer Taylor heeft het woord.

De heer J. Taylor : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, in het Staatsblad van 23 december 1993 verscheen de beslissing van de Vlaamse regering betreffende de regeling van de tewerkstelling van gesubsidieerde contractuelen bij de plaatselijke besturen, ik veronderstel gemeentebesturen en OCMW's.

Artikel 15 van deze regeling bepaalt dat de GESCO's die bij gemeenten of OCMW's worden tewerkgesteld bij voorrang in aanmerking moeten komen voor deeltijdse of voltijdse betrekkingen.

Mevrouw de minister, betekent dit dat wanneer er openstaande betrekkingen zijn in gemeenten, voorrang moet worden gegeven aan GESCO's tewerkgesteld in die gemeente ? Zo ja, wordt dan het gelijkheidsprincipe niet geschonden ?

Moet ter zake dan geen rekening worden gehouden met de objectivering ? Ik denk bijvoorbeeld aan de krachtlijnen voor het plaatselijke personeelsbeleid zoals in een om-

zendbrief aan de gemeentebesturen werd bekendgemaakt ?

De voorzitter : Minister Detiège heeft het woord.

Minister L. Detiège : Mijnheer de voorzitter, het artikel 15 heeft tot doel de Gesco's te laten doorstromen. Deze regeling geldt ook voor de privésector, bij voorbeeld v.z.w.'s, enzovoort. Op die manier halen wij resultaat uit onze tewerkstellingsinitiatieven. De bedoeling is inderdaad mensen ervaring te laten opdoen en aldus hun kansen op doorstroming te vergroten. Dit neemt niet weg dat wanneer examens door plaatselijke besturen worden ingericht, de desbetreffende regels van kracht zijn. Hoogstens bij een gelijke uitslag kan eventueel voorrang worden verleend. Het gelijkheidsprincipe wordt dus geenszins aangetast.

In de openbare sector zijn er mensen die van Weer-werk, stelsel waarvoor een beperking in de tijd bestaat van één jaar, zouden kunnen overstappen naar het Gesco-statuut. In dit geval vragen wij ook voorrang voor deze laatsten. Wanneer nog andere contractuelen in dienst zijn, vragen wij dat voorrang zou worden verleend aan mensen die werkervaring hebben opgedaan in de bestaande tewerkstellingsprogramma's.

Dit betekent dus niet dat wanneer examens worden ingericht een positieve discriminatie in het voordeel van de Gesco's zou bestaan.

De voorzitter : De heer Taylor heeft het woord.

De heer J. Taylor : Mevrouw de minister, ik deel wel uw mening dat de mensen die bij gemeenten en OCMW's zijn tewerkgesteld als gesubsidieerde contractuelen en na een aantal jaren in een dergelijk statuut te hebben gewerkt, kansen moeten krijgen om door te stromen tot een vaste betrekking. Dit zal trouwens bij vele gemeenten ook het geval zijn ; inderdaad, wanneer deze men-

sen voldoening schenken, zullen zij ook alle kansen krijgen.

Het artikel 15 bepaalt echter zeer duidelijk dat zij bij voorrang moeten worden aangeworven in een vaste dienstbetrekking. Dit zal aanleiding geven tot allerlei discussies bij eventuele examens. Zelfs wanneer men zich bij vergelijkende examens gaat baseren op artikel 15 vraag ik mij af wat eventueel de gevolgen kunnen zijn.

Het is mijns inziens niet de taak van de Vlaamse regering betuttelend op te treden ten aanzien van gemeentebesturen en OCMW's.

De voorzitter : Minister Detiège heeft het woord.

Minister L. Detiège : Het is niet mijn bedoeling betuttelend op te treden ; het is evenmin de bedoeling te handelen alsof de examens niet zouden bestaan. De mogelijkheden tot positieve discriminatie bestaan in de wetgeving. Het is wel de bedoeling dat bij een gelijke uitslag een keuze kan worden gemaakt, maar de examens hebben in ieder geval voorrang.

De bedoeling is de Gesco's zoveel mogelijk te laten doorstromen. Bij examens of een eventuele andere regeling zal dit dus niet mogelijk zijn.

De heer J. Taylor : Het artikel 15 geeft aanleiding tot interpretatie, wat eventueel gevaren inhoudt voor politisering of gebrek aan objectiviteit.

Minister L. Detiège : Ik deel uw mening niet. Wanneer examens worden ingericht, moeten de regels worden gerespecteerd.

De heer J. Taylor : Dan is artikel 15 overbodig !

Minister L. Detiège : Nee, het geldt zowel voor v.z.w.'s als voor contractuelen die in dienst worden genomen door lokale besturen. Wij vragen alleen bepaalde regels te respecteren, zoniet zouden de tewerkstellingsprogramma's geen enkele zin hebben.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer A. Denys tot mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over de recente beslissing van de Vlaamse regering om een wielerploeg te sponsoren

Actuele vraag van de heer J. Geysels tot mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over de oprichting van een wielerploeg door de Vlaamse regering

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde actuele vragen van de heer Denys tot mevrouw Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over de recente beslissing van de Vlaamse regering om een wielerploeg te sponsoren en van de heer Geysels tot mevrouw Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over de oprichting van een wielerploeg door de Vlaamse regering.

De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, sportief Vlaanderen heeft gisterenavond kunnen vernemen dat wij een wielerploeg rijker zijn, namelijk de wielerploeg Vlaanderen 2002.

Hoewel mijn hartje een beetje sneller klopt wanneer het gaat over de wielersport, wanneer ik de geur waarneem van de massagecrème op de rennersbilen — ik ben zelfs een supporter van Jantje Nevens —, heb ik toch even mijn wenkbrauwen gefronst. De oprichting van een wielerploeg door de overheid stelt immers een aantal problemen.

In de eerste plaats rijst de vraag naar de verantwoording van het uitgeven

van geldmiddelen — 20 of 25 miljoen frank — voor de oprichting van een wielerploeg door de overheid. Tijdens een periode van inleveringen een nieuwe vorm van subsidiëring invoeren, roept vragen op. Het is trouwens een ideale voorzet voor minister Dehaene, die beweert dat de gewesten te veel geld uitgeven.

Mevrouw de minister, wat is uw morele verantwoording om deze nieuwe vorm van subsidiëring in te voeren.

Ten tweede, er rijst een probleem betreffende de maatschappij keuze inzake het voeren van een sportbeleid. Er moet een keuze worden gemaakt tussen het voeren van een sportbeleid op een verstaatste wijze en het overlaten van het initiatief aan de clubs of aan de privé-sector. Vóór de val van de Berlijnse muur waren er vele staatsamateurs en was er een staats sportbeleid in de Oostbloklanden. Een dergelijke situatie kenden wij hier niet. Thans voert u met uw wielerploeg in plaats van staatsamateurs Vlaamse staatsprofs in. Is dat de keuze voor het sportbeleid dat in Vlaanderen moet worden gevoerd ?

Ten derde moeten wij oog hebben voor de eventuele belangenvermenging. Mevrouw de minister, als Vlaams minister van Volksgezondheid is u verantwoordelijk voor de dopingcontrole. Tegelijkertijd is u hoofd van een wielerploeg. Zal deze toestand niet leiden tot belangenvermenging ? Zal u geen rechter en partij spelen ? Zal u door de advocaten van wielrenners die doping gebruiken niet worden verweten dat de controle niet neutraal is ? Op welke wijze meent u te kunnen beletten dat men dit verwijt zal maken ?

Ten vierde, welk selectie criterium zal er worden gehanteerd voor de aanwerving van de wielrenners ? Ik heb hieromtrent vanmorgen via de telefoon reeds twee vragen ontvangen en heb geantwoord om mij later terug te bellen. **(Gelach)**

Werkloosheid kan een selectie crite-

Minister Leona Detiège (SP) werd ondervraagd over de beslissing van de Vlaamse regering om een wielerploeg te sponsoren

rium zijn. In dat geval heb ik vijftig of zestig kandidaten die in aanmerking komen om deel uit te maken van de wielerploeg. Er kan ook worden geselecteerd op basis van resultaten, hoewel u heeft gezegd dat het resultaat geen rol speelt. Ik vraag mij echter af wat de publiciteitswaarde zal zijn van Vlaanderen 2002 wanneer alle renners achteraan rijden in het peloton. Men zou kunnen overwegen om het criterium aan te wenden dat werd gebruikt voor de aanduiding van de culturele ambassadeurs in het kader van Vlaanderen 2002.

Ten vijfde, welk juridisch statuut zal deze wielerploeg hebben ? Zal dit statuut een privaatrechtelijk karakter dan wel een openbaar karakter krijgen, wordt het een v.z.w. of een dienst met autonoom bestuur ? Op welke manier zal het parlement controle kunnen uitoefenen op de besteding van deze middelen ? Kan het Rekenhof worden ingeschakeld ?

Al deze vragen lijken misschien be-

Denys

lachelijk, maar wanneer men van onderdeel is dat sport moet worden verstaatst, dat de overheid belastingen moet uitgeven om aan sport te doen, wordt de sport hoe dan ook gepolitiseerd.

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik heb niet zo veel problemen als André Denys. Ik zal ook niet vragen om het Cultuurpact toe te passen op het niveau van de samenstelling van deze wielerploeg. Toen ik gisteren via de radio, naast het nieuws over Augusta en andere schandalen, het verkwikkende initiatief van de Vlaamse regering ter oprichting van een wielerploeg hoorde aankondigen, kon ik mijn lachspieren niet onder controle houden. Deze wielerploeg zou bovendien de naam Vlaanderen 2002 Eddy Merckx dragen – Eddy Merckx is trouwens ook de federale selectieheer van de nationale ploeg – en onder deze naam de Waalse Pijl winnen. De ploeg van Spitaels zou dan blijkbaar trachten de ronde van Vlaanderen te winnen. Dit ter illustratie van het niveau van de voorstellen.

Mevrouw de minister, ik verzoek u mijn volledige vraag te willen aanhoren alvorens u mij voor het antwoord doorverwijst naar de minister-president.

Wij hebben vroeger uitvoerig gesproken over het project Vlaanderen 2002. Ik verwijs naar de mislukte start – de beruchte televisieuitzending – en naar de discussie over de uitbesteding van de promotiecampagne. Ik herinner mij zeer goed dat de minister-president op 8 juni een concreet project en een charter aankondigde. Van een concreet project en een charter hebben wij niets gezien. Wij zullen het dus moeten stellen met een wielerploeg. Op die manier wil de minister-president waarschijnlijk illustreren dat de campagne op wielrijes loopt.

Kortom, dit initiatief is een draak van 20 miljoen frank.

Onze nieuwe voorzitter verklaarde in zijn inaugurele rede dat het belangrijk is dat kunstenaars en schrijvers een kans wordt geboden.

Mevrouw de minister, u weet dat het budget voor de schrijvende kunstenaars iets meer dan 20 miljoen frank bedraagt. Als groene fietser heb ik uiteraard niets tegen wielerploegen, ik vraag mij enkel af wat dit te maken heeft met een vernieuwend project Vlaanderen 2002. Wat heeft dit initiatief te maken met werkgelegenheid en met de discussie omtrent de opvang van werklozen ? Het heeft enkel te maken met de spreuk die men over een jaar zal horen en die luidt : Waar men gaat langs Vlaamse wegen, komt men de ploeg van Leona tegen.

Mevrouw de minister, wat zijn uiteindelijk uw prioriteiten ?

De voorzitter : Minister Detiège heeft het woord.

Minister L. Detiège : Mijnheer de voorzitter, indien u het ermee eens is, zal ik mijn antwoord op beide vragen combineren.

De wielerploeg hangt in de eerste plaats samen met de tewerkstelling.

Ik zal enkele initiatieven opsommen die naast de wielerploeg op stapel staan in het kader van het jeugdgarantieplan.

Er werden afspraken gemaakt met De Lijn die betrekking hebben op 150 personen, de afspraken met de regionale luchthavens hebben betrekking op een beperkte ploeg van ongeveer vijftien mensen. In de sector Welzijnzorg zullen ongeveer 400 mensen worden tewerkgesteld. Voorts werd een afspraak gemaakt met minister Kelchtermans in het kader van het herstel van fietspaden. In samenwerking met de lokale besturen zal in dit verband een project worden voorgesteld, dat de heer Geysels wellicht positiever zal ont-

halen. Deze projecten worden momenteel voorbereid.

De doelstelling om in het kader van het jeugdgarantieplan 4.000 mensen aan werk te helpen, zal op die manier worden bereikt. Dit zal geleidelijk gebeuren, het project werd pas in de loop van deze maand opgestart.

De wielerploeg is uiteraard relatief klein. Van de 120 mensen, zijn er op dit ogenblik 59 die geen werk hebben en 58 die wel werk hebben.

In feite hebben iets meer dan de helft van deze renners geen werk. Op het ogenblik zijn er slechts twee profploegen, dit lag trouwens aan de basis van het voorstel. Door dit voorstel krijgt de wielersport een bepaald elan.

Mijnheer Denys, wij hebben niet de bedoeling om deze wielrenners het statuut van staatsambtenaar te geven. De VZW Eddy Merckx Vrienden zal deze renners selecteren op basis van de tewerkstellingscriteria, dus in samenwerking met de VDAB. De sportdirecteur, Roger Swerts samen met de peter van de ploeg, Eddy Merckx, zullen de selectie doen. Een coördinatieteam zal die zaken dus opvolgen.

Mijn departement zal de mensen financieren die passen in het Jeugdgarantieplan. Het Rekenhof heeft daarop de controle zoals voor alle tewerkstellingsprojecten.

Onder meer minister-president Van den Brande en minister Weckx zullen hun medewerking verlenen, omdat van dat project een uitstraling wordt verwacht. Vlaanderen is voor een aantal zaken in het buitenland gekend, maar weinigen weten dat de Vlaamse gemeenschap bevoegd is voor sport, niettegenstaande minister Weckx in zijn begroting twee miljard frank voor Bloso heeft ingeschreven.

De controle gebeurt op dezelfde manier als bij andere, gelijkaardige projecten. Indien de VZW andere mid-

Detiège

delen via sponsoring aantrekt, dan gebeurt dit in het privé-statuuat van de VZW.

Aangaande de belangenvermenging, wens ik aan te stippen dat de renners niet betrokken mogen geweest zijn bij doping.

Ik zal dus geen rechter en partij zijn in deze aangelegenheid, het is trouwens niet mijn taak de renners te selecteren.

Het project is uiteraard meer opvallend dan de andere projecten die op til staan. Degenen met een profstatuuat van wielrenner of amateur vinden meestal geen werk ; met dit project vergroot hun kans.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Mijnheer de voorzitter, als ik het goed heb begrepen, gaat het over tien renners en één sportbestuurder ?

Minister L. Detiège : Het gaat in totaal over een ploeg van vijftien. Het is uiteraard een kleinschalig project dat past in het Jeugdwerkgarantieplan.

De heer A. Denys : Mevrouw de minister, volgens mij zijn er andere mogelijkheden om iets te doen aan de werkloosheid van de renners. In het kader van het Jongerenbanenplan kan men de sociale bijdragen verminderen of de minister, verantwoordelijk voor sport, kan bemiddelen om sponsors te vinden of het geld kan bijvoorbeeld naar Gesco-statuten gaan.

Minister L. Detiège : Het zijn Gesco-statuten, het plan kadert in het Jeugdwerkgarantieplan.

De heer A. Denys : Wordt er ook een gedeelte betaald door de VZW Merckx-vrienden ?

Minister L. Detiège : Het is het systeem van het Weer-werk. Het is de bedoeling een doorstroming te realiseren.

De heer A. Denys : Wij gaan hier de verkeerde weg op inzake tewerkstelling, mevrouw de minister. Die manier van werken komt trouwens belachelijk over.

Bovendien wordt de sport in Vlaanderen door dergelijke zaken gepolitiseerd.

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels : Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor haar duidelijk en uitgebreid antwoord.

Door een investering van iets meer dan twintig miljoen frank via de steun aan de VZW Eddy Merckx en de eventuele overwinning van Jan Nevens in de ploeg Vlaanderen 2002 in de Waalse Pijl, zullen wij duidelijk maken aan onze vrienden in Wallonië en in het buitenland dat de Vlaamse Gemeenschap bevoegd is voor sport.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van mevrouw T. Merckx-Van Goey tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen en tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, naar aanleiding van persberichten over een nota van de minister van Ambtenarenzaken waarin gesteld wordt dat de loonsverhogingen, in tegenstelling met alle toezeggingen inzake loonafspraken, een jaar worden uitgesteld

De voorzitter : Aan de orde is de actuele. vraag van mevrouw Merckx-Van Goey tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister

van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen en tot de heer Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, naar aanleiding van persberichten over een nota van de minister van Ambtenarenzaken waarin gesteld wordt dat de loonsverhogingen, in tegenstelling met alle toezeggingen inzake loonafspraken, een jaar worden uitgesteld.

Mevrouw Merckx-Van Goey heeft het woord.

Mevrouw T. Merckx-Van Goey : Mijnheer de voorzitter, naar aanleiding van de begrotingsbesprekingen heeft de minister van Welzijn en Gezondheid uitdrukkelijk gesteld dat alle loonafspraken aangaande de welzijnssector zullen worden uitgevoerd.

In de pers verschenen evenwel berichten, gebaseerd op een nota van minister Van den Bossche, waarin wordt gesteld dat de loonsverhogingen van de pararegionale ambtenaren met een jaar worden uitgesteld, onder andere de diensten van Kind en Gezin.

Graag had ik hierover duidelijkheid. Immers zes maanden durende acties en de moeilijke onderhandelingen hebben aangetoond dat er heel wat onduidelijkheid is over de respectievelijke rol van de drie betrokken partijen in de gesubsidieerde welzijnssector.

Ik neem aan dat het hier uitsluitend over de personeelsleden van de Vlaamse pararegionale instellingen gaat. Ik wens dienaangaande een bevestiging. Heeft de Vlaamse regering hierover al beslist ?

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, u weet ten eerste dat er een federaal globaal plan is dat tevens wordt geconcretiseerd. Wij hebben in de Vlaamse regering na-

Van den Brande

gegaan wat de gevolgen van dit plan zijn op de verschillende barema's en op de intersectoriële afspraken.

Ten tweede weet u dat ik op 24 november een duidelijke mededeling heb gedaan over de opstelling van de Vlaamse regering met betrekking tot het globaal plan op de collectieve arbeidsovereenkomsten in de Vlaamse openbare sector en de gesubsidieerde sectoren. Wij hebben daarin gezegd dat wij aan de ene kant de engagementen zullen uitvoeren die we hebben aangegaan. Aan de andere kant voorzien we in geen nieuwe collectieve afspraken voor de jaren 1995 en 1996, wat kadert in een matigingspolitiek. Op 22 december hebben we in de Vlaamse regering nagegaan wat de gevolgen van het globaal plan waren. In verband met de Vlaamse openbare instellingen waaronder Kind en Gezin, waren er op 22 december nog geen concrete uitvoeringsmaatregelen getroffen. Diezelfde dag hebben we, zoals dat ook is gebeurd voor de eigen ambtenaren en voor de opvoeders, een timing uitgewerkt binnen dewelke uitvoering wordt gegeven aan de afspraken die waren gemaakt. Zo is er voor de Vlaamse openbare instellingen een timing opgezet, waarbij een verschil wordt gemaakt tussen de verschillende niveaus en waarbij de niveaus 4 en 3 sneller een verhoging krijgen na de voorschotregeling van 2 percent en de doorvoering van de minimumwedgeschalen per niveau op 1 januari, respectievelijk 1 juli 1993. Ten slotte hebben we ook een uitvoering uitgewerkt voor niveau 1. Als u er zich zorgen over maakt dat er iets niet wordt uitgevoerd, dan kan ik u helemaal geruststellen. Wij voeren alles uit wat gepland was. Wij hebben voor de ambtenaren, voor de Vlaamse ambtenaren, de Vlaamse openbare instellingen en voor de opvoeders de verschillende kalenders vastgelegd. De ambtenaren van Kind en Gezin hebben een eigen uitvoeringsschema van verhogingen dat eigen is aan de Vlaamse openbare instellingen. Ook

de afspraken met de opvoeders worden volledig uitgevoerd. Er kan op dit punt geen enkele onduidelijkheid zijn en ik hoop dat dit antwoord u zoals gewoonlijk volledige voldoening kan geven.

De voorzitter : Het incident is gesloten

Actuele vraag van de heer J. Ulburghs tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de resterende KS-enveloppe die volgens recente persberichten nog slechts 11,5 miljard frank zou bedragen

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Ulburghs tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de resterende KS-enveloppe die volgens recente persberichten nog slechts 11,5 miljard frank zou bedragen.

De heer Ulburghs heeft het woord.

De heer J. Ulburghs : Dank u, mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, de KS-story is nog niet gedaan en zal nog wel een tijdje aanslepen. Toch werden we opgeschrikt door het nieuws dat in de kranten verscheen, namelijk dat er nog een tegoed van 11,5 miljard frank zou zijn voor Limburg. Van die 11,5 miljard frank zouden er 4,2 miljard frank van Gimvindus komen en 7,3 miljard frank van de Vlaamse Gemeenschap. Bovendien zouden er nog participaties zijn, heel waarschijnlijk van de KS, die te gelde kunnen worden gemaakt. Mijn vraag is of dit allemaal klopt en of dit geld ook daadwerkelijk wordt besteed aan de zo broodnodige reconversie in Limburg ?

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande : Voorzitter, collega's, ik begrijp de zorg van collega Ulburghs. We moeten inderdaad klaar aangeven welke middelen beschikbaar zijn en tevens de zekerheid geven dat die middelen worden bestemd voor Limburg.

Als men het heeft over dé enveloppe, dan lijkt dat een wat theoretisch gegeven. Men bedoelt dat middelen zijn toegewezen voor de reconversie in Limburg. Er is evenwel niet één enveloppe. Zoals u weet is er de enveloppe Oost, de enveloppe West, de eenmalige investeringsenveloppe en de enveloppe met betrekking tot de gediversifieerde investeringsprojecten. Al deze stromen willen we duidelijk onderbrengen in de nieuwe reconversiestructuur. Dat is de reden waarom we uitdrukkelijk in de Vlaamse regering hebben gekozen voor de oprichting van een pararegionale A, met name het Limburgfonds. Dit fonds zal onder parlementaire controle staan en de aanwending van de middelen zal doorzichtig zijn. Dit is een belangrijk onderdeel van de herschikking van de structuren en het vloeit trouwens rechtstreeks voort uit de conclusies van de commissie. Wij wensen dat de doorzichtigheid en de controle aan de bron wordt verhoogd omdat men anders altijd moet naspeuren waar welke middelen zitten of waarvoor ze ter beschikking zijn gesteld. Wij hebben eveneens de opdracht gegeven, men is daar volop mee bezig, om heel precies na te gaan welke verschillende middelen nog voor handen zijn in het geheel van het reconversiecontract in de verschillende onderdelen. Ik zal één concreet voorbeeld geven. Als de KS participaties neemt in Limburgse vennootschappen en wij ons strikt aan de nieuwe opdracht van de KS houden, namelijk de sanering van de mijnterreinen, dan moet er ook een waardering gebeuren van die participaties vooraleer ze elders onderge-

Van den Brande

bracht kunnen worden. Liever dan u vandaag een ruwe schatting te geven van wat nu nog ter beschikking is van Limburg, heb ik de opdracht gegeven om een precieze inventaris te maken van alle middelen. Wij zullen bij wijze van een decreet de basis leggen voor dat Limburgfonds en dan zal duidelijk kunnen worden gesteld hoeveel het bedrag is aan middelen dat nog ter beschikking is voor Limburg.

Collega Ulburghs, ik wil nogmaals bevestigen dat de middelen die voorhanden zijn uitdrukkelijk zullen worden bestemd voor de invulling van het Toekomstcontract Limburg.

De voorzitter : De heer Ulburghs heeft het woord.

De heer J. Ulburghs : Mijnheer de minister-president, dat al dit geld wordt samengebracht in een Limburgs reconversiefonds en gemakkelijker wordt gecontroleerd, vind ik een goede zaak. Maar mijn vraag blijft of u niet ongeveer weet hoeveel geld er beschikbaar zou zijn. De wildste geruchten doen daarover de ronde.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande : Collega Ulburghs, de cijfers liggen in een aantal mededelingen zo ver uit elkaar dat ik enkel een cijfer wil geven op het ogenblik dat tot op de laatste frank is geverifieerd wat effectief die middelen zijn. De waardering van de participaties kan een groot verschil maken, wat natuurlijk een invloed zal hebben op de globale enveloppe. Op het moment dat ik u het cijfer kan geven, zal dat onmiddellijk meedelen aan de Vlaamse Raad.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer J. Timmermans tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de weigering van Aquafin om geleide bezoeken te brengen aan waterzuiveringsstations

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Timmermans tot de heer De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de weigering van Aquafin om geleide bezoeken te brengen aan waterzuiveringsstations.

De heer Timmermans heeft het woord.

De heer J. Timmermans : Mijnheer de voorzitter, op 1 januari heeft Aquafin de voorheen door de Vlaamse Milieumaatschappij beheerde waterzuiveringsstations overgenomen voor exploitatie. Voorheen bestond uit educatieve en milieubewuste oogpunten de mogelijkheid om een geleid bezoek aan de waterzuiveringsstations te brengen. De jongste tijd blijkt men geweigerd te hebben om scholen tot een dergelijk bezoek toe te laten.

Mijnheer de minister, kan u terzake bemiddelen zodat die milieubewuste bezoeken verder kunnen gaan ?

De voorzitter : Minister De Batselier heeft het woord.

Minister N. De Batselier : Mijnheer Timmermans, ik heb het probleem naar voren gebracht. Er werd mij bevestigd dat Aquafin de goede gewoonte van de VHM zal overnemen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer R. Van Hooland tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van On-

derwijs en Ambtenarenzaken, over de interne werking van het Vast Wervingssecretariaat

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Van Hooland tot de heer Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de interne werking van het Vast Wervingssecretariaat.

De heer Van Hooland heeft het woord.

De heer R. Van Hooland : Mijnheer de minister, het gaat hier niet over de werking van het Vast Wervingssecretariaat als zodanig. Wij kennen uw bestendige ijver om te komen tot betere Vlaamse besturen, diensten en ambtenaren.

Onze Vlaamse ambtenaren worden evenwel in hoofdzaak geworven via het VWS. Dat gebeurt al jaren op dezelfde objectieve maar daarom niet geheel functionele wijze. Topambtenaren vertellen mij dat lukraak vacatures worden ingevuld zonder dat er met hen overleg wordt gepleegd en dat zij personen ter beschikking krijgen die zij niet kennen. Jonge recruten vertellen mij bijvoorbeeld dat zij in diensten terecht komen waarvan zij nauwelijks het bestaan kennen of waarvoor zij nooit enige voorkeur hebben uitgedrukt. Ik geef een voorbeeld. Een Vlaams ambtenaar-generaal heeft ondermeer een dienst met zeven medewerkers. Drie zijn in functie en er zijn vier vacatures. Een toegewezen nieuwe medewerker, die een ervaren ambtenaar moet vervangen in een beleidstechnisch-juridisch georiënteerde dienst, is een moraalfilosoof. Beide partijen zijn natuurlijk zeer verrast over die regeling.

Mijnheer de minister, kunt u dit alles bevestigen ? Heeft u stappen gedaan om een einde te stellen aan deze disfunctionele praktijk ?

Heeft u reeds pogingen gedaan om een meer geschikt en functioneel Vlaams wervingsbeleid, vooral voor

Van Hooland

niveau 1 en eventueel buiten het VWS, te voeren ?

De voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister L. Van den Bossche : Mijnheer de voorzitter, ik dank de heer Van Hooland voor zijn vraag. De discussie is ietwat ingewikkelder. Het voorbeeld dat door hem werd aangehaald, is mij bekend omdat het nogal wat aanleiding gegeven heeft tot enige, zij het dan wrange humor in de ambtelijke rangen.

De procedure loopt als volgt. Aanvankelijk neemt de administratie een beslissing op welke basis zij zal werven, een beslissing die zij meedeelt aan het VWS. Ofwel opteert men voor een algemeen examen ofwel voor een examen op heel specifieke basis waarbij slechts welbepaalde diploma's in aanmerking komen. De Vlaamse administratie heeft op een bepaald ogenblik geopteerd om door het VWS meer specifieke examens te laten uitschrijven, wat keurig werd gevolgd, zelfs tot in het overdrevene zodat er excessen waren langs de andere kant. Daar kan de Vlaamse administratie het eerste haar verantwoordelijkheid nemen en voert het VWS slechts uit.

Wanneer nu een algemeen examen wordt uitgeschreven bijvoorbeeld voor niveau 1 spelen daarna de examenresultaten mee bij de wervingen. Aan de personeelsdienst van een administratie wordt dan het profiel gevraagd van de aan te werven personen. Dat dossier wordt aan het VWS doorgestuurd. Te vaak gebeurt het nog dat -er te weinig belang wordt gehecht aan het juiste profiel van de vacante betrekking. Daarom is het dossier dat wij aan het VWS overmaken, soms zwak.

Daar ligt de fout bij het feit dat men in de nieuwe cultuur nog niet is ingeschakeld. Die ommezwaai is nog niet echt genomen en daar loopt een en ander soms nog al eens fout. Het

VWS doet de bevraging van de laureaten op basis van de doorgespeelde informatie. Na die bevraging stelt zij een lijst ter beschikking van het ministerie. Dat is de derde stap. De vierde stap gebeurt bij de indienstneming van het ministerie, waar ook iets verkeerd kan lopen. Misschien is dit een van de punten waarop de matrixidee even moet worden bekeken in zijn functionaliteit, want dat is tenslotte de enige norm voor een matrixidee. Bij de indienstneming worden ze geïnterviewd door de dienst Wervingen, dus daar zitten we weer centraal. Tenzij er tegenindicaties zijn, worden ze dan ter beschikking gesteld voor de functie waarvoor ze min of meer werden voorbestemd. Daar kan intern natuurlijk iets verkeerd lopen. De dienst Wervingen heeft immers ook niet alle wijsheid in pacht en er kan niet altijd precies worden ingeschat wat de vraag is. Ook hier is er terugkoppeling bij het begin. We kunnen hier wellicht overwegen het gesprek te laten voeren door het diensthoofd, de directeur-generaal of de verantwoordelijke van de dienst waar de kandidaat terecht zal komen in plaats van het op het centrale niveau te laten. De overheid kan de kandidaat dan beter ibeoordelen en de kandidaat zelf kan zich ook een beter beeld vormen van wat van hem zal worden verwacht. Er zullen dan nadien minder problemen zijn.

Het door u aangehaalde probleem situeert zich minder bij het Vast Wervingssecretariaat dan intern. Ik heb daarover, onder meer naar aanleiding van uw vraag, enkele dagen geleden nbg een discussie gehad. Wij moeten hier dus stapsgewijze tewerk gaan. Het uiteenrafelen van de procedure brengt er mij wel toe u te beloven dat ik het fameuze punt van het gesprek op de dienst Wervingen bij de indienstneming in vraag zal stellen.

In het kader van de evaluatie die ik aan het opmaken ben van de matrix en functionaliteit zal dit een van de vooruitgeschoven posities zijn. Ik zal

eerder evolueren naar het wegtrekken van het aanwervingsgesprek uit het VWS en naar de minstens gedeeltelijke doorschuiving ervan naar de administratie in kwestie.

De voorzitter : De heer Van Hooland heeft het woord.

De heer R. Van Hooland : Mijnheer de minister, ik heb in dit verband geen echt onderzoek ingesteld, maar ik ken wel nog andere gevallen zoals bijvoorbeeld een historicus die in een administratieve functie van een technisch departement terecht komt. Ik heb het dan nog niet over het feit dat de toewijzing van laureaten soms twee tot drie jaren na het examen gebeurt.

Het is een ingewikkelde materie, maar kunnen wij nu niet meteen de hiërarchie in kwestie meer inschakelen ? Daarvoor zijn wij toch bevoegd. Dan krijgt men een zinniger gesprek en wordt er een goede basis voor samenwerking gecreëerd.

Minister L. Van den Bossche : Dit lijkt mij inderdaad een goede suggestie.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer F. Dewinter tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de recente persberichten volgens welke de Arabische zender Middle-East Broadcasting via de TV-kabel in de Antwerpse regio zou uitzenden

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Dewinter tot de heer Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de recente persberichten volgens welke de Arabische zender Middle-East Broadcasting via de TV-kabel in de Antwerpse regio zou uitzenden.

Voorzitter

De heer Dewinter heeft het woord.

De heer F. Dewinter : Mijnheer de voorzitter, ik had graag geweten in hoeverre de minister van mening is dat het een goede zaak is dat de Middle-East Broadcasting — die vanuit Londen uitzendt en waarvan de Antwerpse burgemeester Cools aandringt om ze via Integan op de kabel te laten komen — van hem een vergunning zou krijgen om in de Antwerpse regio te kunnen uitzenden.

Mijnheer de minister, zal u dit al dan niet toelaten ? Hoever is het onderzoek van dit dossier gevorderd ? In hoeverre vindt u het opportuun een Arabisch sprekende islamitische zender op te laten ? In hoeverre kunt u dit in overeenstemming brengen met het integratiebeleid dat de Vlaamse regering wenst te voeren ? Gaat dit niet eerder in op het integratie- en inpassingsbeleid dat u voorstaat ? In hoeverre bent u ervan overtuigd dat deze Arabische zender geen mogelijkheid biedt aan radicaal fundamentalistische islamitische elementen om hun propaganda te voeren ?

De voorzitter : Minister Weckx heeft het woord.

Minister H. Weckx : Mijnheer de voorzitter, ik wens de vraagsteller eerst en vooral te bevestigen dat een Antwerpse kabelmaatschappij mij de toelating heeft gevraagd om de programma's van Middle-East Broadcasting uit te zenden. U weet dat het decreet mij verplicht daaromtrent het advies te vragen van de Mediaraad. Parallel hiermee vraag ik uiteraard ook het advies van mijn eigen administratie.

De moeilijkheid in dit dossier is dat MBC een licentie heeft van een Europese lidstaat, zijnde het Verenigd Koninkrijk. Wij moeten ervoor zorgen dat onze beslissing daarover rekening houdt met de Europese richtlijnen ter zake en dat wij uiteraard

ook geen beslissing nemen die zou ingaan tegen het verdrag. Het is een juridisch ingewikkelde kwestie. De voorafgaande procedure loopt nog. Ik weet dat de Mediaraad daaraan reeds een eerste bespreking heeft besteed en dat men nog geen conclusies heeft getrokken.

Ten tweede heb ik mijn administratie de opdracht gegeven om over dit punt overleg te plegen met de administratie van de Europese Commissie. Op die manier zal onze beslissing maximaal in concordantie zijn met verdrag en met de Europese richtlijnen dienaangaande. Deze voorafgaande procedure kan nog wel enige tijd in beslag nemen.

Over de opportuniteit wens ik mij op dit ogenblik niet uit te spreken omdat ik zelf alle elementen van het dossier nog niet ken. Het is dus heel delicaat een minister daarover nu al te ondervragen. Ik weet alleen dat de betrokken uitzendingen zouden beginnen en eindigen met een voorlezing uit de Koran en dat ze regelmatig zouden worden onderbroken voor gebedsmomenten. Ik herhaal, wij zullen dit dossier nog grondig bestuderen.

De voorzitter : De heer Dewinter heeft het woord.

De heer F. Dewinter : Mijnheer de minister, dit is toch niet de eerste en enige Arabische zender die op de kabel wil. In Limburg en Brussel zijn er reeds dergelijke zenders op de kabel.

Wat is het principiële politiek standpunt van de minister van Cultuur over dit soort aangelegenheden ? Bevordert dit het integratiebeleid dat u wenst te voeren of bent u van mening dat men hiermee de verkeerde richting uitgaat waardoor de integratie in genedele wordt gestimuleerd ?

Minister H. Weckx : Mijnheer Dewinter, ik heb de gewoonte te antwoorden met een principiële politiek standpunt op het ogenblik dat alle

elementen van een dossier gekend zijn en dat ik er mij zelf ook een gedacht over heb kunnen vormen. Ik kan dit in het huidige stadium nog niet.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer E. Van Rompuy tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de advertenties in het begin van januari voor het BRTN-programma "Schermen"

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Van Rompuy tot de heer Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de advertenties in het begin van januari voor het BRTN-programma "Schermen".

De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer E. Van Rompuy : Mijnheer de voorzitter, mijn vraag heeft betrekking op de politiek die gevoerd wordt door de VAR, waar de BRTN een meerderheid in heeft, en meer specifiek op de selectiviteit in het plaatsen van hun advertenties. De BRTN heeft op die manier de mogelijkheid advertenties te plaatsen en reclamegelden te werven. Het is mij opgevallen dat de BRTN voor een aantal programma's wel adverteert in bepaalde kranten en in andere niet. Er is bijvoorbeeld niet geadverteerd in Het Laatste Nieuws en in De Gazet van Antwerpen en wel in Het Volk, De Standaard en De Morgen.

Mijnheer de minister, is de BRTN, als openbare omroep, gemachtigd deze indirecte vorm van perssteun te verlenen ?

De voorzitter : Minister Weckx heeft het woord.

De heer H. Weckx : Mijnheer de voorzitter, een onderzoek heeft uitgewezen dat er voor het programma "Schermen" alleen geadverteerd is in de kranten van de VUM-groep, in Het Volk, De Morgen en De Financieel Economische Tijd. Dit is het gevolg van een techniek die de BRTN al een tijdje toepast en die te maken heeft met mediaruilovereenkomsten. De BRTN heeft alle kranten gecontacteerd, zonder ook maar één uit te sluiten. Kranten kunnen dus weigeren of toezeggen. De advertentie voor "Schermen" is alleen verschenen in de kranten die positief gereageerd hebben op de ruilovereenkomst : met uitsluiting van bepaalde kranten heeft dit initiatief van de BRTN niets te maken.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer S. Platteau tot de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over de recente bestelling van software door De Lijn

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Platteau tot de heer Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over de recente bestelling van software door De Lijn.

De heer Platteau heeft het woord.

De heer S. Platteau : Mijnheer de voorzitter, De Lijn heeft onlangs een bestelling gedaan van software om busverbindingen onder controle te houden. Deze bestelling werd bij een Canadees bedrijf geplaatst. Naar verluidt zou een geïnteresseerd Vlaams bedrijf geen reële mededingingskansen hebben gekregen, hoewel zijn prijs gevoelig lager lag dan die van het Canadese bedrijf, zelfs 50 percent lager volgens de pers.

Mijnheer de minister, welke procedure is voor deze bestelling gevolgd, bestaat er een lastencohier, wat was het advies van de Inspectie van Financiën voor deze bestelling en hoe kan die hogere prijs van het Canadese bedrijf worden gerechtvaardigd ?

De voorzitter : Minister Sauwens heeft het woord.

Minister J. Sauwens : Mijnheer de voorzitter, de Vlaamse regering heeft tot deze aankoop beslist op voorstel van De Lijn. Om de verbintenissen aangegaan in de beheersovereenkomst na te komen, moet De Lijn zich informatiseren. Deze informatisering betreft ook het exploitatiebeheer en niet alleen het onder controle houden van busverbindingen. Het gaat meer bepaald om de aankoop van een sturingsprogramma dat een ideale lijnvoering beoogt, een optimalisatie van het vervoersaanbod, een verbetering van de reizigersinformatie en -begeleiding alsook een verhoging van de bedrijfszekerheid.

Op basis van een zeer uitgebreide marktstudie van een veertigtal pakketten bleek dat slechts twee pakketten in aanmerking kwamen voor deze bestelling : het Duitse EPON, ontworpen door Transtec en het Canadese Hastus, ontworpen door GIRO. Het Hastus-pakket dat de voorkeur genoot van de technici, werd gedurende twee maanden uitgetest in Gent en op basis hiervan werd een dossier samengesteld waarover onderhandeld werd met GIRO. Op basis van artikel 17, paragraaf 2, punt 3 en 12, van de wet van 14 juli 1976 werd voorgesteld een onderhandse overeenkomst af te sluiten met de Canadese firma GIRO die het pakket Hastus verdeelt. Door de Inspectie van Financiën werd een gunstig advies verleend. Vermits het een onderhandse opdracht betrof werd ook de goedkeuring van de Vlaamse regering gevraagd en verkregen. De Vlaamse regering financiert overigens de helft van het pakket uit haar eigen begroting via een investerings-toelage.

Via een sensatiebericht in een krant heb ik kennis genomen van de, klacht van een bepaald Vlaams bedrijf. Dit bedrijf kwam echter helemaal niet in aanmerking en beschikte over geen enkele referentie. De toewijzing is louter op basis van technische kwalificaties gebeurd en het Vlaamse bedrijf beschikte hierover zeker niet. Met het decreet dat de Vlaamse Vervoermaatschappij heeft opgericht, hebben wij resoluut gekozen voor een zo groot mogelijke bedrijfsautonomie. De Lijn heeft deze beslissing dan ook autonoom genomen, zonder inspraak van het politieke beleidsniveau. We hebben ter zake geen enkele opmerking gekregen van onze regeringscommissaris en de Inspectie van Financiën heeft, zoals gezegd, het dossier goedgekeurd. Dit dossier heeft wat ons betreft dus een normaal verloop gekend.

De voorzitter : De heer Platteau heeft het woord.

De heer S. Platteau : Mijnheer de minister, ik wil de link met de bestelling van autobussen ten nadele van de firma Van Hool niet maken, maar de emotie die in deze zaak wordt verwekt is toch gelijkaardig.

Mijnheer de minister, ik neem akte van uw verklaring dat er een lastencohier bestaat, dat de normale procedure is gevolgd en dat de inspectie van Financiën een gunstig advies heeft gegeven.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

ACTUELE INTERPELLATIES (Regl. art. 79)

Actuele interpellatie van mevrouw V. Dua tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de controverserond de Groene Hoofdstructuur

De voorzitter : Aan de orde is de actuele interpellatie van mevrouw Dua tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de controverse rond de Groene Hoofdstructuur.

Het woord is aan mevrouw Dua.

Mevrouw V. Dua (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, de controverse rond de Groene Hoofdstructuur is in de voorbije weken dermate geëscaleerd dat elk normaal gesprek over dit onderwerp onmogelijk is geworden.

De conflicten spitsen zich vooral toe, na alles wat gebeurd is rond het Mestactieplan, op de relatie landbouw-natuurbehoud. Die escalatie neemt ongekende proporties aan.

Er is de aanval geweest van boeren op milieuactivisten in Wuustwezel.

Er zijn de diverse pogingen tot intimidatie van leden van natuurverenigingen.

Er is het feit dat informatievergaderingen over de Groene Hoofdstructuur moesten worden afgelast omdat de veiligheid van de ambtenaren niet meer kon worden gegarandeerd.

Er is de recente ontslagbedreiging voor een gemeenteraadslid die zich vrij genuanceerd over de Groene Hoofdstructuur had uitgelaten.

Er is het zeer dubieuze protest van een aantal burgemeesters die zich geroepen voelden harde taal te spreken over de Groene Hoofdstructuur, terwijl ze vaak zonder enige schroom in hun gemeenten landbouwzones opofferen voor de uitbreiding van industrieterreinen. Ik refereer hier meer concreet naar Aalter dat als gastheer fungeerde voor dit initiatief van de burgemeesters.

Er is de toon van bepaalde bladen van landbouworganisaties die bestempeld moet worden als olie op het vuur.

In deze totaal verziekte sfeer komt het recht op vrije meningsuiting in het gedrang. Men durft niet meer naar buiten komen met een standpunt in dit dossier, men durft niet meer naar vergaderingen van natuurverenigingen uit schrik voor represailles. Met andere woorden deze escalatie maakt een normale democratische afhandeling van het dossier stilaan onmogelijk.

Nochtans is volgens ons de realisatie van de Groene Hoofdstructuur onontbeerlijk om het weinige natuur dat in Vlaanderen overblijft, veilig te stellen voor de toekomst. De Groene Hoofdstructuur – en dit is het belangrijkste uitgangspunt van deze interpellatie – moet onder een of andere vorm op het terrein worden gerealiseerd, anders kunnen we het natuurbehoud voor de toekomst vergeten.

Het is evident dat dit slechts mogelijk is als voor dit project een voldoende maatschappelijk draagvlak wordt gecreëerd en als alle betrokkenen bereid zijn daaraan mee te werken. Daartoe moeten er dringend vanuit de Vlaamse regering initiatieven worden genomen om weer een serene discussie mogelijk te maken.

Mijnheer de minister-president, ik richt deze interpellatie speciaal tot u omdat het conflict vooral rond landbouw draait en u bevoegd bent voor deze materie, maar ook omdat er een duidelijk signaal moet komen van de hele Vlaamse regering waaruit blijkt waar men met dit dossier naar toe wil en hoe de ministers Kelchtermans en De Batselier dit dossier voort zullen aanpakken.

Een eerste belangrijke vraag is natuurlijk hoe het komt dat het allemaal is misgelopen. Voor mij ligt de verantwoordelijkheid hiervoor vooral bij de landbouworganisaties, maar ook bij de Vlaamse regering die dit dossier op een zeer dubbelzinnige manier heeft aangepakt. Terloops gezegd, het is evident dat we de landbouworganisaties niet via de

Vlaamse regering ter verantwoording kunnen roepen. Ze zijn vrij om te doen en te zeggen wat ze willen.

In dit dossier bestaat er heel wat desinformatie en de conflictsfeer wordt nogal eens aangewakkerd. Ik refereer hier aan het ABS die de represailles in Wuustwezel gewoon goedpraatte. Zulke praktijken sieren deze organisatie zeker niet en maakt ze mee verantwoordelijk voor de huidige malaise. Ik heb sterk de indruk dat vanuit de landbouwlobby's, zowel de Groene Hoofdstructuur als het Mestactieplan worden aangegrepen om het terechte ongenoegen van de boeren voor het falend landbouwbeleid te kanaliseren in een voor hen ongevaarlijke richting.

Het natuurbehoud en het leefmilieu zijn de gedroomde zondebokken. Het totale failliet van het huidige landbouwbeleid kan nu met een gerust gemoed op de rug van de milieubeweging worden afgeschoven waardoor de echte schulden buiten schot blijven, namelijk het Europese landbouwbeleid, het Belgische landbouwbeleid en de agro-industrie die rustig kan doorgaan met geld verdienen op de rug van de boeren.

Daarnaast is er de houding van de Vlaamse regering. Deze houding kan volgens mij het best worden omschreven als onduidelijk en onhandig. Het project van de Groene Hoofdstructuur werd gelanceerd via een informatiebrochure met kaarten die op grote schaal werden verspreid. Wat echter helemaal ontbreekt in deze brochure is een duidelijke stellingname over de inhoud van de diverse zones die op de kaarten voorkomen. In een klein hoofdstukje wordt wel het advies van de Minaraad gegeven over de mogelijke beperkingen, maar de landbouwaspecten krijgen maar tien regeltjes. Dat is zeer merkwaardig terwijl het toch belangrijk is te weten wat de implicaties zijn voor de eigenaar van een terrein dat binnen de Groene Hoofdstructuur valt, voor zijn inkomen, voor zijn bedrijf, voor het

Dua

grondgebruik. De appreciatie van het plan zal natuurlijk in belangrijke mate afhangen van het antwoord op die vraag. Op deze zeer belangrijke vraag is er nog geen antwoord gekomen. Er zijn alleen de wazige suggesties van de Mineraad die voor zover ik weet nog altijd niet mag spreken namens de Vlaamse regering.

Er wordt ook geschermd met een nog op te maken decreet op het natuurbehoud waarin alles zal worden geregeld. Maar wanneer dit decreet er zal komen en wat er precies zal instaan, weet niemand. Daarover moet dringend duidelijkheid komen.

De belangrijkste vraag die de Vlaamse regering zo vlug mogelijk moet beantwoorden, is in hoeverre landbouw nog mogelijk zal zijn in zones die vallen in kern- of ontwikkelingsgebieden. Indien het antwoord op deze vraag positief is, welke concrete beperkingen zullen er dan worden opgelegd. Uiteraard moet er ook een antwoord komen op de vraag in hoeverre een eventuele inkomensderving gecompenseerd zal worden door de overheid en ook daar moeten concrete cijfers worden genoemd zodat iedereen de reële gevolgen van de invoering van de Groene Hoofdstructuur goed kent.

Deze aspecten sluiten onmiddellijk aan bij een tweede onduidelijkheid, namelijk de vraag naar het toekomstig eigendomsstatuut van deze gronden. Vanuit diverse hoeken wordt gesteld dat het de bedoeling is de gronden gelegen in kerngebieden op één of andere manier te laten aankopen of onteigenen door de Vlaamse overheid of de natuurverenigingen. Het zou een enorme fout zijn van de Vlaamse overheid in die richting te gaan. In totaal gaat het om 150.000 ha kerngebieden. De aankoop of onteigenening hiervan is ongetwijfeld een zware dobber voor de overheid, een miljardenproject eigenlijk.

Ook nadien zouden er problemen

rijzen. Aangezien deze terreinen moeten worden beheerd en bewaakt, moeten er enorme sommen worden uitgetrokken voor een personeelsuitbreiding bij de Vlaamse administratie of bij de natuurverenigingen.

Ook het principe is betwistbaar. Het natuurbehoud blijft in de eerste plaats een facet dat moet doordringen in alle sectoren van de samenleving. Natuurbehoud is dus geen sector die met alle mogelijke middelen probeert zoveel mogelijk grond te bemachtigen.

Op dit punt verschillen wij wellicht fundamenteel van mening, want in de informatiebrochure wordt de Groene Hoofdstructuur systematisch voorgesteld als een sectorieel plan dat naast de plannen van de andere sectoren staat.

- De heer J. Timmermans, onder-voorzitter, treedt als voorzitter op.

Mijnheer de minister-president, dit is een enorme strategische vergissing. Het natuurbehoud moet in de eerste plaats een facet blijven. Dit betekent dat de landbouw en de bosbouw overall mogelijk moeten blijven, ook in de kerngebieden, maar dat deze sectoren bij hun bedrijfsvoering rekening moeten houden met het aspect natuurbehoud. Zij moeten zich in deze gebieden dus grondig aanpassen.

Door deze fundamenteel andere opstelling wordt vermeden dat het natuurbehoud op het terrein in rechtstreekse concurrentie komt met andere sectorieële plannen. Bij een afweging van het natuurbehoud tegenover andere sectoren, zal het natuurbehoud immers steeds het onderspit delven.

Indien de invoering van dwingende beperkingen gepaard gaat met inkomensverlies, wat niet steeds evident zal zijn, moet dit worden gecompenseerd. De overleving van deze bedrijven is immers zeer belangrijk omwille van sociale redenen en

vooral voor het instandhouden van de natuurwaarden.

Aan de Groene Hoofdstructuur moet een campagne voor het invoeren van biologische en milieuvriendelijke landbouw worden gekoppeld. Dit is niet hetzelfde als de beperkte en zeer vage suggestie om de beheerslandbouw te stimuleren. Over de financiële repercussies hiervan bestaat er overigens weinig duidelijkheid.

Tenslotte is er de onduidelijkheid inzake de rol van de Groene Hoofdstructuur als instrument voor de ruimtelijke ordening. Uitgaande van het natuurbehoud als facet moet dit plan als overkoepelend geheel zijn implicaties in de ruimtelijke planning krijgen, via een wijziging van de Gewestplannen en via het Structuurplan. De Groene Hoofdstructuur moet als het ware de ecologische ruggegraat van de structuurplanning worden. Dit betekent dat er van afweging ten aanzien van andere sectorplannen geen sprake kan zijn. De Groene Hoofdstructuur moet als het ware het dwingende kader zijn dat daarboven staat.

Het is niet duidelijk hoe de Vlaamse regering dit plan concreet zal inpassen in het ruimtelijk beleid en wat de rol zal zijn van de minister bevoegd voor ruimtelijke ordening. Hij blinkt in dit dossier overigens uit door een zeer grote zwijgzaamheid.

Wij stellen vast dat de cartografische weergave van de Groene Hoofdstructuur niet overall even geloofwaardig is. Op diverse plaatsen is de afbakening vrij onlogisch in de beide richtingen. Bepaalde zones werden blijkbaar ten onrechte opgenomen, terwijl verscheidene waardevolle natuurgebieden werden vergeten.

Dit mag niet worden geïnterpreteerd als een kritiek op de mensen die dit plan hebben uitgewerkt. Ik weet onder welke penibele omstandigheden zij dit hebben gedaan. In Nederland hebben dertig mensen gedurende vijf jaar intensief aan een gelijkaar-

Dua

dig plan gewerkt, met succes overigens.

Naar aanleiding van consultatierondes en een openbaar onderzoek kan het plan voor de Groene Hoofdstructuur nog steeds worden bijgewerkt. Helaas werd het geheel niet voldoende wetenschappelijk onderbouwd, waardoor het soms moeilijk wordt om dit project te verdedigen.

Het is voor de Agalev-fractie van essentieel belang dat de Groene Hoofdstructuur wordt gerealiseerd, ten einde de natuur in Vlaanderen veilig te stellen voor de toekomst. Daarom is het noodzakelijk dat de Vlaamse regering de bevolking een duidelijk signaal geeft, waaruit vooral blijkt dat zij nog volledig achter het plan staat. Dit is meer dan ooit noodzakelijk, aangezien sommige leden van de meerderheidspartijen al laten doorschemeren dat, gezien de sfeer en de reactie op dit plan, men dit beter zo vlug mogelijk afvoert. Even essentieel is dat er duidelijke informatie wordt gegeven over de concrete invulling van dit plan. De mensen hebben het recht om te weten wat de gevolgen zullen zijn.

Mijnheer de minister-president, ik hoop dat uw antwoord duidelijkheid zal brengen en dat het een tegemoetkoming zal inhouden ten einde een betere sfeer te creëren.

De voorzitter : Het woord is aan de heer Wymeersch.

De heer F. Wymeersch (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, in Vlaanderen zijn duidelijke beslissingen inzake het milieu noodzakelijk. Dank zij de inspanningen van de milieubewegingen is er reeds veel veranderd.

De interpellant stelt dat er geïntimideerd wordt en werd, ik citeer : . . . en dat er blijkbaar een niet onbelangrijk aantal burgemeesters uit twee Vlaamse provincies het nodig geacht hebben om te proberen de rangen te

sluiten om hun bezwaren te uiten naar de Vlaamse regering. Einde citaat.

Enkele zaken tegenover de interpellant en haar fractie moeten mij van het hart.

Vanuit bepaalde hoeken wordt er steeds gesproken over inspraak en inspraakmogelijkheden. Mijnheer de minister-president, welke procedure heeft men gevolgd in verband met de inspraak inzake de Groene Hoofdstructuur ? Wie werd er van deze procedure op de hoogte gebracht ? Wie kon aan de informatiecampagne deelnemen ? Wie kon de hoorzittingen bijwonen en waar werden zij ingericht ? Werden de gemeentebesturen geraadpleegd, zo ja welke ?

Bij de infomap die men op eenvoudige aanvraag kan verkrijgen, werd er een antwoordformulier gevoegd. Dit formulier kan volledig anoniem worden ingevuld en terugbezorgd. Men moet dus het formulier persoonlijk aanvragen, wat aanleiding kan geven tot manipulatie. Wie verbiedt mij bijvoorbeeld om vijftig, zestig, zeventig of tachtig infomappen aan te vragen, in te vullen en te versturen ?

Men heeft de mond vol over democratie. Ik heb de indruk dat deze term in de mond van bepaalde segmenten in onze samenleving vrij selectief wordt toegepast. Dit plan moet plots met de karwats door het Vlaamse parlement gejaagd worden, zonder inspraak. De Mina-raad stelt unaniem dat de huidige gewestplannen zouden moeten blijven bestaan en dat er op lokaal vlak volledige inspraak zou moeten zijn, wat duidelijk niet het geval is.

Vanuit bepaalde, steeds dezelfde, hoek heeft men de mond vol over de verdediging van de minderheden en de mensenrechten. Ik dacht dat het recht op arbeid een fundamenteel mensenrecht was. In verband met de landbouwsector is dit echter blijkbaar minder belangrijk. Het is

mijns inziens volledig onaanvaardbaar dat er aan de ene kant belangrijke inspanningen worden gevraagd van de Vlaamse bevolking om de werkloosheid te bestrijden terwijl men aan de andere kant plannen op tafel gooit die de werkloosheid in de land- en bosbouwsector zullen doen toenemen.

Mevrouw Dua, uw partij heeft tegen het wetsontwerp op de economische expansie gestemd omdat er geen garanties waren voor duurzame werkgelegenheid. Hetgeen u nu met de karwats door de Vlaamse Raad wil jagen, is een aanslag op de werkgelegenheid in de land- en bosbouwsector. Aan de ene kant wil u de werkgelegenheid bevorderen en behouden en aan de andere kant gaat u een wezenlijk deel van de Vlaamse bevolking het recht op werk ontnemen. Het gaat immers niet alleen om de sector zelf, we hebben het ook over de toeleveringsbedrijven en de voedingssector.

Mijnheer de minister-president, na het werkloos maken van een aantal landbouwers kan men natuurlijk een gesubsidieerd systeem invoeren waarbij men op de akkers een paar landbouwers kan zien in een geelzwarte overall met het opschrift "Vlaanderen 2002". Ik dacht echter niet dat dit initieel de bedoeling was van de voorliggende plannen.

Het imago van de landbouw wordt aan alle kanten aangevallen. Het begint al van op school. Ik geef u een voorbeeld. Toen ik twee à drie jaar geleden met mijn jongste dochter door het veld fietste, zei zij : Vake, die boer daar is aan het bevuiden. Zij doelde daarmee op een landbouwer die zijn akker bemestte. Kinderen vanaf zes jaar worden op school heel subtiel in de richting geduwd waarin sommigen in de samenleving willen hebben. De landbouwer is op dit ogenblik het zwarte schaap in de samenleving. Dat is een gewilde situatie die wij ten eerste wensen te bestrijden.

Mijnheer de voorzitter, de burgemeesters in Oost- en West-Vlaande-

Wymeersch

ren zijn tot nader order hoofdzakelijk CVP-burgemeesters. Zij hebben geprobeerd de rangen te sluiten tegen de Groene Hoofdstructuur. Ik wil de CVP in dit verband waarschuwen. Mijnheer Van Rompuy, ik heb de indruk dat de CVP in dit dossier wel eens warm en koud blaast. Op TV zie ik in de voorste rijen van de Oostvlaamse burgemeesters de eminente burgemeester van Kruishoutem zitten, die uw fractievoorzitter, de heer Tant, waarschijnlijk niet onbekend is. Ik vraag van de CVP rechtlijnigheid. We hebben het plan voor de Groene Hoofdstructuur, een plan van de CVP-minister Kelchtermans. Aan de andere kant horen we een belangrijk deel van de CVP-burgemeesters zeggen dat de Groene Hoofdstructuur eigenlijk niet kan en dat de procedure die wordt gevolgd ook niet helemaal in orde is. Een tweetal jaren geleden kwam een deel van de boeren op straat tegen de plannen van een CVP-minister. De boeren kwamen echter pas op straat toen deze minister was vervangen door een SP-minister. Ik heb daar zo mijn bedenkingen bij.

De heer A. Denys : Mijnheer Wymeersch, wat het standpunt van de CVP betreft, zou ik u aanraden de documenten goed te lezen. Het standpunt van de CVP is ons reeds lang bekend. Op 26 mei heeft de heer Brouns een schitterende interpellatie gehouden over de Groene Hoofdstructuur. Hij noemde de beslissing die daarover unaniem werd genomen in de Minaraad een historische beslissing. Met andere woorden, het standpunt van de CVP is bekend.

De heer F. Wymeersch : Het standpunt van de CVP was ook bekend toen 70 percent van de kaders van de CVP zich uitspraken voor de splitsing van de sociale zekerheid. Wij dachten toen ook dat dit het standpunt van de CVP was. Blijkbaar hebben wij daar gedooled. Daarom willen wij ook nu het standpunt

van de CVP met enige omzichtigheid benaderen. Wij willen nu graag enige duidelijkheid krijgen.

De heer E. Van Rompuy : Mijnheer Wymeersch, u zult over enkele minuten het standpunt van de CVP vernemen. De heer De Meyer zal dat na uw uiteenzetting komen toelichten. Hij spreekt voor onze hele fractie.

De heer F. Wymeersch : Ik hoop dat mijn streekgenoot klare taal zal spreken. Wij verwachten dan ook dat de CVP die klare taal zal aanhouden tot hier de beslissing moet worden genomen.

Ik wil afronden met een laatste waarschuwing voor de CVP en de grote meerderheidsfracties in de Vlaamse Raad. Het enige wat hen te doen staat, is de plannen in hun huidige vorm van tafel te vegen. We moeten weer met alle betrokkenen aan tafel gaan zitten om op een duidelijke manier bepaalde dingen op papier te zetten. Dit alles moet met inspraak worden verwezenlijkt.

Mevrouw Dua, ik wou op uw uitspraak van zoëven repliceren omdat ik mij aangesproken voelde. Ik geloof dat u vanuit uw fractie en vanuit hetgeen u denkt te moeten vertegenwoordigen geen lessen te geven hebt in verband met inspraak en democratie aan leden van het Algemeen Boerensyndicaat. Als u dat nog eens doet, zal ik mij zeker persoonlijk aangesproken voelen.

De voorzitter : De heer De Meyer heeft het woord.

De heer J. De Meyer (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, ik zal mij aan de toegestane spreektijd houden. Mijn uiteenzetting zal dan ook kort zijn.

– **De heer E. Baldewijns, voorzitter, treedt opnieuw als voorzitter op.**

De verwarring naar aanleiding van de consultatieronde over de Groene Hoofdstructuur is bijzonder groot en

op sommige plaatsen zelfs chaotisch te noemen. Ook de contestatie van vele gemeentebesturen tegenover de voorgelegde plannen is bijzonder hevig.

Wij betreuren deze onnodige polarisatie. Zij had kunnen worden vermeden. Wij menen dat het rondsturen van de voorliggende kaarten van de Groene Hoofdstructuur onverantwoord was.

In een artikel in De Standaard van 10 december 1993 geeft de heer Jan Spaas, voorzitter van de Vlaamse Hoge Bosraad en lid van de Minaraad duidelijk zijn opinie onder de titel Helder denken over de Groene Hoofdstructuur. Uit dit artikel wil ik een en ander citeren.

Na de uitwerking van een belangrijk concept volgt de toetsing door de belangengroepen landbouw, bosbouw, jacht, riviervisserij, recreatie, natuurbehoud en natuurbouw, samengevat alle grondgebruikers in de open landelijke ruimte. De desbetreffende raden werden geconsulteerd en ten slotte werd in de Minaraad een eensluidend advies uitgebracht.

De bevoegde minister legde het advies van de Minaraad naast zich neer – wat zijn goed recht is, maar het is erg ongebruikelijk – en verklaart : Het advies over de Groene Hoofdstructuur is unaniem goedgekeurd door de Minaraad.

De maatregelen die hij voorstelt, zijn echter allesbehalve die van de Minaraad en de kaarten waarop die maatregelen van toepassing zijn, beantwoorden evenmin aan het advies van de raad. Ten slotte.. .

De heer A. Denys : Mijnheer De Meyer, u betwist dus dat wat voorgelegd wordt in tegenstelling is met de unanieme beslissing van de Minaraad.

De heer J. De Meyer : Collega Denys, als u goed geluisterd hebt, zal dat ook uw besluit zijn.

Ik citeer : De maatregelen die hij

De Meyer

voorstelt, zijn echter allesbehalve die van de Minaraad en de kaarten waarop die maatregelen van toepassing zijn, beantwoorden evenmin aan het advies van de raad. Einde citaat. Dat is het standpunt van een lid van de Minaraad, zoals weergegeven in een artikel in De Standaard.

Minister N. De Batselier : Mijnheer De Meyer, over welke van de door mij genomen maatregelen gaat het hier eigenlijk ? Normalerweise richt men zich in verband met de Groene Hoofdstructuur tot mijn voorganger, de heer Kelchtermans. In uw citaat is sprake van het Mina-advies ; dit advies dateert van na januari 1993. Dit dossier valt onder mijn directe verantwoordelijkheid. Ik voel mij dus betrokken bij dit dossier.

Tot hiertoe heb ik nog geen enkele maatregel genomen met betrekking tot de Groene Hoofdstructuur. Op 24 december 1993 heb ik alleen alle plannen met betrekking tot de ruimtelijke inhoud overgezonden aan de heer Kelchtermans, zoals afgesproken in de Vlaamse regering.

Ik zelf heb geen enkele maatregel genomen. Wat het lid van de Minaraad ook zegt, wat men ook publiceert, ik heb zelf geen enkele maatregel genomen.

De heer J. De Meyer : Mijnheer de minister, in het advies van de Minaraad van januari 1993 lees ik op bladzijde 26 dat de kaarten nog voor het begin van de inspraakronde op een zeer ernstige manier zouden worden aangepast wat de natuurkerngebieden, de natuurontwikkelingsgebieden enzovoort betreft.

Minister N. De Batselier : Mijnheer De Meyer, zo ver zijn we nog niet, want er is nog geen beslissing, noch over de kaarten, noch over het decreet. Pas deze week heb ik het ontwerpdecreet gekregen.

De heer J. De Meyer : Het zou alleen veel wijzer geweest zijn die

kaarten aan te passen conform het advies van de Minaraad, alvorens ze te verspreiden.

Minister N. De Batselier : Mijnheer De Meyer, u moet weten dat noch de heer Kelchtermans, mijn voorganger, noch ik zelf, die kaarten ooit hebben goedgekeurd. Dat is een hardnekkig misverstand. Regelmatig lees ik dat de heer Kelchtermans die kaarten zou hebben goedgekeurd. Maar nergens kan daarvan een bewijs worden gevonden. Noch ik, noch minister Kelchtermans hebben dat gedaan. Deze kaarten vormen alleen een administratieve basis voor het beoordelen van de inspraak. Vooraleer een minister zich uitsprekt moet toch een basisdocument worden voorbereid. Naar zijn mening over dat administratieve document kan dan worden gevraagd. Al de rest is politisering rond dat dossier. Tot hiertoe heb ik steeds over het hele dossier van de Groene Hoofdstructuur gezwegen. Binnen een aantal dagen of weken zal ik dit stilzwijgen doorbreken en alles op punt zetten. Maar tot hiertoe heb ik nog geen enkele beslissing genomen in dat dossier.

De heer J. De Meyer : Ik citeer de heer Spaas : De grondgebruikers stimuleren en motiveren is heel wat anders dan een op elkaar stapelen van reglementeringen. Naar de traditionele grondgebruiker toestappen, hem begeleiden en zijn medewerking aanmoedigen, is electoraal niet spectaculair en staat ver van machtsverwerving. . .

Aldus schrijft de heer Spaas, lid van de Minaraad.

Duurzaam natuurbeheer kan ons inziens alleen worden opgebouwd door de motivatie van en met de volle medewerking van de eigenaars en de grondgebruikers en niet tegen hen. Voor ons heeft de kaart van de Groene Hoofdstructuur die door de administratie op de informatievergaderingen werd voorgelegd, geen enkel juridische waarde. Zij kan op lokaal en bovenlokaal vlak niet wor-

den aangewend om bijkomende verplichtingen op te leggen inzake, bij voorbeeld, de vergunningen.

De Groene Hoofdstructuur is voor ons slechts een sectorplan in het geheel van de structuurplanning. Daardoor kan het, ook in de toekomst niet, als afzonderlijke kaart een eigen leven gaan leiden. De natuurkerngebieden en de natuurontwikkelingsgebieden zouden volgens ons best samenvallen met de huidige groene gebieden op de gewestplannen.

De natuurverbindingsgebieden betreffen hoofdzakelijk de bescherming van lijn- en puntvormige elementen ; het bestaande vegetatiebesluit biedt ter zake volgens ons voldoende garanties. In het kader van een structuurschema voor de land- en tuinbouw binnen het structuurplan mogen de noodzakelijke ontwikkelingen op bedrijfsniveau niet worden afgeremd. De leefbaarheid van land- en tuinbouwbedrijven binnen deze gebieden moet gewaarborgd blijven. Inkomensdervingen die een gevolg zijn van de opgelegde beperkingen moeten integraal worden vergoed. Einde citaat.

Collega's, wij willen een evenwicht tussen economische en ecologische aspecten, tussen landbouw en natuur. Het gewestplan is en blijft voor ons de wettelijke basis van de ruimtelijke ordening. Bij de verdere vastlegging van een structuurplan dient de inbreng van alle betrokkenen gegarandeerd te worden. De gemeentebesturen vervullen hier ongetwijfeld een zeer belangrijke rol. Voor ons is het onaanvaardbaar dat de kaarten van de Groene Hoofdstructuur, die geen juridische waarde hebben, zouden worden gebruikt bij de beoordeling van de milieuvergunningaanvraag of bij het opmaken van gemeentelijke natuurontwikkelingsplannen.

Minister N. De Batselier : Mijnheer De Meyer, u geeft de indruk dat bij het verlenen van vergunningen deze kaarten wel worden gebruikt.

De Batselier

Na rondvraag heeft mijn administratie mij ervan verzekerd dat dit niet het geval is bij de dienst Milieuvergunningen.

De heer Kelchtermans heeft tijdens zijn ambtstermijn deze kaarten als interne administratieve documenten bestempeld, die wel als richtnota kunnen dienen.

Bij aankopen van natuurgebieden en -reservaten worden deze kaarten wel gebruikt. Het zou getuigen van een slecht beheer dat niet te doen.

Bij het debat over het Duinendecreet heb ik al gezegd dat deze Raad zelf, als wetgever, de kaarten van de Groene Hoofdstructuur als één van de vier criteria voor de afbakening van het te beschermen duinengebied heeft aangegeven.

Mijnheer De Meyer, ik ben een democraat en ik leg mij daarbij neer. Tegelijkertijd herhaal ik dat deze kaarten geen enkele juridische waarde hebben. Noch de heer Kelchtermans, noch ik hebben ooit beweerd dat deze kaarten juridische waarde zouden hebben. Deze kaarten zijn enkel interne administratieve documenten.

De heer J. De Meyer : Mijnheer de minister, ik zal dit voort onderzoeken. Ik verneem echter dat sommige provincies in sommige situaties met de gegevens van deze kaarten rekening houden. Zo wordt ook met het Mestactieplan nu reeds rekening gehouden in sommige adviezen van de administratie. Te gelegener tijd zal ik de bewijzen daarvan voorleggen.

De voorzitter : De heer Taylor heeft het woord voor een korte onderbreking.

De heer J. Taylor : Mijnheer de voorzitter, de hoofdstructuren werden door de administratie opgesteld, maar gebeurde dat in overleg met uw kabinet ? Hoe kwamen zij tot stand ?

Minister N. De Batselier : Mijnheer

Taylor, eerst en vooral spreekt u nu over mijn voorganger.

De heer J. Taylor : Maar nee.

Minister N. De Batselier : Toch wel. Het lijkt u misschien eigenaardig, maar de basiskaarten kwamen tot stand toen mijn voorganger ter zake bevoegd was.

De heer J. Taylor : Bedoelt u de kaarten zoals zij thans zijn ingekleurd ?

Minister N. De Batselier : De enige wijziging aan de kaarten die het Instituut voor Natuurbehoud aanbracht op basis van de natuurkerngebieden van vroeger is dat zij met elkaar werden verbonden. Op die manier werden zij gevoegd bij het Structuurplan Vlaanderen.

Er bestaat ook een Gele Hoofdstructuur, maar dienaangaande hoor ik niemand vragen stellen over inspraak. De Gele Hoofdstructuur werd nergens in informatieraden naar voren gebracht ; zij wordt opgesteld door de KUL, samen met een bepaalde organisatie en nadien zal zij, net al alle structuren, bij Ruimtelijke Ordening worden ingediend. Vervolgens zal de heer Kelchtermans aan de regering een globaal voorstel doen met betrekking tot alle structuren.

Alle structuren worden zowel op planologisch als op ruimtelijk vlak ingedeeld en dat behoort tot zijn bevoegdheid. Mijn taak bestaat erin een decreet op te stellen en aan de Vlaamse Raad voor te leggen waarin wordt bepaald wat al dan niet mag gebeuren in natuurkerngebieden. Ik herhaal dat ik dienaangaande het advies van de Mineraad volledig zal n volgen.

De voorzitter : Mevrouw Dua, u heeft het woord voor een onderbreking, maar ik verzoek u zeer bondig te zijn, anders had u zich moeten laten inschrijven op de sprekerslijst.

Mevrouw V. Dua : Ik wens even te reageren op de stelling van de minis-

ter als zou het gaan over een administratief document. Dat kan best zo zijn, maar inmiddels vonden de consultatierondes plaats en konden verschillende personen op de kaarten lezen in welke gebieden bepaalde percelen zich bevinden. In se heb ik daarmee niet de minste moeite en dat zou zelfs goed zijn, ware het niet dat er veel onduidelijkheid bestaat aangaande de gevolgen van de ligging in een bepaalde zone. Dat was volgens mij onhandig vanwege de Vlaamse regering. Men gooit als het ware de kaarten in het publiek, maar er wordt niets gezegd over de gevolgen van de ligging in bepaalde zones. Dat is jammer, wat zulks hypothekeert de verdere discussies in dat verband.

De voorzitter : De heer Denys heeft als laatste het woord voor een onderbreking.

De heer A. Denys : Mijnheer de voorzitter, bij wie berust ter zake de politieke en ministeriële verantwoordelijkheid ?

Indien ik minister De Batselier goed heb begrepen, is het zo dat de kaarten van de Gele Hoofdstructuur heden worden opgesteld door de KUL, in samenwerking met de Boerenbond. Maar wie draagt dan uiteindelijk de politieke verantwoordelijkheid van die ontwerpen ?

Minister N. De Batselier : De diensten van alle sectoren – zowel Leefmilieu, Landbouw, Huisvesting als de industrie – hebben ontwerpen van hoofdstructuren ingediend. Het departement van Ruimtelijke Ordening vertrouwde de coördinatie hiervan toe aan twee professoren die ter zake bevoegd zijn. Zij stellen een structuurplan op, uiteraard op basis van de stukken die door alle sectoren worden ingediend.

Toen men vroeger, vóór de polemiek, de groene, gele, rode en paarse hoofdstructuren naast elkaar legde, bleek Vlaanderen hiervoor veel te klein te zijn. Alle hoofdstructuren zijn immers erg groot. Er zijn dus

De Batselier

slechts twee mogelijkheden : ofwel moet er oorlog worden gevoerd om de grenzen uit te breiden, ofwel moeten de hoofdstructuren alle worden verkleind.

De voorzitter : De heer Capoen heeft het woord.

De heer M. Capoen (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, mijnheer de minister, collega's, de meest fundamentele opmerkingen ter zake werden reeds geformuleerd en ik zal ze niet herhalen.

Eerst en vooral moeten wij zorgvuldig omspringen met de beperkte ruimte die ons nog rest.

Toen ik destijds deel uitmaakte van de commissie voor de Ruimtelijke Ordening zei de heer De Seranno eens tegen mij : De Vlamingen zijn Bourgondiërs wat het ruimtelijk gebruik betreft. Wij gaan er niet zorgzaam mee om, precies of wij een overvloedige ruimte hebben. Ik vond dit een mooie uitspraak.

Wij zijn van oordeel dat er noodzaak is aan ruimtelijke ordening, in die zin dat de ter beschikking zijnde percelen voor elke sector ernstig worden afgebakend.

Er is dus nood aan drastische ingrepen en over het principe is iedereen het steeds volmondig eens, tot op het ogenblik dat de goede voorname te velde moeten worden uitgevoerd.

Welnu, mijnheer de minister, dit is een dergelijke situatie : wij staan voor een drastische ingreep met belangrijke gevolgen en indien wij de open ruimten en de leefbaarheid in Vlaanderen willen behouden en waarborgen, dan moet die ingreep gebeuren.

Ons enig verwijt ter zake – en aangezien ik niet eens weet tot wie ik het precies moet richten blijft het algemeen – is dat vrij onhandig werd opgetreden. Dit leidde tot enorme

verwarring en bij bepaalde personen zelfs tot wanhoop. De escalatie is dermate dat ieder zinnig gesprek uitgesloten lijkt. In dat verband verwijs ik naar de voorlichtingsvergaderingen die moesten worden afgelast omdat men niet meer kon instaan voor de veiligheid van de ambtenaren.

Mijnheer de minister, in de mate van het mogelijke verzoeken wij u te zorgen voor een degelijke voorlichting. Gezien de spanning die ter zake momenteel heerst, staat u wellicht voor een moeilijke opdracht, maar volgens ons zijn inspraak en voorlichting hoe dan ook onontbeerlijk. Alle betrokkenen moeten worden gehoord, ook de gemeenten en de burgers die met heel wat vragen zitten. Het komt er op neer rechtszekerheid te bieden.

Wat de landbouwers betreft, die zich als eersten geïnteresseerd voelen, moet duidelijkheid worden gebracht aangaande het tot stand komen en het vastleggen van de groene hoofdstructuren. Dit zal hoe dan ook gepaard gaan met beperkingen inzake het gebruik van landbouwgronden, bemesting, uitbating en dergelijke.

Mijnheer de minister, u mag niet vergeten dat de landbouwers ook worden geconfronteerd met problemen rond het Mestactieplan. U zei reeds dat indien u alle hoofdstructuren bij elkaar zou voegen, u Frans-Vlaanderen en Nederland zou moeten innemen. Laten wij veronderstellen dat, na samenbundeling van alle structuren, de vooropgestelde hectaren worden ingenomen, hoe zal u dan het Structuurplan Vlaanderen vooral de Groene Hoofdstructuur verzoenen met het Mestactieplan ? Nu reeds hebben wij een tekort aan landbouwgrond om de mestproductie op een normale en ecologisch verantwoorde manier te laten verspreiden – vandaar wellicht uw inzet voor het Mestactieplan dat ik zal blijven steunen. Ik meen echter dat de zaken extra worden bemoeilijkt indien er duizenden hectaren land-

bouwgrond met bijkomende bemestingsbeperkingen worden belast.

Mijnheer de minister, wat zal u ondernemen om de onzekerheid bij de bevolking weg te nemen ? Vorige dinsdag kon ik, samen met een paar collega's, op een rustige manier discussiëren met een aantal landbouwers, maar wij werden getroffen door de grote onrust die in hun midden heerst. Zij stellen zich een hoop vragen. Ik zal, volgens een gezonde boerenlogica, herhalen hoe zij redeneren. Zij gaan ervan uit dat de Belgische staat failliet is en vragen zich bijgevolg af hoe de geleden schade zal worden vergoed. Zij vragen financiële waarborgen.

Minister N. De Batselier : De EU-Commissie heeft voor dergelijke zaken een vergoeding vastgesteld, namelijk 8.000 tot 16.000 frank per hectare per jaar. In het Minafonds werden hiervoor uiteraard ook middelen uitgetrokken. De Minaraad, dus niet alleen de milieubewegingen maar ook de Boerenbond samen met deskundigen, heeft zich met deze regeling akkoord verklaard.

Ik herhaal nogmaals dat ik nu pas het ontwerp van decreet van mijn administratie heb ontvangen. Ik moet het ontwerp nog bestuderen en nagaan welke elementen al dan niet kunnen worden weerhouden. Men heeft zich dus opgewonden over een interne nota.

Pas op 14 februari 1991 heeft mijn voorganger een richtnota opgesteld. Naar aanleiding van de vraag om informatie heeft hij ter zake een brochure verspreid. Ikzelf heb nog een bij komende brochure gemaakt omdat nog steeds op meer informatie werd aangedrongen. Wanneer men dan nog meer bijkomende informatie geeft, zegt men dat ze verwarring sticht omdat er nog geen wet bestaat. Men moet duidelijk een keuze maken ! Momenteel is men nog altijd in het overleg- en adviesstadium. Ooit zal er een decreet worden opgesteld. Rechtszekerheid kan er nu nog niet zijn aangezien er nog geen wet bestaat.

De heer M. Capoen : Mijnheer de minister, ik heb niet gezegd dat u geen duidelijke informatie zou hebben verstrekt. Ik vraag alleen welke waarborgen kunnen worden geboden. U zegt dat de vergoeding 8.000 tot 16.000 frank per hectare per jaar zou bedragen.

De landbouwer vraagt alleen een normaal inkomen voor zijn werk ; hij wil niet om steun gaan bedelen bij het OCMW voor inkomensverlies door beperkingen die hem van bovenaf worden opgelegd.

Mijnheer de minister, ik verwijt u persoonlijk niets, integendeel ; ik heb zelfs gezegd dat u voor een moeilijke opdracht staat. Ik wil u daarin ook steunen. Dinsdag laatstleden hebben mijn collega's en ik zelf voor meer dan 250 landbouwers zeker geen olie op het vuur gegoten, wel integendeel.

De heer G. Bossuyt : Zou het niet belangrijker zijn bijvoorbeeld aan die burgemeesters in West-Vlaanderen, die zich dé burgemeesters van West-Vlaanderen noemen, ook de nodige informatie te verstrekken.

De heer M. Capoen : Mijnheer Bossuyt, ik dank u voor uw vriendelijke suggestie. Ik hoop dat het niet persoonlijk is bedoeld. Ik heb alleen gevraagd dat de gemeenten maximaal bij de zaak zouden worden betrokken. Ik heb geen enkele burgemeester met de vinger gewezen, zeker u niet.

De heer G. Bossuyt : Ik was ook op de vergadering uitgenodigd. Ik heb mij evenwel de moeite getroost de desbetreffende informatie erop na te lezen. Wat ik dan hoor aan verklaringen en wat in de pers wordt geschreven, doet op zijn minst de waarheid geweld aan. In onze maatschappelijke cultuur vind ik dit erg voor bestuursmensen die verantwoordelijkheid dragen, zij het dan op het lokale vlak. Als eersten zouden zij de volledige waarheid moeten nastreven.

De heer J. Taylor : Wanneer de bur-

gemeesters bij elkaar komen, worden zij toch wel als eersten geconfronteerd met de problemen en de ongerustheid van de landbouwers. Mijnheer Bossuyt, ik betreur dat u deze vergadering niet heeft bijgewoond.

De heer M. Capoen : Mijnheer de voorzitter, ik ga besluiten.

Ik vraag dat iedereen ter zake inspraak zou krijgen. Mijn grote vraag is hoe u die plannen met elkaar gaat verzoenen en welke impact zij zullen hebben op het mestactiedecreet ?

Ik wens dan ook dat men het niet voorstelt als zou de Groene Hoofdstructuur moeten dienen om het effect van de braaklegging, die tot nu toe geen enkele invloed heeft gehad op de overproductie, te compenseren en de productieoverschotten te beperken. Dit zou zeer nefast zijn voor het project.

Ik vraag dus nogmaals zoveel mogelijk voorlichting, een maximale inspraak en een waarborg voor de be-

staanszekerheid van de landbouwers. Zoals gezegd, heb ik op geen enkel ogenblik olie op het vuur gegoten of aanleiding gegeven tot enige hetze. Integendeel, ik heb mijn nek uitgestoken en gezegd het principe te onderschrijven.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zou mijn antwoord bijbels kunnen aanvangen : in het begin was er niets. Ik meen dat deze uitspraak in zekere mate de toestand aangeeft waarin wij ons vandaag bevinden bij de discussie over de Groene Hoofdstructuur.

Op dit ogenblik bestaat er geen Groene Hoofdstructuur in de termen zoals wij ze willen tot stand brengen. Er is geen gele hoofdstructuur ; er is geen rode of geen paarse, er is alleen een concept ten einde een eerlijk evenwicht te zoeken tussen de landbouw-economische en de ecologische doelstellingen.

Agalev-Kamerlid Vera Dua interpelleerde minister-president Luc Van den Brande (CVP) naar aanleiding van de controverse rond de Groene Hoofdstructuur

Van den Brande

Collega Denys, wanneer sommigen de Vlaamse regering duiden als de groep van de nieuwe Jacobijnen, die alles vanuit Brussel beredderen en betuttelend optreden, zeg ik dat wij ons integendeel zeer inspraakgericht opstellen. Dit is trouwens niet het enige dossier waaruit zulks blijkt.

Wij kunnen zeer goed begrijpen dat duidelijkheid en zekerheid wordt gevraagd. Ter zake kan ik echter bijzonder beknopt zijn.

Door collega De Batselier werd een procedure ingesteld op basis van "een" formule van Groene Hoofdstructuur, procedure die normaliter tot 15 januari 1994 zou doorlopen maar, om redenen door collega De Batselier aangehaald, werd stopgezet. Met andere woorden, deze stopgezette voorlopige procedure is zoals de Nederlanders het zouden uitdrukken, een gepasseerd station. Op 24 december 1993 heeft de minister van Leefmilieu het dossier in de stand van zaken van het ogenblik, dit wil zeggen niet afgerond, niet afgesloten, na overleg in de Vlaamse regering, overgemaakt aan collega Kelchtermans, minister van Ruimtelijke Ordening.

Ten einde tot een globaal structuurplan te komen, is het absoluut noodzakelijk een evenwicht te bereiken. Misschien zouden wij beter spreken over een ontwikkelingsplanning op het vlak van land- en tuinbouw, ontwikkeling die zich kan voordoen op het vlak van wonen, van tewerkstelling, van economie, van industriële vestiging, uiteraard mits het waarborgen van de natuur en het behoud van de ruimte.

Mevrouw Dua, procedurieel zijn de zaken duidelijk. Het dossier is in de huidige stand van zaken overgemaakt aan de bevoegde minister voor Ruimtelijke Ordening. Hij heeft van ons de opdracht gekregen om een globaal ontwerp op te stellen van een Structuurplan Vlaanderen waarin de verschillende sectorale

doelstellingen, die een geheel moeten vormen, evenwichtig worden ingeschat en afgewogen. Over dit ontwerp zal opnieuw een ruime consultatie plaatsvinden. Misschien overdrijft de Vlaamse regering hierin, maar het behoort tot onze cultuur om een eerlijke samenspraak te organiseren. Bij de inzage- en inspraakprocedure zullen de gemeenten een belangrijke rol kunnen spelen. Pas op die basis zal men kunnen spreken van een ontwerp. Wanneer dit werk rond zal zijn, moet er een decreetale basis komen en een decreetale uitwerking, die wij samen in het Vlaams parlement zullen bespreken alvorens er enige consequentie aan om het even welk voorstel kan worden gehecht.

Vanuit een volstrekt evenwichtige benadering — de groene doelstellingen van ruimte en natuurbeheer, de Gele Hoofdstructuur van land- en tuinbouwontwikkeling, en alles wat te maken heeft met wonen, economische ontwikkeling en werken — moeten wij komen tot een modern aangepast Structuurplan Vlaanderen.

De bevolking moet deze informatie op de juiste manier vanuit de verschillende gezichtspunten bekomen. Namens de hele Vlaamse regering bevestig ik dat het werk moet worden voortgezet, dat er inspraak is en dat de decreetale besluitvorming uiteindelijk in het Vlaams parlement moet worden uitgewerkt.

Ik weet dat wij voorzichtig moeten zijn en de woorden niet mogen misbruiken, maar wij allen hebben op een vitaal ogenblik voor onze toekomst nood aan rust en aan rechtszekerheid. Enkel wanneer wij vanuit de verschillende doelstellingen tot een evenwichtige besluitvorming kunnen komen, kunnen wij één van de uitdagingen invullen.

Zelfs wanneer de liberale familie bijzonder weinig aandacht schijnt te besteden aan deze discussie en sommige zaken in een sub-discussie wellicht interessanter vindt, blijft onze

grote bekommernis het economische en het ecologische in evenwicht te brengen, eerlijke doelstellingen waar te maken op het vlak van het milieu, kansen te geven aan land- en tuinbouwontwikkeling uit menselijke en professionele oogmerken. Indien wij hiertoe niet in staat zijn, zullen er twee verliezers zijn, namelijk het milieu en de landbouw.

De Vlaamse regering wil in overleg maar met rechtszekerheid langs beide kanten winnen en vooruitgang boeken. **(Applaus)**

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Mijnheer de minister-president, er zijn Groene en Gele Hoofdstructuren, die uiteindelijk in elkaar zullen worden gepast. Sommige aspecten ervan zijn aan elkaar tegengesteld of overlappen elkaar. Welke administratie zal de uiteindelijke beslissing nemen om deze hoofdstructuren om te vormen tot een Algemeen Structuurplan Vlaanderen ?

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, ik wil de heer Denys erop wijzen dat de beslissingen niet worden genomen door de administratie. De Vlaamse regering neemt een beslissing op voorstel van de minister van Ruimtelijke Ordening.

De voorzitter : Mevrouw Dua heeft het woord voor een repliek.

Mevrouw V. Dua : Mijnheer de voorzitter, ik wil nog iets toevoegen aan het antwoord van de minister-president.

De minister-president zegt dat zijn antwoord duidelijk is. Voor mij zijn alleszins twee zaken duidelijk geworden.

In de eerste plaats wordt het dossier overgeheveld naar minister Kelchtermans en ten tweede wordt het op de lange baan geschoven en volledig geïncorporeerd in de hele discussie rond de structuurplanning.

Dua

Ik wil terugkomen op één van de fundamentele elementen van mijn actuele interpellatie. Er bestaat een groot gevaar wanneer men natuurbehoud blijft aanzien als sector. Natuurbehoud is een facet dat in alle andere sectoren moet doordringen. Zo vermijdt men de concurrentie tussen sectorplannen van het natuurbehoud en sectorplannen van alle andere factoren in onze samenleving. Deze discussie is misschien te technisch om hier te worden gevoerd, maar deze materie moet aan bod komen in de commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting.

Minister-president L. Van den Brande : Mevrouw Dua, wij voeren uit wat werd afgesproken. De minister van Ruimtelijke Ordening heeft als eerste bevoegdheid om een fundamenteel dossier als het Structuurplan Vlaanderen voor te leggen aan de andere leden van de Vlaamse regering. Op dat punt is misschien duidelijkheid ontstaan. Hierover bestaat overigens een volstrekte consensus binnen de Vlaamse regering.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Minister Weckx heeft het woord.

Minister H. Weckx : Mijnheer de voorzitter, ik stel vast dat er nog vier actuele interpellaties zijn in verband met de overstromingen van de voorbije weken en de gevolgen ervan.

De Beleidsbrief Letteren staat eveneens nog op de agenda. Het is de eerste keer dat de Vlaamse Raad de kans heeft om grondig te spreken over een letterenbeleid. Ik stel voor dat deze bespreking wordt uitgesteld

tot de volgende plenaire vergadering van de Vlaamse Raad en dan als eerste punt op de agenda wordt geplaatst.

De voorzitter : Is de Raad het hiermee eens ? (*Instemming*)

Dan wordt de bespreking van deze beleidsbrief uitgesteld.

VOORSTEL VAN DECREET van de heren J. Vande Lanotte, R. Landuyt en M. Capoen houdende bekrachtiging van het besluit van 15 september 1993 van de Vlaamse regering betreffende de aanduiding van beschermde duingebieden en voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden - 403 (1992-1993) - Nrs. 1 tot 5

Hoofdelijke stemming

De voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet van de heren Vande Lanotte, Landuyt en Capoen houdende bekrachtiging van het besluit van 15 september 1993 van de Vlaamse regering betreffende de aanduiding van beschermde duingebieden en voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden.

De heer Ramoudt heeft het woord.

De heer D. Ramoudt (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, geachte ministers, waarde collega's, omdat er door het onderhavige voorstel ten eerste de facto een wijziging wordt aangebracht aan het decreet, wat voor de VLD-fractie onaanvaardbaar is ; ten tweede, omdat er een nog grotere onduidelijkheid ontstaat omtrent de te volgen procedures ; ten derde, omdat er kaarten van kracht worden die blijkbaar afwijken van degenen die kracht van wet hebben door het decreet ; ten vierde, omdat er nog steeds geen billijke regelingen inzake de schadevergoeding werd uitgewerkt en de rechtsze-

kerheid van de burger fundamenteel is aangetast ; ten vijfde, omdat er nogmaals wordt benadrukt dat enkel de geest van het decreet deugt en niet de uitvoering ervan ; en ten slotte omdat onze fractie in het geheel niet akkoord kan gaan met de werkwijze die werd gevolgd bij de bespreking van dit voorstel, zal de VLD-fractie dit voorstel niet goedkeuren. De VLD twijfelt er echter niet aan dat er maatregelen moeten worden genomen om de duingebieden te beschermen, doch verklaart dat dit moet gebeuren met inachtnaam van de wettelijk geldende spelregels.

De VLD zal in de toekomst dan ook de nodige initiatieven nemen tot wijziging van het zogenoemde Duinendecreet. (*Applaus*)

De voorzitter : Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw V. Dua (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, de voorbije maanden is duidelijk gebleken dat de meerderheid, en vooral de CVP, niet gelukkig is met de concrete gevolgen van het Duinendecreet en zeker niet met het besluit waarin de beschermingszones werden vastgelegd.

Onder druk van de reacties van gemeentebesturen en eigenaars wil de meerderheid nu een herziening van de beschermingszones, vandaar het voorstel om het huidige besluit, dat werd goedgekeurd door de Vlaamse regering, slechts voorlopig te bekrachtigen tot eind 1994.

De Vlaamse regering wordt dus door haar eigen fracties teruggedrukt in de Raad. Het blijft afwachten wat er na 1994 gaat gebeuren. Ofwel komt er helemaal geen nieuw besluit en vervalt elke bescherming, ofwel komt er een afgezwakt besluit waarbij gesnoeid wordt in de beschermingszones.

Wij waren oorspronkelijk van plan de definitieve bekrachtiging, zoals voorgesteld door de Vlaamse regering, goed te keuren. Maar aange-

Dua

zien de achterliggende motivatie en discussies, zullen wij het voorlopig karakter van de bekrachtiging stemmen.

De voorzitter : De heer Buisseret heeft het woord.

De heer X. Buisseret (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, de Vlaamse kust is een van onze absolute toeristische troeven. Spijtig genoeg wordt onze kust al te vaak en onterecht de Belgische kust genoemd. Zoals er geen Belgische cultuur, geen Belgische taal en geen Belgisch volk bestaat, bestaat er ook geen Belgisch natuurpatrimonium en bijgevolg geen Belgische kust of Belgische duinen.

Deze Vlaamse troef moet uiteraard beschermd worden, niet alleen in zijn toeristische facetten. Integendeel, de overdruk op de kust en bijgevolg op het unieke duinlandschap moet worden verlicht. Trouwens het natuurapparaat is onmisbaar om een leefbaar toerisme in stand te houden. De steeds schaarser wordende open ruimten moeten daarom angstvallig beschermd worden. Bepaalde, vroeger beschermde bouwzones, moeten in vraag gesteld kunnen worden, zodat ze eventueel opnieuw duinen natuurgebied kunnen worden. Als alle bouwzones worden benut, dan wordt onze kust een grote muur van beton.

Tevens willen wij dat een degelijk en efficiënt openbaar vervoer het verstikkende wagenpark aan onze Vlaamse kust terugdringt. Ook dit is immers in het belang van het duinengebied.

Aangezien het voorstel van decreet een belangrijke stap voorwaarts is voor het in stand houden van dit stukje Vlaanderen, zal de Vlaams Blok-fractie het voorstel van decreet goedkeuren.

De voorzitter : Mevrouw Tyberghien-Vandenbussche heeft het woord.

Mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, zoals gemotiveerd in de bespreking deze voormiddag, zal de CVP deze bekrachtiging goedkeuren. Uit het antwoord van de minister blijkt dat het openbaar onderzoek heel binnenkort zal worden georganiseerd in een procedure, bepaald in de wet op de ruimtelijke ordening.

Wij verheugen ons daarover en hopen op deze manier ons duinenbestand maximaal te bewaren met de volle medewerking van de plaatselijke besturen. Dit is essentieel voor het uitvoeren en het naleven van dit decreet.

De voorzitter : De heer Vande Lanotte heeft het woord.

De heer J. Vande Lanotte (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, het duinendecreet werd ongeveer twee jaar geleden gelanceerd. Toen werd voor het eerst een bouwverbod vooropgesteld. Sedert september vorig jaar was er, naar aanleiding van het besluit van de regering, een eerste, voorlopige bescherming, die nu decretaal wordt vastgelegd.

Van verschillende kanten wordt er kritiek geleverd. Ik kan evenwel alleen vaststellen dat op het ogenblik 900 hectaren duinengebied effectief beschermd zijn. Gisteren nog besliste een rechter de werken stil te leggen. (**Protest op de banken van Agalev**)

Het scepticisme op de banken van Agalev heb ik reeds in juni gehoord. Drie maand later heeft men moeten vaststellen dat dit verkeerd was, eind 1994 zal men eveneens vaststellen dat de vaste wil er is om de duinen effectief te beschermen.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (**neen**)

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? (**Ja**)

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

149 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
108 leden hebben ja geantwoord ;
39 leden hebben neen geantwoord ;
2 leden hebben zich onthouden.

JA hebben geantwoord :

Annemans G.
Ansoms J.
Appeltans L.
Arts A.
Baldewijns E.
Bartholomeeussen M.
Bosman R.
Bossuyt G.
Breyne P.
Brouns H.
Buisseret X.
Candries H.
Capoen M.
Cardoen G.
Caubergs J.
Caudron J.
Colla M.
De Batselier N.
De Bremaeker J.
De Clerck S.
De Man F.
Demeester-De Meyer W.
De Meyer J.
De Mol J.
Demuyt W.
Deprez P.
De Roo J.
De Seranno J.
Desmet P.
Detiège L.
Dewinter F.
Didden M.
Dielens F.
Dupré J.
Geens G.
Ghesquièrre F.
Goutry L.
Hancké L.
Hostekint P.
Kelchtermans T.
Landuyt R.
Lauwers H.
Leclercq J.
Lenssens J.
Leysen A.
Lisabeth C.
Logist M.
Marsoul H.

Voorzitter

Martens L.
Martens W.
Maximus L.
Merckx-Van Goey T.
Moens G.
Moors C.
Nelis-Van Liedekerke L.
Olaerts H.
Olivier M.
Peeters J.
Peeters L.
Peeters W.
Pinoie E.
Pinxten K.
Raes R.
Sarens F.
Sauwens J.
Schellens A.
Schuermans E.
Seeuws W.
Sleeckx J.
Spinnewyn J.
Suykerbuyk H.
Swaelen F.
Swennen G.
Swinnen R.
Tant P.
Taylor J.
Timmermans J.
Tyberghien-Vandenbussche M
Vande Lanotte J.
Van den Bossche L.
Van den Brande L.
Vandenbroucke F.
Vandendriessche B.
Van den Eynde F.
Van der Maelen D.
Van der Poorten M.
Van der Sande J.
Vandeurzen J.
Van Eetvelt J.
Van Grembergen P.
Van Hecke J.
Van Hooland R.
Vankeirsbilck E.
Vanleenhove G.
Vanlerberghe R.
Van Looy J.
Van Nieuwenhuysen L.
Van Overmeire K.
Van Parys T.
Van Peel M.
Van Rompuy E.
Van Vaerenbergh E.
Vanvelthoven L.

Van Wambeke H.
Verleyen I.
Vermassen G.
Verreycken W.
Weys J.

NEEN hebben geantwoord :

Aelvoet M.
Anthuenis G.
Barb  L.
Berben P.
Beysen E.
Bril L.
Cordeel M.
Coveliers H.
Daems R.
De Boeck A.
De Croo H.
De Groot E.
Demeulenaere J.
Denys A.
Deswaene R.
Devolder J.
Dua V.
Eeman J.
Gabriels J.
Geysels J.
Gijsbrechts-Horckmans A.
Leduc J.
Maertens M.
Pierco L.
Ramoudt D.
Standaert L.
Taelman W.
Tavernier J.
Ulburghs J.
Valkeniers J.
Van Dienderen H.
Van Mechelen D.
Vautmans V.
Vergote F.
Verhofstadt G.
Verlinden A.
Vermeiren F.
Vogels M.
Wierinckx R.

Zich ONTHOUDEN hebben :

Dewael P.
Platteau S.

Dientengevolge neemt de Raad het voorstel van decreet aan ; het zal aan de Vlaamse regering worden overgezonden.

Reden voor onthouding ?

De heer Dewael heeft het woord.

De heer P. Dewael : Mijnheer de voorzitter, ik had mij moeten onthouden, maar ik heb tegengestemd. Ik heb een stemafpraak met de heer Schiltz.

De voorzitter : De heer Platteau heeft het woord.

De heer S. Platteau : Mijnheer de voorzitter, ik heb een stemafpraak met de heer Cauwenberghs.

ACTUELE INTERPELLATIES

(Regl. art. 79) (Voortzetting)

Actuele interpellatie van de heer G. Vermassen tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de overstromingsramp in de Maasvallei

Actuele interpellatie van de heer M. Didden tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de recente overstromingen in het Maasland en de uitvoering van het Maasdijkenplan

Actuele interpellatie van mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, en de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de overstromingen in de IJzerstreek

Actuele interpellatie van de heer M. Maertens tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, en de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken,

Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de overstromingen in de vallei van de IJzer

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde actuele interpellaties van de heer Vermassen tot de heer Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de overstromingsramp in de Maasvallei, van de heer Didden tot de heer Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de recente overstromingen in het Maasland en de uitvoering van het Maasdij kenplan, van mevrouw Tyberghien-Vandenbussche tot de heer Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, en de heer De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de overstromingen in de IJzestreek, van de heer Maertens tot de heer De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, en de heer Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de overstromingen in de vallei van de IJzer.

De heer Vermassen heeft het woord.

De heer G. Vermassen (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, geachte collega's, in de nacht van 21 op 22 december jongstleden werd de Maasvallei getroffen door een zware overstromingsramp.

Slechts op het nippertje werd een echte catastrofe, zoals er een is geweest in Nederlands Limburg, vermeden.

Het feit dat we niet met een nog grotere ramp werden geconfronteerd, heeft alleen te maken met de bovenmenselijke inzet van alle hulpdiensten.

De omvang van de ramp was aanzienlijker als deze van de historische overstroming van 1926.

Een nooit gezien debiet van om en bij de 3.300 kubieke meter per seconde raasde door de Maas.

De laatste vergelijkbare overstromingsramp dateert van februari 1984.

De schade werd toen geraamd op 50 miljoen frank. Naar aanleiding van deze overstroming besloot de toenmalige minister van Openbare Werken, de heer Olivier, een belangrijk Maasdijkenplan uit te werken.

Dit Maasdijkenplan behelsde onder meer een doorgedreven onderhoud van de bestaande Maasdijken en de aanleg van nieuwe dijken.

Teneinde dit project te realiseren, dienden onteigeningen te gebeuren van privé-dijken en privé-eigendommen en dienden gemeentedijken te worden verworven. Wat dit laatste betreft stemden de vijf Maaslandse gemeenten in met de overdracht van de dijken aan het Rijk tegen een symbolische betaling.

De financiële implicaties van deze onteigeningen werden in 1984 geraamd op 82,5 miljoen frank. Het betrof ongeveer 38 kilometer dijken waarbij een strook van 25 meter breedte zou worden onteigend.

Ter sanering van het bestaande dijkenbestand voorzag Openbare Werken in de verhoging en versterking van de bestaande dijken met aan weerszijden voldoende ruimte om een afwateringsgracht en zonedig dienstwegen aan te leggen. De totale raming van dit ambitieuze dijkenproject bedroeg 350 miljoen frank.

De onderhoudskosten per jaar werden geraamd op 15 miljoen frank per jaar.

Reeds in 1985 werd in de nodige middelen voorzien, in die zin dat elk jaar 100 miljoen frank zou worden

vastgelegd, zodat het hele programma binnen de vier of vijf jaar zou kunnen worden gerealiseerd. Met andere woorden, verwacht werd dat tegen het einde van de jaren tachtig het Maasdij kenprogramma zou worden gefinaliseerd waarbij met quasi zekerheid het Maasland in de toekomst van grote overstromingen en rampen zou gespaard blijven.

We stellen echter vast dat tot op heden nog bijna geen enkel werk werd uitgevoerd. Er werd weliswaar in Dilsen, Stokkem vijf en een halve kilometer dijk aangelegd. Het dossier maakte evenwel geen deel uit van het Maasdijkenplan zoals het door de toenmalige minister van Openbare Werken werd aangekondigd. Nochtans meen ik te weten dat alle noodzakelijke grondverwervingen werden gerealiseerd. Met andere woorden, niets, tenzij de politieke onwil, staat de uitvoering van het project in de weg. Bezwaren vanuit milieuhoek kunnen zeker niet van die aard zijn geweest om een dergelijke vertraging van de werken te veroorzaken. Ik had dan ook graag de volgende vragen aan de huidige minister van Openbare Werken gesteld.

Ten eerste werden alle noodzakelijke grondverwervingen inderdaad ondertussen gerealiseerd ?

Ten tweede hoeveel werd er van 1984 tot en met 1993 gespendeerd aan het onderhoud van de bestaande dijken ?

Ten derde werd er reeds tot aanbesteding van de nieuwe winterdijk overgegaan ? Zo ja, welk is het aanbestedingsbedrag en hoe zal men dit financieren ?

Ten vierde werd er reeds opdracht gegeven aan een aannemer om het werk uit te voeren ? Zo ja, wanneer zullen de werken aanvangen en hoe lang zullen ze duren ?

Ten vijfde waarom heeft het voor het Maasplan zo belangrijke project zoveel vertraging opgelopen ?

Vermassen

Ten zesde werden er zoals beloofd door de toenmalige verantwoordelijk minister Olivier, elk jaar 100 miljoen frank in de begroting ingeschreven ? Zo ja, wat gebeurde er met deze middelen ?

Ten zevende werd er bij de conceptie van het project rekening gehouden met de milieu-technische bezwaren ?

Ten achtste de middelen nodig om de nieuwe winterdijk te realiseren zijn niet in de begroting van 1994 opgenomen. Welke garantie kunt u geven dat deze middelen alsnog in de begroting 1994 worden opgenomen en wat is de realistische prognose met betrekking tot de aanleg van de nieuwe winterdijken ? (**Applaus**)

De voorzitter : De heer Didden heeft het woord.

De heer M. Didden (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, laat mij een poging doen om vriendelijk te staan tegenover wat zich in de afgelopen weken op verschillende plaatsen langs de rivieren in het land heeft voorgedaan.

Vooreerst wil ik mijn dank betuigen aan alle diensten, aan alle politieke verantwoordelijken, de bestuurlijke verantwoordelijken van de provincie, de lokale verantwoordelijken, de brandweerdiensten, de civiele bescherming, het leger en wat de Maasdijsken betreft de verantwoordelijken van de Kempense Steenkoolmijnen.

Ik wil ook vooraf mijn dank betuigen aan de minister van Openbare Werken die naar mijn smaak alert en snel met een nieuw dijkenplan naar voren is gekomen. Dat hebben we gisteren in de pers kunnen vernemen en dat kan ons enkel maar verheugen.

Dit mag ons niet weerhouden om toch kritisch naar de toekomst en ook naar het verleden te kijken. Het

is bekend dat de rivieren zoals de Maas, die het gedrag van een regenrivier vertonen, enorme verschillen in waterstand hebben. Het verschil tussen de maximale afvoer van water en de minimale is 300 in grootte, met name 10 m³ per seconde en 3.000 m³ per seconde. Woningen, gebouwen, velden, de ganse bewoonde en actieve omgeving bevindt zich normaal buiten de winterdijken. Binnen de winterdijken liggen in principe slechts enkele landbouwbedrijven die van oudsher aanwezig zijn en meestal verhoogd zijn gebouwd. De winterdijken zijn reeds lang geleden aangelegd om de bevolking te beveiligen. Het is dan ook nodig deze goed te onderhouden en tijdig te vernieuwen of zo nodig te versterken.

De discussie over de zogenaamde Grensmaas die enige tijd geleden op gang is gekomen, het aanleggen van een soort wachtbekken of het inrichten van een natuurontwikkelingsgebied in de Maasbedding kan interessant zijn, ook met het oog op de beveiliging van de streek. Het bestaan van stevige, voldoende hoge dijken, die in geval van hoge waterstand de bevolking beschutten, blijft evenwel elementair. Dat is de essentie van elke beveiliging langs rivieren, zeker langs regenrivieren of rivieren die onderhevig zijn aan getijden. Wat dat betreft, mijnheer de minister, wil ik aanstippen dat de middelen die in de begroting werden ingeschreven enkele jaren geleden positief waren en dat er in 1984 een goed plan was om de dijken te ontengenen, te vernieuwen en zo nodig te verhogen. Op sommige plaatsen liggen ze immers te laag. Daartoe werd er tevens in de nodige middelen voorzien. De vorige spreker, collega Vermassen, heeft er reeds op gewezen. Ik heb echter moeten vaststellen dat onder uw voorganger, minister Sauwens, hij laat niet na mij te beschuldigen dat ik onjuiste informatie verschaf, de bedragen werden verminderd van 50 miljoen frank naar 25 miljoen frank, daarna lichtjes verhoogd naar 30 miljoen frank. Ik kan mij er alleen maar over ver-

heugen dat u het bedrag weer hebt verhoogd naar 40 miljoen frank. Maar dit is in feite nog te weinig. Het is natuurlijk een verbetering ten opzichte van vroeger. We hebben ook vastgesteld aan de hand van het fysische programma met betrekking tot de begroting 1994 dat er nog ongeveer 210 miljoen frank moet worden besteed. We hebben gisteren en vandaag kunnen vernemen dat u een versneld programma wil opzetten. Wij kijken dus met grote belangstelling uit naar dat programma. Tegen het huidige ritme zou men slechts in het jaar 2000 klaar zijn met die goede plannen uit het verleden. Ik zou ten slotte enkele politieke beschouwingen willen besteden aan dit onderwerp.

Dijken bouwen en versterken, is werk op termijn. Wanneer u de documenten van uw diensten raadpleegt, dan zal u zien dat volgens de statistieken een overstroming zoals wij die nu hebben gekend, in principe slechts één maal om de 250 jaar plaats heeft. Het is dan natuurlijk niet dankbaar voor een minister om met zulke lange termijnperspectieven te moeten rekenen. Veel tijd en geld daaraan besteden zal waarschijnlijk weinig politieke en populistische goedkeuring wegdragen. Een minister die het evenwel goed voorheeft met de toekomst van de bevolking en op lange termijn wil kijken om een dergelijk plan uit te voeren, verdient alle lof.

Ik stel zeer tot mijn spijt vast dat de alertheid meestal te laat optreedt. Een van de verantwoordelijken uit mijn streek heeft mij vorige zondag nog gezegd dat men nu snel uitvoering moet geven aan de versterking van de dijken. Over twee maanden is iedereen de gebeurtenissen immers vergeten en zal men tot de eerstvolgende overstromingen moeten wachten om dan weer in alle paniek iedereen op te trommelen om de problemen op te lossen. Met de dijken en met de beveiliging tegen overstromingen is het een beetje zoals met de vrede. In vreedestijd moet

Didden

men er zich ook op voorbereiden dat er vroeg of laat een mogelijke oorlog komt. Wil men bij hoge waterstand droge voeten hebben dan moet men stevige dijken bouwen en ze blijven onderhouden. Dat is de enige les die uit de recente overstromingen moet worden getrokken en waarvan op korte termijn werk moet worden gemaakt.

Mijnheer de minister, ik heb in dat verband reeds enkele vragen gesteld. Ik wil ze hier nogmaals herhalen. Wij hebben vernomen dat de laatste aanbesteding plaats heeft gehad in 1991 maar dat ze pas in 1993 werd goedgekeurd. Discussies met vertegenwoordigers uit natuurbeschermingsmiddelen zouden een uitstel met twee jaar tot gevolg hebben gehad. Het is meer dan betreurenswaardig dat men de inspraak dusdanig ten top drijft dat de normale beveiliging van de bevolking in het gedrang komt.

Mijnheer de minister, ik vestig er de aandacht op dat het Maasdijkenplan reeds oud is. Reeds na de overstromingen in de jaren zeventig en niet alleen ten tijde van toenmalig minister Olivier, hebben de diensten van het mijnwezen en het Albertkanaal een aantal zeer concrete maatregelen voorgesteld. Zij werden opgenomen in mijn nota die aan de Raadsleden is bezorgd. Met ander woorden, het is evident dat het Maasdijkenplan zonder verwijl moet worden uitgevoerd. De diensten moeten daartoe niet alleen de opdracht maar ook de middelen krijgen.

Mijnheer de minister, graag had ik ook vernomen welke vastleggingsmachtigingen momenteel te uwer beschikking staan om een aantal werken te laten uitvoeren. Ik neem aan dat er een aantal kredieten zullen moeten worden verhoogd. Ik hoop dat men in de eerstvolgende weken tot concrete acties kan overgaan en dat uw alertheid tot resultaten kan leiden. **(Applaus)**

De voorzitter : Mevrouw Tyber-

ghien-Vandenbussche heeft het woord.

Mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, Kerstmis 1993 en Nieuwjaar 1994 waren voor de Westhoek een rampzalige tijd. De watersnood is nog steeds enorm. De IJzervlakte en de Handzamevallei vormen één grote zee, de IJzerzee wordt ze in de streek genoemd. De schade is nog niet te overzien. Een evaluatie van deze waterrellende dwingt de beleidvoerders ertoe alles wat met waterbeheersing te maken heeft terug onder de loupe te nemen en de noodzakelijke gevolgtrekkingen te maken om in de toekomst deze watermiserie te vermijden. Het totale overstromingsgebied van de IJzer met inbegrip van de Handzamevaart beloopt momenteel circa 5.000 hectaren. In februari 1988 en november 1991 zijn er 3.350 hectaren ondergelopen met een maximum peil van 3,90 meter. Nu was dat peil **4,75** meter hoog.

Mijnheer de minister, toen hebt u ons niet gehoord. Wat nu is gebeurd, mag zich niet meer herhalen. Wij hopen dat iedereen beseft dat wij aan een nog grotere ramp zijn ontsnapt doordat de bijzondere tere plaatsen in de dijken ditmaal juist op tijd werden ontdekt en konden worden aangevuld met de oude gekende remedie, de vaderlandskens. Te veel mensen zijn geneigd deze overstroming te herleiden tot een noodzakelijk en jaarlijks gebeuren. De omvang bij de jaarwisseling was echter van zulk een grote orde dat dit een niet te onderschatten gebeuren is dat ei zo na rampzalig had kunnen zijn voor alle bewoners. Te veel mensen beperken dit gebeuren en de schade tot het landbouwgebied en de landbouwers maar het moet in een veel breder perspectief worden gezien.

Ik zal eerst de feitelijke toestand schetsen om een duidelijk beeld te geven van de rampsituatie. Het hydrografisch bekken van De Blankaart, gespreid over de gemeenten

Woumen, Klerken, Houthulst en Merkem, is een onderdeel van het IJzerbekken. In het IJzerbekken staat het sluizencomplex in Nieuwpoort in voor een afwateringsgebied van ongeveer 125.000 ha, waarvan ongeveer 85.000 ha gelegen zijn op het grondgebied van de provincie West-Vlaanderen en ongeveer 40.000 in het Franse Département du Nord. De belangrijkste sluis is het Iepersas in Nieuwpoort waar de IJzer via de IJzermond in zee vloeit. Op Frans grondgebied is de bovenloop van de IJzer gebleven op ongeveer 78 meter, maar ze valt nabij de Belgische grens plots naar een niveau van 8 tot 10 meter en zelfs naar 3 meter.

De broeken van Westvleteren, Oostvleteren, Reninge en Noordschote op de zuidelijke oever van de IJzer zijn niet ingedijkt en bijgevolg direct onderhevig aan peilschommelingen van de IJzer. De dorpskom van Noordschote is ook nu volledig geïsoleerd geweest. Het water stond tot aan de kerkdeur. In dit opzicht verschilt het Blankaartbekken van deze situatie. Vanaf de samenvloeiing met het kanaal Ieper-IJzer, de Knokkebrug, tot Diksmuide heeft de IJzer op zijn rechteroever een beperkte indijking tot 4 meter. Verder vormt de hogere dijk van het kanaal Ieper-IJzer en de indijking van de Martjesvaart de afbakening van het Blankaartbekken. De waterafvoer van het Blankaartbekken – met een totale oppervlakte van ongeveer 6.000 ha – naar de IJzer gebeurt via het pompstation op de Stenensluisvaart.

Binnen de afbakening van het Blankaartbekken vindt men de dorpskernen van Woumen, Klerken, Houthulst en Merkem. Dit gebied wordt gekenmerkt door hoger gelegen zandleemgronden ten oosten van de provincieweg Ieper-Diksmuide. De lager gelegen en vlakkere poldergronden liggen in de valleien van de Steenbeek en de Engelendelft aan de westelijke zijde van de provincieweg. In dit gebied vinden we eveneens de broeken van Woumen tegen

Tyberghien-Vandenbussche

de IJzer en de broeken van Merkem langs het kanaal Ieper-IJzer en Martjesvaart.

In deze omgeving ontspringen de Steenbeek, de Ronebeek, de Velkelokerbeek en de Stenenmolenbeek die afvloeien naar de Blankaartvijver waarnaar eveneens de Kleibeek ten noorden van Merkem afwatert. Uiteindelijk omschrijft de voedingsoppervlakte van de Blankaartvijver met deze vijf waterlopen een hydrografisch bekken van 4.500 ha. Het water van de Blankaartvijver loopt verder af via de Stenensluisvaart en wordt in het pompgemaal op genoemde Stenensluisvaart overgepompt in de IJzer. De afwatering van de Engelendelft loopt via het ringkanaal van het waterproductiecentrum eveneens naar het pompstation op de Stenensluisvaart.

Een belangrijk gegeven in dit gebeuren is het streefpeil van De Blankaart dat blijvend zorgt voor een impasse en de oorzaak is van een conflict tussen landbouw en milieu. Dit conflict is in de jongste weken fel opgelaaid.

Het normaal waterpeil bedraagt 3,14 meter in de IJzer. De overstromingspeilen in 1993 van het Blankaartbekken bedroegen ongeveer 4,75 meter, of 85 cm meer dan in 1988. Merkwaardig is dat de IJzer in 1988 en in 1991 ter hoogte van de Blankaart maximaal op 4,25 meter kwam en dan overliep in het bemalingsgebied van de Blankaart, door de potpolderwerking tot een peil van 3,90 meter in het pompgebied. Er werden toen geen hoeven geïsoleerd.

Nu werd vastgesteld dat in de periode rond 15 december 1993 het Blankaartpeil reeds 3,10 meter was en op 20 december verder opliep tot het peil van 3,25 meter. Het peil werd hoger gebracht om een baggerboot in de Blankaart te brengen. Vroeger was het streefpeil 2,40 tot 2,50 meter en was er een grote bergingscapaciteit voor de IJzer, die vanaf 4,00 me-

ter overstromingsgebied rond de Blankaart te Merkem en Woumen opliepen van 1.200 ha in 1988 en 1991 tot ongeveer 2.000 ha in 1993. De huidige overstroming verliep opvallend vlug, slechts in enkele uren, een snelheid die voordien nooit was vastgesteld. Dit is een opmerkelijk en belangrijk feit.

De discussie rond het waterpeil is vooral voor de landbouwers van groot belang. De landbouwers hebben in dit gebied van oudsher hun hooi- en graslanden uitgebaat. Dergelijke uitbating gebeurde al jaren niet meer met de hand. De voortschrijdende mechanisatie en rendabiliteit in de landbouw in de voorbije decennia, alsmede streefpeilen van 2,40 tot 2,50 meter leveren rond de Blankaart gras- en hooilanden op van goede kwaliteit. Deze uitbatingen zijn een onderdeel in de bedrijfsstructuur van zeer veel meestal kleine landbouwbedrijven uit de omgeving. De landbouwers verkiezen een laag streefpeil. Voor een goede landbouwuitbating mogen de gronden niet te nat zijn. De milieugroeperingen zijn echter voorstander van een hoger streefpeil dat de Blankaart als natuureservaat meer ten goede komt. Deze aanslepende discussies omtrent hogere waterpeilen kunnen maar opgelost worden als men de werkelijke bedrijfsverliezen compenseert.

Een onderzoek op het terrein door de provinciale technische dienst heeft aangetoond dat bij een verhoging van de waterpeilen tussen de Noordbroekstraat en de provincieweg Ieper-Diksmuide – dus enkel de omgeving Blankaartvijver met een oppervlakte van ongeveer 220 ha – gras- en hooilanden niet meer op dezelfde manier kunnen worden uitgebaat. Het zogenaamd bestaand akkoord omtrent de waterpeilen tussen de verschillende sectoren werd destijds eenzijdig bepaald door de verschillende diensten van de Vlaamse Gemeenschap. Het voorzag in een verhoging van de waterpeilen tot 2,60 en 2,90 meter in het

bekken van de Stenensluisvaart en van 2,70 tot 2,90 meter in het bekken van de Engelendelft. De totale oppervlakte van de landbouwuitbatingen die onder deze maatregel schade zou lijden mag worden geraamd op ongeveer 700 ha. De plaatselijke landbouwers van dit gebied, die de schade zouden moeten dragen, werden echter bij dit zogenaamd akkoord tussen de sectoren nooit betrokken. Het waterpeil heeft dus rechtstreeks te maken met de bergcapaciteit in alle vaarten en bekken in het gebied. Toch is het waterpeil niet de enige oorzaak.

Andere elementen zoals het onderhoud, het uitblijven van het uitbaggen van de IJzer, het niet meer ruimen van de Handzame- en Martjesvaart door de Vlaamse Gemeenschap hebben tevens een aandeel in de vermindering van het waterbergend vermogen van het hele gebied.

Alleen door in het najaar te zorgen voor een maximaal waterbergend vermogen en door tevens een degelijke afwatering te verzekeren kunnen dergelijke catastrofes in onze streek worden voorkomen.

De Handzamevaart is de enige waterloop van eerste categorie in de Bethoosterse Broeken en slikt alle afvalwaters, waaronder heel wat huishoudelijk afvalwater. Hierdoor is de Handzamevaart stelselmatig aan het toeslibben. Volgens het Polderbestuur zou er ter hoogte van de Kronevoordebrug in Handzame 1,5 meter en tussen het Roggeveld en Diksmuide 1 meter slib in de vaart steken. Na herhaald aandringen van het Polderbestuur werden in 1992 de baggerwerken dan toch aanbesteed en zelfs toegewezen. Omwille van andere prioriteiten werden deze ruimingswerken echter geschrapt door het Vlaamse Gewest. Alle andere werken voor de provincie werden stipt uitgevoerd. Alleen het Vlaamse Gewest blijft in gebreke.

Ondanks de financiële reden voor het schrappen van de werken in de Handzamevaart werden miljoenen

Tyberghien-Vandenbussche

frank uitgetrokken voor het baggeren van de Blankaartvijver. De Blankaartvijver is erkend als natuurreservaat en is gelegen in een beschermd vogelrichtlijngebied en aangewezen als watergebied van internationale betekenis in uitvoering van de Ramsar-overeenkomst.

De vereniging Natuur- en Vogelreservaten heeft zich fel verzet tegen een groots opgezet waterbeheersingsproject van de landelijke waterdienst in het Blankaartbekken. De minister voor Leefmilieu en Huisvesting heeft dit project, bestaande uit de bouw van een nieuw pompgebied op de Stenensluisvaart met 6 pompen van 1 kubieke meter per seconde, de omlegging van de Engelandelft en de werken aan de Martjesvaart, stilgelegd.

Het natuurreservaat De Blankaart ontvangt de afvoer van een vijftal waterlopen en moet instaan voor een afwatering van 4.500 ha. De twee voornaamste zijn de Steenbeek en de Ronebeek. Beide waterlopen zijn gekenmerkt door een sterk verhang en voeren belangrijke hoeveelheden sedimenten af naar de Blankaartvijver. Hierdoor neemt de aanslibbing en de verlanding van de IJzer systematisch toe. In de voorziene planning voor het baggeren van de Blankaartvijver heeft de minister voor Leefmilieu en Huisvesting, in augustus 1992 het provinciebestuur van West-Vlaanderen verzocht om twee slibvangen te bouwen op de Ronebeek enerzijds en op de Steenbeek anderzijds, om zodoende nieuwe aanslibbing in de vijver te voorkomen. Het Vlaamse Gewest financiert alle geplande uitgaven: de grondaankoop, de bouw van de slibvangen en het periodisch onderhoud. De voorbereidende werken voor de eigenlijke baggerwerken van de Blankaartvijver zijn gestart en zullen ongetwijfeld de waterhuishouding, de waterkwaliteit en de natuurwaarde van het gebied ten goede komen.

Voor de Martjesvaart heeft de pro-

vincie uitstekend werk gedaan. Het gedeelte dat onder haar bevoegdheid ligt – dus de bovenloop – is afgewerkt. Daar waar de waterloop overgaat in eerste categorie, dus bevoegdheid Vlaams Gewest, beginnen de problemen. Ook hier kwam een weigering om te saneren. De gevolgen hebben we nu ervaren.

Voor de IJzer geldt hetzelfde verhaal. Men vertelt ons in de streek dat de IJzer 50 jaar geleden voor het laatst gebaggerd werd. Het waterpeil wordt kunstmatig hoog gehouden om toch nog enige scheepvaart toe te laten. Alleen waar de schepen echt niet meer kunnen doorvaren, zijn enige werken uitgevoerd. Het baggeren van de IJzer is nochtans essentieel om enerzijds de bergingscapaciteit als buffer bij hevige regenval te verhogen en vooral om een snelle afvoer naar de sluisen in Nieuwpoort mogelijk te maken. Probleem is hier blijkbaar de baggerspecie die absoluut niet in de directe omgeving mag worden gestort. Dus moet men ermee naar landbouwgrond, zoals in Woumen bij de Blankaart waar ongeveer 30 ha ingenomen werd en het landschap vreselijk ontsierd werd in het mooiste gedeelte van het gebied. De boeren schudden hun hoofd, want na Vlarem, het MAP en de Groene Hoofdstructuur zullen zij nog het slib bovenop krijgen.

Wat is de oorzaak, de regen mischien? Bij elke vergadering van het crisiscomité, bij elk bezoek van de bevoegde diensten, bij elk bezoek van onze ministers werd het verhaal van de regen, de grote neerslag in december als de grote hoofdoorzaak aangewezen. Dat het in de voorbije weken enorm veel geregend heeft is overduidelijk. Toch is het record inzake regenval voor de maand december helemaal niet verbroken. De neerslag in november 1991 bedroeg gemiddeld 175 liter per vierkante meter en van 1 tot 19 november 1991 was dit 170 liter per vierkante meter. Toen was het overstromingsgebied maar een derde van nu. De neerslag in december 1993 bedroeg wel ge-

middeld 203 liter per vierkante meter waarvan echter maar 135 liter per vierkante meter vanaf 1 tot 24 december, de dag van de aanvang van de zware overstromingen. De cijfers van de landelijke waterdienst bewijzen dat het niet allemaal aan de regen kan worden toegeschreven.

Wat kan er dan wel zijn gebeurd? Het pompstation te Woumen gelegen op de Stenensluisvaart tegen de IJzer staat in voor de waterafvoer van het totale Blankaartbekken, zowel het gedeelte van de Blankaartvijver als het bekken van de Engelandelft. De totale afwatering van dit afwateringsgebied belooft 6.600 ha. De Stenensluisvaart is een waterloop van eerste categorie en valt dus onder het beheer van de landelijke waterdienst en het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

De huidige pompinstallatie in Woumen dateert van 1953 en bestaat uit twee elektrisch aangedreven schroefpompen waarvan er maar één meer draait. De huidige elektrische installatie baart zorgen en de bedrijfszekerheid dient zeker in twijfel te worden getrokken. De bestaande pompcapaciteit bedraagt maar 2 X 1 kubieke meter per seconde meer, dit is een derde van hetgeen wij nodig hebben, wat voor een afwateringsgebied totaal ontoereikend is. Theoretisch zou een minimale pompcapaciteit van 6,6 kubieke meter per seconde voorhanden moeten zijn. Bedoeld pompstation was reeds het voorwerp van vele betwistingen tussen de Zuid-IJzer-Polder en de landelijke waterdienst. Dit strategisch bolwerkje veranderde de laatste tijd zelfs tweemaal van eigenaar. Blijkbaar wordt het terug eigendom van de Polder.

In periodes van hevige neerslag, vanaf 35 liter per vierkante meter, overstroomt het Blankaartbekken eerst door het overlopen van de dijken van de Martjesvaart in Merkem. De Martjesvaart voert het water af van een hydrografisch bekken van 10.000 ha waarin de gemeenten Zon-

Tyberghien-Vandenbussche

nebeke, Passendale, Westrozebeke en Langemark gelegen zijn. Hierdoor komt het bekken van de Engelandelt in Merkem op zeer korte tijd helemaal onder water te staan. In dergelijke omstandigheden kan dan niet meer worden gepompt en loopt ook de rest van het Blankaartbekken, het waterproductiecentrum, de Stenensluisvaart en de Steenbeek helemaal onder. Bij dergelijke overstromingen ervaart men de noodzaak aan gravitaire uitwateringsconstructies met terugslagkleppen die zouden moeten worden gebouwd ter hoogte van de Engelandelt en Martjesvaart en van het pompgemaal Stenensluisvaart-IJzer en Walevaart-IJzer. Na daling van de peilen van de IJzer en Martjesvaart zouden de overstromingen vlugger gravitair kunnen worden afgevoerd en de verdere drooglegging door bemaling zou eerder in werking kunnen worden gesteld. Bij de bouw van deze kunstwerken kan ook aandacht worden besteed aan de palingmigratie.

Uit deze probleemvaststellingen kunnen volgende vragen worden afgeleid die prioritair een antwoord moeten krijgen.

Eerste vraag. Welk waterpeil moet in het Blankaartbekken worden aangehouden : 2,4 m of 2,6 m of 2,9 m ? Dit peil bepaalt de bergingscapaciteit en moet dringend worden vastgelegd met de verantwoordelijkheidsconsequentie daaraan gekoppeld. Wie is hiervoor verantwoordelijk ? Wordt hier overleg georganiseerd ? Wie doet de controle ?

Tweede vraag. Kan men de wateraanvoer beheersen vanaf de bovenloop ? Heel de streek dringt aan op het inbouwen van getrapte vervalhoogten met een minimum aan plaatselijke, desnoods tijdelijke stocage van neerslag en dooiwater. Bovendien wordt ook aangedrongen op signalisatie van waterstanden en aanvoersnelheid om tijdig te kunnen lozen.

Derde vraag. De totale pompcapaciteit

van het pompstation op de Stenensluisvaart is te klein. Er dient dringend een bij komende pompcapaciteit te worden geïnstalleerd. Door wie zal dit pompstation worden bediend ? Door de Vlaamse Gemeenschap of door het Polderbestuur ? Hierbij pleit ik voor het Polderbestuur omwille van de efficiënte opvolging ter plaatse.

Vierde vraag. Wat zijn de vooruitzichten in verband met de investeringswerken aan de IJzer ? Ik denk meer bepaald aan de baggerwerken en het ruimen van slib uit de IJzer, wat neerkomt op een verdieping van de bodem. Wat wordt er gedaan voor een verlaging van het peil ? Wat met de aanpassing van het sluiscomplex in Nieuwpoort of de nieuwe stuw in planning sedert tien jaar. Ik denk ook aan aanpassingen, versterking en verhoging van de dijken en de strijd tegen de muskusratten. Ook deze winter hebben de muskusratten voor veel schade gezorgd.

Vijfde vraag. Hoe staat het met het contact met Frankrijk ? Via de pers hebben wij vernomen dat er plannen zijn om de afwatering komend van Duinkerke los te koppelen van de zee en alles in de IJzer te lozen. Is de minister hiervan op de hoogte ? Is er een overleg ter zake ?

Zesde vraag. Er is nood aan een schaalmodel. Wij dachten aan het voorbeeld van het waterbouwkundig labo van Antwerpen. Het ontlasten van één gebied kan immers elders soms voor moeilijkheden zorgen. Een dergelijk schaalmodel kan het overheidsbeleid verantwoorden, de inwonenden risico's en oplossingen voorhouden, kan coördinatie van verschillende lozingsmogelijkheden toelichten en uittesten. Een dergelijk schaalmodel zou ook toeristisch belangrijk kunnen zijn.

Mijnheer de minister, wij vragen u rekening te houden met dit dringend verzoek waarvoor zeker interesse bestaat, niet alleen van de ramptoe-risten.

Iedereen is het erover eens dat dringend lessen moeten worden getrokken uit de recente ramp. De bewoners van het broekengebied vragen zich angstig af of overstroming hun jaarlijks lot wordt.

Eerst moeten de oorzaken worden aangepakt. De toewijzing van de verantwoordelijkheid voor het beheer is dringend. Er moet dringend een coördinatie komen tussen de verschillende verantwoordelijke diensten.

De nieuwe visie rond de bekkencomités zal zeker nog heel wat onderhandelingen en besprekingen vergen. Het IJzer- en Blankaartbekken is een complex gegeven waar de problemen rond waterbeheersing en overstroming zich scherp hebben gesteld. De impasse door het conflict rond het streef-waterpeil veroorzaakt door de uiteenlopende belangen van natuurverenigingen en landbouwers, moet onverwijld worden weggewerkt, dit in het belang van alle streekbewoners. Dit is de enige nieuwjaarsbelofte waar onze streek naar uitkijkt. Uitstel kan niet meer worden gedoogd.

De voorzitter : De heer Maertens heeft het woord.

De heer M. Maertens (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, vanmorgen zei u als nieuwe voorzitter wat wij te zeggen hebben, moeten we op de eerste plaats hier zeggen.

Minister Kelchtermans is blijkbaar een andere mening toegedaan, want vanmorgen stond zijn antwoord op onze interpellaties al in de krant te lezen : te vroeg gebabbeld, maar te laat gebaggerd. Bedenklijk, mijnheer de minister.

Vooraf wil ik collega Tyberghien-Vandenbussche feliciteren met haar technisch bijzonder goed onderbouwde interpellatie, waardoor ik de zaak wat ruimer kan bespreken en een aantal correcties kan aanbrengen. Zelf woon ik al derig jaar in de IJzervallei, waarvan twintig

Maertens

jaar op de dijk in Schoorbakke, op enkele tientallen meter van de kritieke punten.

Ook wil ik onderstrepen dat het vooral landbouwers zijn die worden getroffen en wil ik graag hulde brengen aan de tientallen vrijwillige brandweerlieden die dag en nacht letterlijk op de bres hebben gestaan en aan de nog steeds onderbetaalde redders van het Seaking smaldeel van Koksijde. Hopelijk wordt snel iets voor hen gedaan.

Toen in 1991 het waterpeil in Roesbrugge al 2,80 meter boven het normale stond, was het ons, dijkbewoners, al duidelijk dat de flessenhals tussen Diksmuide en Nieuwpoort het kritieke punt was. Met uitzondering van het Westvlaamse provinciebestuur, is toen geen enkele ernstige beleidsmaatregel getroffen. Ik wil ook stellen dat heel wat oorzaken niet werden aangehaald en zelfs heel wat verkeerde informatie is doorgegeefd. Met name over het Blankaartbekken, de neerslag en de erosie. Het Blankaartbekken van 4.500 ha, eventueel nog vergroot met de Engelendelft tot 6.600 ha, omvat slechts 5 percent van het 125.000 ha grote IJzerbekken, zodat wiskundig al, de Blankaart niet kan worden aangezien als de grote oorzaak van de waterramp. En ook het fameuze zomerwaterpeil dat tot 1981 2,60 meter en tot 1953 zelfs 3,14 meter bedroeg, maar in 1981 eenzijdig tegen de wettelijke bescherming in door de Zuidijzerpolder tot 2,40 meter werd verlaagd, kan niet de oorzaak zijn.

Uit de uiteenzetting van collega Vandenbussche en uit verklaringen van topambtenaren van Openbare Werken blijkt, dat de discussie over het waterpeil in het Blankaartreservoir enkel bewijst dat velen in paniek hebben gereageerd. Daarbij verwijs ik ook naar de ingenieur van de Provinciale Technische Dienst die een hogere dijk voorstelt tussen Diksmuide en Knokkebrug. Ik kan niet aanvaarden dat sommigen vaak uit

gebrek aan terreinkennis de overstromingsramp misbruiken om het natuurbehoud in een kwaad daglicht te stellen. De overstromingsramp in de IJzervallei is een ramp die niet kon worden voorkomen, enkel en alleen omdat er onvoldoende preventieve maatregelen zijn getroffen.

De grootste oorzaak van de watersnood is in tegenstelling tot wat mevrouw Vandenbussche beweerde, wél de overvloedige regenval. Ik geef ook enkele cijfers. Een neerslag van 187 liter is sedert 1833 nooit voortgekomen in december. Normaal is dat maar 59,8 liter. In 1993 viel 939 liter, het jaargemiddelde is 780 liter. En ook al viel in september 197 liter, grond en planten konden het verwerken, net als de 8 tot 10 liter daags in oktober of november. Maar toen op 13 december op één dag 22 liter viel en 20 liter op 20 december, 17 liter op 23 december en 24 december en 22 liter op 30 december was de IJzer vol.

Hoewel één derde van het water uit Frankrijk komt en langs daar kan worden afgevoerd, was er geen afvoer via de Fintelesluis. Bovendien was er een hoog springtij, met als gevolg dat de waterstand in Nieuwpoort het recordpeil van ongeveer 1,70 m hoger dan normaal bereikte. Dit was inderdaad een ramp.

Regenval en springtij zijn voor de IJzervlaktebewoners nochtans niets nieuws, maar de zeer hoge waterstanden van de laatste jaren wel.

De topambtenaren stelden op het crisiscomité in Diksmuide dat het uitbaggeren van de IJzer niets te maken heeft met de watersnood. Er zou dus geen slib zijn. Volgens hen kan enkel een grotere stuw het IJzerbekken droog houden. De rivier moet worden verbreed en het waterpeil moet worden verlaagd. Zij stelden dat deze werken reeds jaren op het programma staan, maar dat alleen de bouw van het spaarbekken werd gerealiseerd.

Een stuw is volgens ons niet nodig

en past overigens niet in het Sigma-plan. De kritieke punten liggen op de zeedijk en niet achter de sluis. Tijdens de laatste jaren gebeurden er alleen baggerwerken in de bovenloop in Roesbrugge. In het verslag van de vergadering van het Bekkencomité van 1 december 1992 staat er niets over beheerswerken op de benedenloop. Er werden wél slibvangen geplaatst. Dit was toch niet noodzakelijk, aangezien men beweert dat er geen slibprobleem is !

Het Nieuwpoortse spaarbekken werd niet gegraven om de IJzer te ontwateren, maar wel als zandwinningsput voor de autosnelweg. In het spaarbekken werd 80.000 m³ baggerslib uit het kanaal Nieuwpoort-Plassendale gedumpt. Gedurende de laatste 20 jaar is er in het spaarbekken ook meer dan vijf miljoen m³ slib uit de IJzer bezonken. Toch beweert men dat er geen slibprobleem zou zijn ;

Noch voor het graven van het spaarbekken, noch voor het storten werd er een hydrologische impactstudie gemaakt om na te gaan of dit bij extreem veel neerslag, gekoppeld aan een hoog springtij, in combinatie met het sluisstelsel een bergend of eventueel een bufferend vermogen – een zogenaamde belvorming – mee zou brengen. De belvorming, het opstuwen van water op de benedenloop van de Handzamevaart en de IJzer, kennen de dijkbewoners zeer goed. Dit is de oorzaak van het hoge waterpeil.

Wellicht weten de ingenieurs niet dat men in de zomer, bij lage waterstand, de IJzer tussen de Uniebrug en de Schoorbakkebrug, te voet kan oversteken en dat er een metersdikke sliblaag ligt, precies even dik als het verhoogde waterpeil. Het is precies daar dat de bedreigde dijkplaatsen voorkomen. Tijdens de voorbije zestig jaar werd er op deze plaatsen nooit gebaggerd. Waar de dijken afkalfden, werden alleen maar betonnen palen in de oevers geheid. Indien er geen slibprobleem is, waar-

Maertens

om moet de Blankaertvijver dan dringend worden uitgebaggerd ? Op de IJzerdijk werden zelfs zandbermen van een halve meter vervangen door vangrails voor koning auto.

Tijdens de laatste decennia werd de begroeiing die de dijken met haar wortelstructuur verstevigde, systematisch weggenomen. Hierdoor kalfden de dijken af, wat onderwaterdammen veroorzaakte.

Mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche : Door wie werd deze begroeiing weggenomen ?

De heer M. Maertens : Door de mensen die het onderhoud van de dijken doen.

Wij dijkbewoners zagen enkel ongecoördineerd oplapwerk. Dit staat zelfs letterlijk in het verslag van de vergadering van het Bekkencomité, ik citeer : De herstellingswerken worden uiteraard slechts daar uitgevoerd waar schade is ontstaan. Het begrip schade aan waterlopen is de laatste jaren steeds verder geëvolueerd naar het begrip hinderlijke schade. De gevolgen van natuurlijke processen, zelfs indien die worden versterkt door steeds hogere afvoeren door industrialisatie, urbanisatie en dergelijke meer, worden thans minder snel hersteld. Einde citaat.

Waar de ambtenaren zich niet in vergissen, is het feit dat het volledig openen van de sluisdeuren in Nieuwpoort en Fintele bijzonder gevaarlijk is, omdat deze sluisen door slib kunnen blokkeren en bij vloed de gehele IJzervallei onder water kunnen zetten. Toen ik de sluiswachter hierover ondervroeg, bleek dat hij van zijn oversten verbod had gekregen om over het slib te spreken, er is immers geen slib.

Er moet dan ook dringend een hydrologische studie worden gemaakt van het slib- en het sluisenprobleem op de benedenloop van de IJzer en een mathematisch model voor de gehele vallei.

De inspecteur van Openbare Werken wees erop dat het verlagen van het waterpeil van de IJzer op weerstand stuit omwille van de Ramsar-conventie en het vogelrichtlijngebied. Het verlagen van het peil in de broeken deed de turflaag op bepaalde plaatsen reeds tien centimeter inklinken en tastte het sponseffect van de broeken aan. Het peil aan de sluisen moet voor het natuurbehoud overigens niet abnormaal hoog worden gehouden. Er moet enkel een evenwicht worden gevonden tussen het normale winterpeil in de broeken en een zo laag mogelijk peil aan de sluisen. Dit kan enkel door een normale, trage afvoercapaciteit van de IJzer te verzekeren, via baggerwerken, potpolders, snelheidsremmers en eventueel door via de Lo-vaart en de Noordwatering te lozen. Een samenwerking van alle diensten is hierbij noodzakelijk, maar hieraan schort er nogal wat. Het waterbeheer in Vlaanderen wordt gekenmerkt door een verregaande versnippering en ook door oeverloze discussies tussen de polderbesturen en de administraties.

Het enige beleidsinitiatief dat aan deze problematiek tegemoetkomt, is de oprichting van het Bekkencomité IJzer. De realisatie gebeurt echter tergend traag. Precies daarom wordt de ramp in de schoenen van het natuurbeheer geschoven, dat kop van jut moet zijn om de aandacht af te leiden. Minister De Batselier moet dan ook snel een decretale regeling uitwerken om de coördinatie tussen de polderbesturen en de diensten, belast met het onderhoud van de waterlopen, te regelen.

Het gebrek aan efficiëntie inzake beheerswerken ging hand in hand met verkeerde landbouwtechnische maatregelen waarbij geen rekening werd gehouden met het speciale karakter van de IJzer en het ecologisch beheer ervan. Natuurbehoud, landbouw en waterbeheersing moeten op een ecologisch verantwoorde wijze worden hersteld. Slibvangen vervangen alleen maar de weggevallen

meandering, maar pakken het probleem niet bij de bron aan. De grotere stuw in Nieuwpoort is ook niet de juiste oplossing, aangezien de oorzaak niet aan zee ligt, maar stroomopwaarts.

De hoge bedijking van de benedenloop van de Handzamevaart vlakbij Diksmuide, was een verkeerd beheerswerk. Deze bedijking verhindert dat de broeken van Esen en Vladslo hun bergingswerk kunnen verrichten. Bovendien wateren ze ook snel weer af wanneer ze zijn ondergelopen. Het is dringend noodzakelijk dat de dijken daar worden aangepast, dat in regelingen wordt voorzien via stuwen en sluisen en dat er wordt gebaggerd.

Over de bedijking van de rechter-IJzeroever tussen Tervate en de Uniebrug, vraagt men hoe het komt dat de situatie pas dit jaar zo rampzalig is. De vraag rijst of dit komt door het groter aantal muskusratten. Dit is niet de oorzaak. Het aantal is immers gedaald. Naast het slibprobleem is er de snelle toename van de pleziervaart. De maximumsnelheid van 7 kilometer per uur wordt bijna nooit gerespecteerd. Hierdoor worden er golfslagen van minimaal vijftig centimeter veroorzaakt die de dijken constant doen afkalven en die de oeverfauna en -flora vernietigen. Een vaarreglementering en een signalisatie op de IJzer, alsook een ernstige verbalisering en sanctionering, zijn voor de pleziervaart dan ook dringend noodzakelijk. Tot op heden werden er echter geen maatregelen genomen. Terzake is er blijkbaar een bevoegdheidsbetwisting.

Naast de rooiing van de plantengroei is er de betonning van een aantal kritieke plaatsen op de dijk, wat een ecologische ramp betekent voor de fauna en de flora op de oevers. Men had in de bedreigde plaatsen reeds lang grindkoffers kunnen plaatsen om de dijken te verstevigen. Dit gaat snel, het is goedkoop, gemakkelijk en milieuvriendelijk, en bovendien is het een ramp voor de muskusratten.

Maertens

In de IJzervallei zal er een politieke keuze moeten worden gemaakt. De eerste mogelijkheid is de IJzer te betonneren van Frankrijk tot de zee en voorzien in de nodige sluizen om een snelle afvoer mogelijk te maken. Dit gaat ten koste van de toeristische aantrekkingskracht en van de ecologische waarde. Misschien komt er in Nieuwpoort of in Diksmuide dan als toeristische attractie een schaalmodel van de IJzer, mevrouw.

De tweede mogelijkheid is het herstel van het eeuwenoude, ecologisch verantwoorde beheerspatroon, met een trage afvoer en een groot bergingsvermogen. Dit houdt in dat een aantal zaken die het evenwicht uit recreatief of uit landbouweconomisch oogpunt aantasten, moeten worden verboden. Dit lijkt echter nogal wat problemen op te leveren, stel je voor dat iemand in de streek misnoegd zou zijn.

Het gebrek aan economische noodzaak is de grote oorzaak van het feit dat de IJzer niet alleen niet systematisch werd uitgebaggerd, maar zelfs systematisch werd verwaarloosd. Dit is dé grote beleidsfout van de laatste decennia.

Dit jaar kon het waterspaarbekken van de Blankaart voor het eerst drinkwater capteren uit het oppervlaktewater van de broeken, omdat de 197 liter regen van september heeft verhinderd dat er drijfmest werd geloosd. Dit is een positief aspect van de zware regenval.

Ik heb een aantal vragen voor de Vlaamse ministers van Leefmilieu en Openbare Werken.

Is er voldoende samenwerking tussen de verschillende administraties ?

Gaan de ministers akkoord met de beschuldigende vinger die naar het natuurbehoud wordt uitgestoken ?

Waarom werd de benedenloop van de IJzer de laatste jaren niet onderhouden ?

Waar komt het slib vandaan ?

Welke beleidsmaatregelen hebben de ministers sedert de overstroming van 20 november 1991 genomen ?

Welke werken waren gepland ?

Waarom werden ze niet uitgevoerd ?

Wat zal er nog worden gedaan en wanneer zal dat gebeuren ?

Welke kredieten hebben de ministers in dit verband in hun begrotingen voorzien ?

De voorzitter : De heer Van Hooland heeft het woord.

De heer R. Van Hooland (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, waarde collega's, ik wil mij graag aansluiten bij de interessante inleidingen die in wezen handelen over het waterbeheer in Vlaanderen.

Mijn debiet zal kleiner zijn dan dat van vier collega's die we al hebben gehoord. Ik kom tenslotte maar uit het Leiebekken. Op een aantal punten spreek ik ook met minder zekerheid dan sommige collega's het hier voor mij hebben gedaan.

In Sint-Martens-Latem zitten wij aan het eind van de pijp of aan het einde van het 200 kilometer lange Leiebekken. Deze gemeente ligt net voor de Ringvaart en als de schuiven daar dichtgaan, wordt het in Latem moeilijk. Dat is uiteraard een geluk voor Gent. Wij hebben ondertussen heel wat problemen gehad, al hebben wij de jongste jaren kunnen vaststellen dat er ook heel wat ten goede gebeurt is. Maar bij ons is de winterbedding helaas voor een groot deel weg.

De ramp bij ons was misschien wat kleiner dan in het Maas- of het IJzerbekken, doch het blijft een ramp, zeker voor de ergst getroffen.

Hiervoor zijn vele oorzaken aan te wijzen, gemeenzaam bekend en ook andere. Vele bewoners – eigenaars

of huurders – werden getroffen, veel groentekwekers verloren hun wintergroenten op de akkers langs de Leie en veel gebouwen leden schade. Ook de wegeninfrastructuur werd beschadigd, niet alleen vlak aan de Leie maar ook op een paar kilometer afstand, de andere kant van de gemeente. Dit bracht uiteraard ook vele ongemakken met zich mee. De schade is momenteel nog niet volledig bekend, maar het gaat in totaal om ettelijke miljoenen frank.

Ik wil van deze gelegenheid ook gebruik maken om iedereen te bedanken die zich in deze weken beschikbaar heeft gesteld. Het waren er gelukkig veel. Ik denk bovenal aan de vrijwilligerskorpsen en de vele andere vrijwilligers. Ik zal er niet verder over uitweiden, maar wij zijn deze mensen heel veel dank verschuldigd.

Heren ministers, ik wil het hier niet hebben over de verantwoordelijken, maar ik wil wel opmerken dat het wassen van de Leie zeer snel gebeurde. Niemand had het zien aankomen, ook niet de dienst van het zeekanaal Gent-Terneuzen. Het is u ongetwijfeld bekend dat men bij ons vooral het gemeentebestuur met de vinger heeft gewezen. Ik heb de verantwoordelijkheid op mij genomen en ik blijf ze dragen. Wij zullen achteraf wel uitmaken wie wat gedaan heeft, of niet. Momenteel zijn we vooral met de toekomst bezig.

Laat mij even ingaan op het bestuurlijk systeem. Voor mij zit het probleem in grote lijnen daar. Het is duidelijk dat er ook bij ons geen consensus bestond of bestaat over het doel van de waterbeheersing in het Leiebekken. Wij hebben dat niet alleen ervaren wat de kwantiteit van het water betreft, wij hebben dat ook vroeger ondervonden inzake de kwaliteit. Het feit dat er geen consensus is, stelt een groot probleem om effectief en efficiënt te kunnen optreden. Ik verwijs hierbij ook even naar de veel grotere ramp die zich in 1953 in Nederland voordeed en

Van Hooland

naar wat daar tussen 1953 en 1976 gebeurd is. Ik houd mijn hart vast als ik sommige collega's hoor zeggen dat we nu snel van alles moeten gaan doen. Weten wij wel waarmee we eigenlijk bezig zijn? Het doel zal veelvoudig zijn en men zal vele oogmerken op elkaar moeten afstemmen. Er zijn nu eenmaal verschillende belangen in het spel.

Tevens is er manifest slepend gebrek aan integratie. Dat duurt vandaag nog steeds voort. De bestaande structuur is ongeschikt om dergelijke complexe problemen aan te pakken of te voorkomen. Wij hebben geprobeerd, door middel van een Bekkencomité – volgens mij een zeer innoverende gedachte – daaraan iets te doen. De structuur laat echter te wensen over omdat er teveel bestuurlijke diensten bevoegd zijn in deze materie.

Mijnheer de vice-premier, men kan dan wel een structuur hebben maar welke macht en invloed heeft die als het erop aankomt? Vaak niet veel!

Ook de middelen zijn een factor van succes, van effectiviteit en efficiëntie van voldoening en democratisch functioneren. Die middelen zelf zijn versnipperd, over bestuurlijke diensten, administratief-technische diensten en hulpdiensten. Zo hebben wij bij ons bijvoorbeeld dure hulpdiensten zien opdagen die totaal ineffectief waren. Ik vraag mij af hoe dat kon. Ik heb het hier over beroepskorpsen, en dan nog niet over de cultuur van communicatie die in bepaalde korpsen bestaat. Alle korpsen en betrokkenen, ook de vrijwilligerskorpsen, vinden dat ze te weinig middelen hebben. Desondanks denk ik niet dat de oplossing erin bestaat allen meer middelen te geven. Uitzonderingen zijn wel dankbaar. Zo heeft bij ons een korps uit het Leiebekken gewerkt dat over geen enkele boot beschikte. Dat is het systeem waarmee wij geconfronteerd worden in crisissituaties.

Daarom stel ik een aantal vragen bij dat systeem. Voeren wij een gefundeerd beleid en hebben wij elementaire scenario's om een waterbeheersingsprobleem of om overstromingen te kunnen aanpakken. Dezelfde vraag geldt ook voor de kwalitatieve problemen die nu niet aan de orde zijn.

Collega Didden, parafraserend zou ik kunnen zeggen: indien men droge voeten wil, dan moet men de aanpak van overstromingen voorbereiden.

De vraag blijft natuurlijk hoe we dat op een gefundeerde manier kunnen doen. Die aanpak moet wellicht op een model berusten, anders lopen we het risico bij het oplossen van problemen nieuwe problemen te scheppen. Het komt wel meer voor dat het overstromingsgevaar op één plaats wordt beperkt maar daardoor op een andere plaats weer toeneemt, ik denk hier aan de gevraagde stuw in Beernem. We hebben dus eerst en vooral nood aan een gefundeerd beleid. Dit beleid is er nu niet, laat het ons rustig ontwikkelen en daarbij nuttig gebruik maken van de kennis die de Nederlanders bv., tussen 1953 en 1975, hebben opgebouwd. De resultaten van hun totaal waterbeheersingsbeleid zijn betrekkelijk uitzonderlijk op wereldvlak.

We zouden nuttig kunnen nagaan hoe de beleidsvoorbereiding daar gebeurde en hoe, aan de hand van multi-criteria-analyses, voorstellen werden uitgewerkt als basis waarop uiteindelijk en uiteraard een politieke beslissing kon worden genomen.

Mijnheer de minister, wij willen een goed beleid, als het voor morgen niet kan, is overmorgen ook goed.

Minister T. Kelchtermans : Mijnheer Van Hooland, was het Sigmaplan van gisteren dan improvisatiewerk volgens u?

De heer R. Van Hooland : Neen, mijnheer de minister, ik zou het spijtig vinden, mocht u dat uit mijn

woorden besluiten. Het Sigmaplan is een onderdeel van een beleid, ik heb het echter over een totaal en geïntegreerd beleid en niet over projecten, van bekken tot bekken.

Minister T. Kelchtermans : Het Nederlandse Deltaplan maakte deel uit van een globaal waterbeheersingsbeleid en wij hebben ons door dat Deltaplan laten inspireren bij het uitwerken van het Sigmaplan en van het stormstuwproject op de Schelde.

De heer R. Van Hooland : Mijnheer de minister, mijn verwijzing naar Nederland beoogde iets meer dan een punctuele beslissing of een punctueel project. Ik wilde vooral de totale aanpak van de Nederlanders aangeven, zoals die uitvoerig beschreven is in de literatuur. Als die aanpak ook nuttige lessen voor afzonderlijke projecten bevat, des te beter.

Voorts rijst de vraag van de beheersstructuren. Wij hebben nog geen Leiebekkencomité, al verwachten wij het binnenkort. De oorspronkelijk voorziene bezetting van zulk comité is volgens mij echter niet aangegeven noch effectief om de problemen aan te pakken.

Als het Leiebekkencomité er komt, moet het projectmatig kunnen werken met reële bevoegdheden om het netwerk van allerlei bevoegde instanties op een gemeenschappelijk en politiek bepaald doel te richten.

Ik spreek mij hier niet uit over de vraag aan wie dat moet worden toevertrouwd, maar ik pleit duidelijk om projectbevoegdheid aan het Leiebekkencomité te geven.

In ons verhaal mogen we Frankrijk niet vergeten. De Leie is een zowat 200 kilometer lange, neanderende, bijna vrije stroom, zeker bij overstromingsgevaar. Frankrijk heeft zeker zeer snel alles opengezet wat kon worden opengezet en heeft zijn problemen stroomafwaarts gestuurd. Voor Frankrijk is „de grens de zee”. Wat er verder gebeurt, is hun zorg niet.

Van Hooland

Terugdenkend aan de voorbije weken en ook jaren durf ik laten opmerken dat ons ministers – en wij allen – functioneren in een representatieve democratie. Dit systeem wordt echter zeer vaak verkeerd begrepen. Maar het houdt in dat mensen met politieke bevoegdheid die ook moeten kunnen uitoefenen, voor de duur dat die bevoegdheid hen werd toegekend. Niemand is gebaat met straatdemocratie, met eindeloze confrontaties en medialisering van alles en nog wat. Ook slachtoffers van overstromingsrampen zullen dit begrijpen.

Over de middelen die in het Leiebekken nodig zijn – vooral later – kan ik niet uitweiden omdat ik nog niet zie welk beleid wij moeten voeren en hoe ambitieus wij mogen zijn. Toch wil ik vragen dat het Vlaams Gewest ondertussen oog zou hebben voor de schade die wij hebben geleden. De gemeente heeft zelf onmiddellijk een half miljoen frank uitgetrokken aan voorschotten om de eerste nood te lenigen in afwachting van de vergoeding van de bewezen schade door het rampenfonds.

Mijnheer de minister, denkt het Vlaams Gewest eraan extra-middelen uit te trekken voor het vergoeden van de schade geleden door openbare besturen aan infrastructuur en wegen ?

De voorzitter : De heer Demeulenaere heeft het woord.

De heer J. Demeulenaere (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, collega's, ik wil mij aansluiten bij de technische gegevens die door collega Tyberghien-Vandenbussche werden naar voren gebracht. Ik zal u de herhaling ervan besparen.

De recente overstromingen in de verre Westhoek hebben deze streek op een droevige manier in de belangstelling gebracht. Deze belangstelling werd plots gedeeld door meer-

dere excellenties, geflankeerd door hun plaatselijke aanhang en begeleid door bezorgde plaatselijke gemeentebestuurders. Sommigen spraken van ministeriële ramptoeristen, maar ik voeg er onmiddellijk aan toe dat hun aanwezigheid nodig was.

Om en bij de 5.000 hectaren in het IJzerbekken werden overstroomd. Voor deze streek is dat vandaag een ware ramp, maar ook een permanente bedreiging voor de toekomst. De overstroming in de IJzervlakte is zeer erg, maar het is nog veel erger dat die ramp had kunnen worden vermeden.

Zoals mevrouw Tyberghien-Vandenbussche heeft beklemtoond, was dit niet de eerste keer dat de IJzer overstroomde. De overvloedige neerslag maakt het deze keer alleen veel erger, zoals collega Maertens zegde.

Naar ik vernomen heb, heeft de overheid gemeend enkele honderden miljoenen frank te moeten uitsparen door de IJzer en de Handzamevaart niet uit te baggeren, door de dijken niet te verstevigen, door de pompen niet te onderhouden, door de capaciteit van de sluis in Nieuwpoort niet aan te passen. Dit bezuinigingsbeleid heeft geen besparing opgeleverd, maar een schadevaststelling van bijna één miljard frank.

Meerdere factoren werden aangegeven om de overstroming te verklaren.

Ik wil niet ingaan op de te hoog gehouden waterstand in de IJzer, noch op de prioritaire uitbaggering van de Blankaart, noch op de laattijdige afwatering via het Passendalekanaal.

Heren ministers, ik vraag wel dat onmiddellijk werk zou worden gemaakt van de nodige herstellingsaanpassingswerken opdat een dergelijke overstroming zich in de toekomst niet meer zou kunnen voordoen.

Mijnheer de minister, u was ter

plaats. Stel u eens voor dat de dijken aan de noordelijke linkeroever van de IJzer ter hoogte van de Knokkebrug het zouden hebben begeven. Het menselijk leed van de bewoners bezuiden de IJzer was nu al zeer groot, maar dan zouden er meerdere dodelijke slachtoffers zijn gevallen.

Mijnheer de minister, wij hopen dat u de nodige werken zo vlug mogelijk zal laten aanvatten en liefst gelijktijdig met de werken in de Maasvallei. Dat is de uitdrukkelijke wens van alle bewoners van de Westhoek. Indien dit niet gebeurt kan heel wat, zowel letterlijk als figuurlijk, in het water vallen. De veiligheid van alle burgers is immers van primair belang.

In de Westhoek kijkt men grimmig. Wij hopen dan ook – en hiervoor richt ik mij tot beide ministers – dat u ter zake iets zal ondernemen.

Vervolgens, mijnheer de minister, stellen wij vast dat wanneer een interpellatie tot u wordt gericht, u

De actuele interpellaties over de overstromingsramp in de Maasvallei en de IJzerstreek groeiden uit tot een debat waarin CVP-Raadslid Maria Tyberghien-Vandenbussche uitvoerig aan het woord kwam

Demeulenaere

vaak de dag voordien een persconferentie houdt en de uitleg eerst aan de journalisten verstrekt. Alzo anticipeert u op onze vragen, maar u mag niet vergeten dat interpellaties nog steeds een bepaalde betekenis hebben.

De voorzitter : De heer Ulburghs heeft het woord.

De heer J. Ulburghs (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, collega's, de Maas is en blijft – zoals vele stromen – zeer onvoorspelbaar, vooral na zware regenval.

De hoge waterstand kwam vrij onverwacht. Niets liet een noodtoestand vermoeden. Op nauwelijks drie dagen tijd bereikte het water het hoogste peil te Maastricht en één dag later te Maaseik.

Precies omdat alles zich zo onverwacht en extreem manifesteerde ontstond bij de bevolking van het Maasland, de Ijzervlakte en de Leievallei een vorm van stress en op bepaalde momenten zelfs paniek.

Dat zulks in het Maasland niet leidde tot opgeven in bepaalde situaties is te danken aan vakmensen en bewoners uit de streek die de moed niet verloren, ondanks het feit dat de toestand van de dijk er vreselijker uitzag dan hij in werkelijkheid was. Dank zij hun kennis en kalme werd de toestand steeds reëel ingeschat en dit had tot gevolg dat de hulpdiensten bleven voortwerken, waardoor heel wat schade kon worden vermeden.

Het belangrijkste in dit debat is dat het utopisch is te denken dat de Maas – en wellicht de meeste stromen en rivieren – helemaal kan worden getemd door indamming en hoge bedijking. Zoals eerder aange-toond, is de Maas grillig en onvoorspelbaar wat het wateraanbod betreft. Haar helemaal willen beteugelen zou tot gevaarlijke illusies leiden.

Tussen Maastricht en Maaseik is de

Maas zo goed als ongetemd : over een afstand van 42 kilometer zijn er dammen noch stuwdammen en de bedding is onverhard. De overstroming van dit gedeelte de Grensmaas – was even erg als stroomopwaarts – rond Luik – en stroomafwaarts in Nederland waar nochtans wel stuwdammen zijn gebouwd.

De stelling is ook dat de Grensmaas in een corset van hoge, dikke en brede dijken moet worden gehesen. De argumenten hiertegen zijn precies dezelfde valse illusies aangaande de veiligheid en als men ze aandachtig doorneemt kan men ontwaren welke belangen op de loer liggen : intensieve landbouw, bio-industrie, grote stallen tot net achter de veilige dijken, akkerbouw in plaats van wei en hooiland, woningbouw, Maasdorpen die kunnen uitbreiden tot lintbebouwing. Dit zou niet alleen de veiligheid verminderen, maar bovendien het landschap verloederen.

De groene keuze voor een uitwijkplaats voor het Maaswater in geval van overstroming en een goede indijking rond de woningen lijkt mij de enige logische oplossing te zijn.

Het grootste gevaar is het water dat mensen en dieren onmiddellijk bedreigt. Zij moeten dus worden geconcentreerd in het Maasdal en verblijven in dorpscentra en gehuchten die voldoende zijn beschermd tegen de vernietigende kracht van stromend water. De open ruimten moeten worden gevrijwaard om het plotsse en enorme wateraanbod op te vangen.

Mijnheer de minister, omwille van de beperkte spreektijd die ik wil respecteren, heb ik heel wat geschrapt uit mijn betoog en zal ik nu overgaan tot het stellen van vier essentiële vragen.

Ten eerste, welke zijn de gevolgen van de kanalisatie van de Maas in Wallonië en het rechte trekken van een bekken in Limburg op het sterk stromend Maaswater ?

Ten tweede, hoeveel huizen werden

sedert 1984 nog gebouwd op strategisch gevaarlijke plaatsen langs de dijken – men kende toen toch reeds het grillig karakter van de Maas – en welke hoeveelheid water kan worden opgevangen ?

Ten derde, in een antwoord op een vraag gesteld door de heer Hancké leest men dat de omkadering van het waterbouwkundig laboratorium in Borgerhout doorheen de jaren sterk verminderde. Biedt zulks de mogelijkheid een grondig studiewerk te verrichten ?

Ten vierde, werd er voldoende overleg gepleegd en overweegt men dit te doen met Nederland, het Waalse Gewest en eventueel met Frankrijk ?

De voorzitter : De heer Olaerts heeft het woord.

De heer H. Olaerts (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, collega's, er werden reeds heel wat bedenkingen geformuleerd en vragen gesteld naar aanleiding van de recente overstromingen.

Ik sluit mij hierbij aan en zal mijn betoog beperken om niet in herhaling te vallen.

Gisteren stelde ik een vraag aan minister Tobback aangaande de inwerkingstelling van het rampenfonds en het lijkt mij goed vandaag de andere problemen in verband met de Maasvallei grondig te bespreken en oplossingen te zoeken.

Het is volgens mij onaanvaardbaar dat in 1993 bepaalde werken moeten worden stilgelegd om elders de kosten van stormschade te kunnen opvangen.

Tot op heden werden slechts de winterdijken in Maasmechelen-Vucht en Stokkem-Dilsen aangelegd. Indien de informatie waarover ik beschik juist is, zou op 12 december 1993 de aanbesteding zijn goedgekeurd voor de bouw van de winterdijken in Elen-Heppeneert. Deze werken zouden voorrang hebben ge-

Olaerts

kregen en de verstevigingswerken zouden gebeuren over een afstand van 2,7 kilometer. Daarvoor zouden 104 onteigeningen zijn gebeurd voor een bedrag van 30 miljoen frank. Het dossier zou wel degelijk zijn aanbesteed en dit reeds op 12 december 1991. De laagste inschrijving was 34 miljoen frank. De nodige kredieten voor de uitvoering van de werken werden destijds weerhouden op de begroting 1992. De werken moesten starten in februari 1992 en eindigen tijdens de zomer van 1993.

De geplande werken aan de winterdijk tussen Elen-Heppeneert maakten bovendien deel uit van een globaal Maasdij kenprogramma dat tussen 1992 en 1995 ook nog de sanering beoogde van de winterdijken te Uikhoven, Moorsem, Leut, Meeswijk, Heppeneert en Maaseik.

Ik meen de bedenking te mogen maken dat de niet-uitvoering van deze werken nu toch wel het verschil maakt, zeker in het licht van de recente overstromingen. Mijnheer de minister, u zal hiervoor wellicht wel een uitleg hebben. Ik ben benieuwd welke.

Er dient eveneens gevraagd of het Maasdijkenplan en de voorzieningen in de Maasvallei niet voor aanvulling en verbetering vatbaar zijn, rekening houdend met de milieutechnische aspecten ? Bovendien waren de dijken onvoldoende onderhouden. De begroeiing bijvoorbeeld werd gesnoeid. Ik vraag mij af wie de opdracht daartoe gaf en onder wiens verantwoordelijkheid deze werken werden uitgevoerd. Het snoeien brengt een verslapping van de dijken mee. Enerzijds heeft de overheid onvoldoende financiële middelen om de nodige aanbestedingen te doen ; anderzijds neemt zij maatregelen die de dijken verarmen.

De heer J. De Seranno : De bomen hebben juist een hefboomeffect. Wanneer men ze niet snoeit, gaan de dijken bewegen onder de druk

van de wind. In dit geval verzwakken de wortels de dijken. Er moet wel degelijk worden gesnoeid.

De heer H. Olaerts : Ik put mijn gegevens uit wat ik zelf heb gehoord en de verwondering die over het snoeien werd uitgedrukt.

De heer J. De Seranno : Uw inlichtingen zijn onjuist.

De heer H. Olaerts : Ik ga daarover met u vandaag geen boom meer opzetten !

De heer J. De Seranno : Men moet snoeien om te bloeien !

De heer H. Olaerts : Iedereen deelt uw standpunt dus blijkbaar niet.

Mijnheer de minister, het zou goed zijn van deze gelegenheid gebruik te maken om ter zake wat meer klaarheid te scheppen.

Ter aanvulling van de vele vragen die vandaag reeds werden gesteld, zou ik graag nog wat meer precieze informatie krijgen over het vrijgeven van de investeringskredieten, over de verschuivingen van de kredieten en over eventuele bijkomende kredieten in de begroting.

Graag vernam ik ook iets meer over de oprichting van het Vlaams Noodfonds.

In het belang van de gemeenschap wens ik ook meer informatie te bekomen over de noodplannen en de urgentieprogramma's die nog moeten worden opgesteld, evenzeer betreffende uw visie over de nog op te richten commissie inzake waterbeheersing.

In het belang van Vlaanderen meen ik dat moet worden nagegaan in welke mate de Vlaamse Gemeenschap ten dienste kan staan van de huidige slachtoffers en, wat de toekomst betreft, kan instaan voor betere voorzieningen en aanpassingen om dergelijke catastrofes te voorkomen.

De voorzitter : De heer Capoen heeft het woord.

De heer M. Capoen (op de tribune) :

Mijnheer de voorzitter, heren ministers, collega's, ik voel mij vrijgesteld van het geven van nog meer technische uitleg na alles wat de collega's vóór mij reeds hebben gezegd. Ik zal mij dan ook tot het IJzerbekken beperken.

Voor abnormale omstandigheden, zoals zij zich de laatste weken hebben voorgedaan, zullen wellicht nooit adequate oplossingen worden gevonden. Hoe dan ook moet men proberen alles in het werk te stellen om in de toekomst dergelijke overstromingsrampen te vermijden. Ik heb goed geluisterd naar de collega's ; zij hebben heel wat mogelijke oplossingen aangebracht.

Ik ook klaag de kanalisering aan omdat het water vlugger ter plaatse zou zijn. De oplossing die hier werd gesuggereerd voor het inbouwen van meanders is misschien wel goed, maar ik vraag mij af hoe zoiets in de praktijk kan worden verwezenlijkt. Potpolders, bufferzones, uitbaggeren zijn mogelijke oplossingen, maar wat specifiek het IJzerbekken betreft, is dit alles niet fundamenteel.

Wat is het probleem van de waterbeheersing in het IJzerbekken ? De IJzer kan slechts bij ebbe in zee lozen, dus bij de laagste stand van het zee-water. Er kan dus slechts gedurende een beperkte periode per dag worden geloosd. Of de IJzer al dan niet dieper wordt uitgebaggerd, doet niets ter zake. Het probleem wordt veroorzaakt door het supplementaire water bij voortdurende neerslag of grote toevloed van water. Precies hiervan hangt het af of er al dan niet een overstroming komt. In normale stand ligt het niveau van de IJzer lager dan de zeespiegel en kan men dus alleen maar bij laagtij lozen.

Er kan slechts gedurende een beperkt aantal uren per dag of per etmaal worden geloosd.

In eerste instantie moet men proberen de lozingscapaciteit te verhogen door – in specialistentaal – de uit-

Capoen

wateringsluis te ontdebelen. Hiermee bedoel ik dat de capaciteit van de ontwateringsmogelijkheid moet worden vergroot. Technisch gezien is het mogelijk om de bestaande sluis te vergroten, zodat de lozingscapaciteit wordt verveelvoudigd. Deze maatregel sluit niet uit dat er moet worden gebaggerd of dat de oevers moeten worden onderhouden. Ik dring er overigens op aan dat de aangetaste oevers onmiddellijk zouden worden hersteld.

Voorts moet er rekening worden gehouden met het meest kwetsbare punt aan onze kust, namelijk Vosseslag-De Haan, waar er permanent gevaar bestaat voor een zeedoorbraak. Na een periode van storm kan men vaststellen dat de duinen aan de Vosseslag zijn afgekalfd. Bij het drogen zakt de kant door, waardoor het risico van doorbraak reëel wordt. Door de bebouwing is de zeeveringsfunctie van de duinen trouwens aangetast. Een doorbraak op deze plaats zou rampzalig zijn.

De toestand in het IJzerbekken is geheel verschillend : dit gebied is gedeeltelijk van nature uit bestemd voor overstroming. De landbouwers gebruikten de broeken vroeger om het land te laten overstromen. Hierdoor werd vruchtbaar slib afgezet.

De heer M. Maertens : Het verband tussen de Vosseslag en de IJzer is mij volkomen onduidelijk.

De heer M. Capoen : Mijnheer Maertens, dan heeft u waarschijnlijk niet goed geluisterd. Ik heb gezegd dat de eerste prioriteit voor de IJzer de verhoging van de uitwateringsmogelijkheid is. Voorts heb ik gezegd dat men ook aandacht moet besteden aan de zeevering. Ik ben mij er wel degelijk van bewust dat dit twee verschillende zaken zijn. Ik herhaal dat een doorbraak van de zeevering rampzalige gevolgen kan hebben.

Mijnheer de minister, de kredieten die u ter beschikking heeft, zijn be-

perkt. Het komt er dus op aan na te gaan welke werken prioritair moeten worden uitgevoerd en deze kredieten zo efficiënt mogelijk te besteden. Dit is in de eerste plaats de ontdebelling van de uitwateringsluis en in de tweede plaats aandacht voor de zeevering, vooral op het punt Vosseslag-De Haan.

Daarna komen het herstellen van de oevers en het uitbaggeren aan de beurt.

De voorzitter : De heer Vautmans heeft het woord.

De heer V. Vautmans (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, ik zal niet trachten een vulgariserende cursus waterwerken en hydraulica te geven. Ik zal mij beperken tot het standpunt van de VLD ten opzichte van de overstromingen die hebben plaatsgehadt in het Maasbekken.

In 1984 werd door minister Olivier een tienjarenplan in werking gesteld – ik ben zeer fier hieraan te hebben meegewerkt – om de Maasdijken aan een gemiddelde van 50 miljoen frank per jaar in orde te brengen en op die manier zekerheid te bieden voor de gebieden rond de Maas.

Spijtig genoeg werden de kredieten door de opvolgers van minister Olivier niet meer volledig ter beschikking gesteld. Er was een gebrek aan besluitvorming, wat uiteindelijk heeft geleid tot de toestand waarin wij ons vandaag bevinden. Zo werden de aanbestedingen van 1991 pas enkele weken geleden goedgekeurd.

De VLD dringt aan op de uitvoering van het oorspronkelijk plan.

Indien bepaalde onteigeningen de uitvoering zouden belemmeren, moet de mogelijkheid worden gecreëerd om de nodige gronden in bezit te nemen, waarna de rechtbank een uitspraak kan doen over de te betalen vergoeding. Er moet decretaal de mogelijkheid worden gecreëerd om voor alle waterlopen – niet enkel de getijgebonden waterlopen – indien nodig in te grijpen op

het privé-eigendom. De veroorzaakte schade aan het privé-eigendom moet uiteraard worden vergoed.

Ten slotte pleit de VLD voor een zo spoedig mogelijke vergoeding van de slachtoffers via het Rampenfonds. De Vlaamse regering moet er bij de federale regering op aandringen om zo vlug mogelijk over te gaan tot de vergoeding.

Er werd geopperd dat deze waterstanden slechts één maal op 200 jaar een dergelijke hoogte bereiken. Ik wijs erop dat dit een statistische benadering is en dat wij volgend jaar met dezelfde situatie kunnen worden geconfronteerd. Men moet de noodzakelijke maatregelen nemen om te vermijden dat we over enkele jaren opnieuw te maken hebben met een ramptoerisme van ministers naar de overstromde gebieden. **(Applaus)**

De voorzitter : Minister De Batselier heeft het woord.

Minister N. De Batselier (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, velen van u hebben een degelijke en evenwichtige uiteenzetting gehouden, ieder vanuit zijn optiek. De verschillende invalshoeken moeten ook in mijn antwoord aan bod komen.

Er werd gesproken over coördinatie en overleg, over natuurbehoud en over de infrastructuur.

Minister Kelchtermans heeft deze week in de Vlaamse regering een nota ingediend, die de coördinatie en integratie van milieu en infrastructuur nastreeft.

Dit betekent ook dat op alle niveaus opnieuw moet worden nagedacht.

Het is een evenwichtsoefening tussen aan de ene kant de oplossing voor de problematiek van de overstromingen en aan de andere kant een element van hoe we de natuurlijke bergingsmogelijkheden kunnen verbeteren en vermeerderen. Ik denk niet dat natuurbehoud en watersnoodproblemen tegenstrijdige

De Batselier

elementen zijn. Integendeel, volgens mij kunnen deze mekaar perfect aanvullen. We hebben het vanmorgen over de duinen gehad en ik heb verwezen naar foto's die minister Kelchtermans ons deze week ter beschikking heeft gesteld. Het is duidelijk dat we ook op dat vlak veel kunnen leren van de benadering die men boven de Moerdijk hanteert en die voor een stuk in Duitsland wordt overgenomen, namelijk de aanleg van overstromingsgebieden.

Dat betekent dat het ruimtelijke beleid, de huisvesting moet worden aangepast, ook al gebeuren dergelijke overstromingen statistisch slechts om de 250 jaar. De bekkencomités kunnen daar ook een rol in spelen. In de nota die nu ter sprake ligt bij de regering en de werkgroepen, is dat ook zo vermeld.

Mijnheer Maertens, het zou voorbarig zijn, om nu al te zeggen wat de oorzaken zijn. Ik heb mijn diensten gevraagd ook na te gaan wat er kan zijn misgelopen. Alle parameters zijn nog niet beschikbaar om precieze gegevens te verstrekken. We zullen slechts een definitieve uitspraak doen wanneer we over alle parameters beschikken.

Het is belangrijk aan te stippen dat we, in vergelijking met het buitenland, deze ramp goed hebben doorstaan. Ondanks onze negatieve ingesteldheid, kunnen wij zeggen dat de ramp relatief beperkt is gebleven. Ik wil onderstrepen dat heel wat ambtenaren en heel wat vrijwilligers ook uitstekend werk hebben geleverd ten bate van de bevolking. We moeten het niet altijd van de negatieve kant bekijken. Zonder een goede werking van het bestuur Natuurlijke Rijkdommen en Energie bijvoorbeeld, had in de Mijnstreek een ware ramp kunnen gebeuren. Maar ook daar moeten wij waterproblematiek, natuurbehoud en infrastructuur beter op mekaar afstemmen en moeten wij erop toezien dat zo een ramp, zoals we die nu hebben afgewend, ons ook morgen niet treft.

Mijnheer Maertens, op provinciaal vlak hebben verschillende coördinatiecommissies goed gefunctioneerd en met name in West-Vlaanderen onder leiding van de gouverneur knap werk verricht. Het is duidelijk dat daarenboven een nieuw overlegforum is gecreëerd. En ik benadruk het belang daarvan. Ik ben het er over eens dat we niet hals-over-kop maatregelen moeten nemen. Maatregelen moeten worden genomen na goed overleg. We zijn hier met zaken bezig die gevolgen hebben op lange termijn. Men moet zich niet alleen *hic et nunc* aanpassen aan de huidige problemen, ook al komt dat voor de huidige betrokkenen hard aan. Ik meen ook dat we er belang bij hebben om wanneer een streek tot rampgebied wordt uitgeroepen niet onmiddellijk, op onbedachtzame wijze met de vinger te gaan wijzen. Men kan altijd anderen, hetzij natuurbehoud, landbouw, ruimtelijk ordening of de waterbeheerder de schuld geven. Allen zullen wel deels schuldig zijn.

Meestal zal de schuld tientallen jaren geleden moeten worden gelegd. Wellicht zullen toekomstige generaties naar ons verwijzen. Wij kunnen echter moeilijk de natuur voorspellen. Overstromingen behoren nog altijd tot de natuur. Daarom moeten wij middelen inschakelen die op een natuurlijke wijze tegemoet kunnen komen aan de moeilijkheden.

Na analyse van de toestand heb ik weinig toe te voegen aan wat mevrouw Tyberghien heeft gezegd. Ik heb de problemen met mijn administratie doorgenomen. Ik kan alleen maar zeggen dat de door u verstrekte informatie haast volledig juist is.

Alleen wat het Blankaartbekken betreft kan ik zeggen dat het IJzerbekken een specifieke functie vervult en dat in feite een groot gedeelte van het Blankaartgebied behoort tot de laagste gronden van de hele IJzerstreek. Het is in wezen een natuurlijke potpolder. U hebt dat daarnet nog met een kaart aangetoond. Hele

delen van dat gebied werden vele eeuwen gemeden omwille van het overstromingsgevaar. De bebouwing kwam er pas eind vorige eeuw. Slechts vanaf 1920 werd er aan productie gedaan. Ten opzichte van de natuur hebben wij menselijke correcties aangebracht.

Wij kunnen de vraag stellen of dat wel de juiste wijze van handelen was. Wij hebben gemerkt dat er steeds minder hooiland nodig was, dat er grasweiden op de hoogste delen werden aangelegd en dat er weiden werden verscheurd om geleidelijk aan om te worden gezet in akkerbouw. Wij hebben altijd getracht gebied terug te winnen op de natuur. Heel de menselijke activiteit is daarop gericht. Kijk wat men in Nederland in bepaalde gebieden heeft gedaan om ze terug te winnen op de natuur, wat ook een positief element tot gevolg heeft gehad. Om dat alles te realiseren, was ook een stuk verlaging van het waterpeil noodzakelijk. Belangrijk is dat wij het Blankaartbekken als drinkwaterwinningsgebied zijn gaan gebruiken. De vraag rijst of dat ook niet tegenstrijdig was met de natuur. Ik spreek hier niet alleen over de sectoren die door anderen worden beheerd maar ook over mijn sector.

Mevrouw, ik ga u de technische antwoorden op uw vragen betreffende de waterlijnen persoonlijk overmaken. Belangrijk is dat het nagestreefd waterpeil sinds 1993 is vastgesteld op + 2.60 meter tijdens de zomermaanden. Dit peil wordt ingesteld aan de bestaande schotbalken ter hoogte van de Noordbroekstraat. Concrete afspraken werden ter zake met de Zuid-IJzerpolder gemaakt. Dit peil wordt gecontroleerd door de beheerder van de waterloop en het pompgemaal, namelijk de landelijke waterdienst. Het toenemen van het waterpeil tijdens de maand december heeft in feite niets te zien met het in de Blankaartvijver brengen van een baggerboot maar met de zeer grote debieten van de toevoerbeken in het Blankaartbekken.

De Batselier

De bufferfunctie van het Blankaartbekken is inderdaad aanzienlijk. Deze zorgt ervoor dat de IJzer gedurende verschillende dagen geen extra voeding krijgt in periodes van grote neerslag. Deze functie eindigt niet bij het overstromen van de zomerdijken van de IJzer. Ze zorgt ervoor dat tijdelijk grote hoeveelheden water in het bekken worden gestockeerd. Overstromingen zijn meestal onvoorspelbaar en de wijze waarop zij tot stand komen, zijn meestal ook verschillend. Dat is een probleem waarmee wij gedurende het hele proces te maken hebben.

De analyse van de oorzaken van de overstromingen zal worden opgesteld door de dienst Hydrologisch Onderzoek van het departement Leefmilieu en Infrastructuur, in samenwerking met de landelijke waterdienst en de dienst der Kusthavens.

Aangezien deze analyse niet alleen de studie vereist van de peilen in de IJzer in Lo-Fintele, in Diksmuide en in Nieuwpoort, maar ook de debieten en de vastgestelde regenneerslag in Frankrijk en in het Vlaams Gewest, is het nu nog niet mogelijk om dit verslag voor te leggen.

De noodzaak tot grotere beheersing van de watertoevoer is duidelijk. De waterafvoer moet reeds in bovenlopen van de rivieren worden vertraagd. Dit kan naast het gebruik van de natuurlijke valleiberging via de aanleg van wachtbekkens waarin een tijdelijke stockage plaatsgrijpt van overtollig water.

Door een werkgroep ad hoc die werkzaam is binnen het Bekkencomité IJzer wordt onderzocht welke pompcapaciteit op de Stenesluisvaart voorhanden dient te zijn. Voor zover mij door die werkgroep voorstellen aangaande dit pompgemaal worden voorgelegd, die rekening houden met de vastgestelde bestemmingen van het gebied, zal de bestaande pompgemaal worden aangepast.

Dit gemaal zal worden beheerd door het Vlaams Gewest. Afhankelijk van de positieve samenwerkingsgeest tussen de landelijke waterdienst van het Vlaams Gewest en de Zuid-IJzerpolder sluit ik een overeenkomst van technisch beheer tussen beide niet uit.

Het antwoord op de vraag aangaande de vooruitzichten in verband met de investeringswerken aan de IJzer zal u gegeven worden door minister Kelchtermans.

De vraag in verband met de problematiek van een schaalmodel moet eveneens in samenspraak met collega Kelchtermans verder worden onderzocht.

Vooralsnog ben ik niet op de hoogte van gesprekken of initiatieven van de Franse overheid om een wijziging aan te brengen aan het afwateringspatroon in de Frans-Belgische grensregio.

Het is duidelijk dat ik in voorkomend geval wens betrokken te worden bij een eventuele wijziging van de bestaande overeenkomsten. Het lijkt mij weinig waarschijnlijk en in ieder geval niet aannemelijk dat de Franse overheid het bekken van de IJzer zou bezwaren met de afwatering van de regio Duinkerke.

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, meestal steekt men een beschuldigende vinger op naar de overheid.

Ik sluit aan bij hetgeen minister De Batselier bij het begin van zijn betoog heeft gezegd. De weersomstandigheden waren uitzonderlijk maar, in vergelijking met de buurlanden, hebben wij dit probleem kunnen beheersen.

Dit wil evenwel niet zeggen dat geen lessen moeten worden getrokken uit hetgeen wij dank zij de inzet van velen hebben kunnen bekomen.

Velen hebben immers enorme fysieke inspanningen geleverd en ik waardeer dit ten zeerste.

De vier interpellaties gaan enerzijds over de Maasvallei en anderzijds over de IJzervlakte.

Ik heb gisteren een rapport ingediend bij de Vlaamse regering waarin een aantal voorstellen en conclusies zijn vervat.

Ik hoop dat dit de nodige aandacht zal krijgen. Om niet ijlings besluiten te treffen, zullen een aantal ambtenaren die hierbij betrokken zijn de voorstellen aandachtig bekijken.

Er waren bij de aanvang ook weinig nauwkeurige terreingegevens bekend om al deze plannen uit te werken. Dat nam heel wat tijd in beslag. Als men de reconstructie vandaag doet ziet men dat de vertraging daaraan voor een deel te wijten is.

Er was ook de landschappelijke en ecologische inplanting van de dijken en er waren, vooral de jongste jaren omwille van het groeiend milieubeseef, een aantal betwistingen rond de noodzaak van het globaal project dat op die manier moest worden uitgevoerd. Ook dat heeft bij de uitvoering van het Maasdijkenplan een rol gespeeld en dat is vandaag nog zo. Vandaar de noodzaak aan overleg wanneer bepaalde voorstellen worden geformuleerd. De meeste van deze problemen zijn vandaag ondervangen. De terreinopmetingen zijn gebeurd, de onteigeningen zijn gedeeltelijk achter de rug. Ook in de andere bekkens ondervonden wij moeilijkheden bij de snelle grondverwerving. Deze problemen werden voor de uitvoering van het Sigmaplan precies ondervangen door de dijkenwet van 1979, die evenwel alleen van toepassing is in het zeescheldebekken. Het is dus de bedoeling van een dijkendecreet – de Vlaamse regering stemt principieel in met het ontwikkelen van een dergelijk initiatief – de dijkenwet ook tot de andere rivierbekkens uit te breiden.

Kelchtermans

Voor de winterdijk Elen-Heppe neert, die werd aanbesteed op 1 december 1991 zijn de noodzakelijke onteigeningen gebeurd. Het laagste inschrijvingsbedrag is 37.805.122 frank. Het werd aangerekend op het programma Waterbeheersing en wordt dus door de normale begroting gefinancierd. De werken, waarvoor de contracten werden getekend op 7 december 1993, dus nog voor de overstromingen van het najaar 1993, zullen in het voorjaar van 1994 worden aangevat. De uitvoeringstermijn is 260 werkdagen, dus ongeveer anderhalf jaar. Het is omwille van de onteigeningen en in laatste instantie omwille van de vraagtekens die de milieugroeperingen achter het project plaatsen dat de werken pas later werden goedgekeurd.

Op 7 december 1993 hebben wij dus een ministerieel besluit uitgevaardigd voor de onteigeningen op het grondgebied van de gemeente Maasmechelen, Boorseme en Uikhoven.

Sinds 1984 werd niet telkenjare 100 miljoen frank op de begroting ingeschreven. Dit is naast de reeds hogervermelde oorzaken onder meer een gevolg van de zware reductie van de kredieten in 1986, collega Vautmans. Als ik mij goed herinner was de heer Verhofstadt op dat ogenblik minister van Begroting. Het is slechts vanaf de begroting van 1993 dat ik door het oprichten van het VIF voor 400 miljoen frank aan bijkomende middelen heb ingeschreven voor waterbeheersingswerken.

Omwille van de hoge kosten van de stormschade van begin 1993 was ik evenwel genoodzaakt dit bedrag van 300 miljoen frank, dat aanvankelijk moest dienen voor investeringen, te besteden aan de herstellingswerken van stormschade. Dit verhaal dreigt zich te herhalen en daarom hebben wij in de Vlaamse regering ook aan de alarmbel getrokken. In het kader van het Maasdijkenplan werden voor 113,2 miljoen frank aan werken en onteigeningen uitgevoerd. Dit

komt overeen met een realisatiegraad van 20 percent.

Inmiddels werd een geactualiseerde raming opgemaakt – de oorspronkelijke raming dateert van 1984 – en worden de resterende werken op 500 miljoen frank geraamd. Aan de Vlaamse regering heb ik voorgesteld deze werken vanaf 1994 op drie jaar uit te voeren. In het eerste jaar, in 1994, wordt dus 300 miljoen frank uitgetrokken voor de globale vastlegging van de resterende inspanningen die in het dijkplan waren opgenomen.

De heer Demeulenaere heeft een vraag gesteld over de beschikbaarheid van een aantal kredieten. De Vlaamse regering heeft zich akkoord verklaard met mijn voorstel om alle beschikbare kredieten voor buitengewoon onderhoud in te zetten ter herstel van de schade die nu is opgelopen. Dan blijft er natuurlijk de vraag wat er moet gebeuren met de investeringen die noodzakelijk zijn voor de begroting 1994. Ook hierover zal er binnen de veertien dagen een uitspraak worden gedaan. Ik heb echter de indruk dat de leden van de Vlaamse regering de logica van het verhaal zullen onderschrijven.

De verderzetting in 1994 van de waterbeheersingswerken in het algemeen en van het Maasdijkenplan in het bijzonder zal afhankelijk zijn van de instemming van de Vlaamse regering met mijn voorstel om de kredieten, die noodzakelijk aan herstel dienen te worden besteed, ook te compenseren ter gelegenheid van de eerstvolgende begrotingscontrole.

Ten slotte kan ik bevestigen dat in de huidige conceptie van het Maasdijkenplan reeds uitgebreid rekening werd gehouden met milieutechnische bezwaren.

Naar aanleiding van de recente gebeurtenissen is, in overleg met minister De Batselier, voorgesteld om de commissie Maasland in het leven te roepen, die naast het formuleren

van conclusies uit de gebeurtenissen en een actualisatie van het Maasdijkenplan tevens de opdracht heeft gekregen een inschatting te maken van de effecten van de Nederlandse ecologische plannen voor de Grensmaas. Aan dit grensoverschrijdend project zal de Vlaamse regering haar medewerking verlenen, onder meer via de Benelux Economische Unie.

De commissie Maasland, samengesteld uit leden van de bevoegde administraties – AWZ, Aromh en Aminal – de provincie en de betrokken gemeentebesturen, zal onder leiding van de secretarisgeneraal van het departement Leefmilieu en Infrastructuur een eerste maal bijeenkomen op vrijdag 14 januari 1994.

De conclusies van de commissie zullen mij op 28 februari 1994 worden overhandigd.

Over de problemen rondom de IJzer zal ik een samenvattend antwoord geven.

Eerst wil ik toch duidelijk zeggen dat de huidige problemen in de IJzervlakte niet worden veroorzaakt door coördinatieproblemen tussen de diensten van het Vlaamse Gewest en de ondergeschikte besturen. Tussen de dienst der Kusthavens – de beheerder van de IJzer –, de polderbesturen en de verschillende diensten van Aminal wordt trouwens regelmatig overleg gepleegd.

De dienst der Kusthavens neemt eveneens deel aan de vergaderingen die door het IJzerbekkencomité, onder leiding van Aminal, worden georganiseerd. Het coördinatieprobleem situeert zich mijns inziens eerder binnen de poldergebieden waar er een versnippering van bevoegdheden bestaat tussen de polderbesturen, de provinciale technische diensten en de verschillende diensten van de besturen Natuurbehoud en -ontwikkeling en Landinrichting en beheer. De intentie is hier tot een betere coördinatie te komen ook met de AWZ-administratie. Op de as-

Kelchtermans

pecten van natuurbehoud hoef ik niet in te gaan want dat heeft Collega De Baetselier al gedaan.

De aanslibbingen in de benedenloop van de IJzer – afwaarts Diksmuide – vormen, althans volgens mijn diensten, niet echt een probleem. De gemiddelde aanslibbing bedraagt hier slechts 30 tot 35 cm. Uitzondering hierop vormt de omgeving van de monding in de Handzamevaart en de bocht ter hoogte van de Dodengang, die enige tijd geleden werden gebaggerd. De geconcentreerde toevoer van slib komt evenwel van de zijrivieren en grachten die stroomopwaarts in Diksmuide in de IJzer uitmonden, waar zij lokale verhogingen veroorzaken. Het is hier een natuurlijk verschijnsel, zodat moeilijk kan worden gesproken van overmatig slib. De baggerwerken op de IJzer gebeurden louter ten behoeve van de scheepvaart. In tijden van was, zoals we zopas gekend hebben, is het effect van de aanslibbing op de afvoercapaciteit verwaarloosbaar. In Nieuwpoort is er een probleem omdat de afvoercapaciteit van de stuw onvoldoende is bij hoge was. Bij hoge neerslag moet in Nieuwpoort worden gerekend met een theoretische toevoer bij ongehinderde afstroming van de rivier, van meer dan 100 kubieke meter per seconde. Deze toevoer is te vergelijken met een gemiddelde afvoercapaciteit van 60 tot 65 kubieke meter per seconde in Nieuwpoort. Het spreekt vanzelf dat hetgeen niet kan worden afgevoerd voor overstromingen zorgt.

Wat de dijken betreft heb ik onderzocht dat de raad van deskundigen van onze eigen diensten meer waard is dan de goed bedoelde raad van derden, die vaak aan de techniciteit van de problemen voorbij gaat. De dijken zijn bekleed met een grasmat op klei. Die grasmat biedt in normale omstandigheden een voldoende bescherming. Het zijn echter vooral de muskusratten die door omwoeling in de dijken schade aanrichten

wat aanleiding geeft tot erosie. Oeverafkalvingen die het gevolg zijn van sterke stromingen of plaatselijke verdiepingen vooral in de bochten, kunnen overigens niet door beplantingen alleen worden bestreden.

Wat de vraag van mevrouw Tyberghien betreft omtrent de Blankaartvijver, moet ik erop wijzen dat deze onder de bevoegdheid van mijn collega De Baetselier valt.

Mevrouw Tyberghien en de heer Maertens zitten blijkbaar niet op dezelfde golflengte wat een aantal problemen in het IJzerbekken betreft. Hoewel ze allebei goed vertrouwd zijn met het gebied, zijn ze blijkbaar niet tot een consensus gekomen.

Mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche : Ik ben geen specialiste !

De heer T. Kelchtermans : Ingevolge de recente overstromingen zal in eerste instantie worden gewerkt ook in het IJzerbekken aan het herstel van de oeververdedigingen en dijken met inbegrip van lokale dijkverhogingen.

Indien er zich tengevolge van de recente watersnood lokale aanslibbingen hebben voorgedaan, zullen deze hompels worden weggebaggerd.

De verdere normalisatie van de rivier, de IJzer dient in principe van de monding in stroomopwaartse richting te worden uitgevoerd.

In het globale plan, dat ik heb voorgesteld, en dat momenteel in bespreking is, stel ik voor prioriteit te geven aan bouw van een nieuwe stuw met een hogere lozingscapaciteit in Nieuwpoort. Dit werk wordt geraamd op circa 500 miljoen frank. In een volgende fase zal moeten worden uitgemaakt of er een verhoging moet komen van het kombergingsvermogen door profielverruiming tussen Diksmuide en Nieuwpoort.

Bij de aanpassingen moet een aanvaardbaar evenwicht worden gevonden tussen de technische vereisten inzake afvoer, de landbouw en het

leefmilieu. Ter zake zullen wij structureel voor een andere organisatie moeten kiezen om vanuit de verschillende invalshoeken de problematiek te kunnen beoordelen.

De dienst der Kusthavens heeft geregeld contact met de collega's in Frankrijk. Franse plannen om bijkomende gebieden te laten afvoeren via de IJzer zijn ons niet bekend. Er zal spoedig worden nagegaan of die plannen bestaan en zo ja, dan zullen wij hierover overleggen.

Modelstudies om de problemen binnen het hydrografisch bekken van de IJzer te bestuderen zijn mogelijk, maar nauwelijks uitvoerbaar, omwille van de schaaloppervlakte van het gebied. Fysische modelstudies in het Waterbouwkundig Laboratorium zijn mogelijk, maar praktisch moeilijk uitvoerbaar, mathematische modelstudies lijken meer aangewezen.

Wij hebben aan de administratie Waterinfrastructuur en Zeewezen gevraagd een beleidsplan voor de waterbeheersing per waterweg uit te werken, met voorrang voor de IJzer. Deze beleidsplannen zullen worden aangepast aan de specifieke omstandigheden van elke waterweg, aan de toevoer van water en aan de ecologische imperatieven. Leefmilieu zal hierbij van in het begin worden betrokken en ook de Bekkencomités zullen hun zeg hebben over de voorstellen tot geïntegreerde aanpak van de waterbeheersing.

De heer Van Hooland, die om familiale redenen het antwoord niet kon afwachten, heeft vragen gesteld over de coördinatie en over de middelen. Terugkijkend naar wat gebeurd is, moeten we vaststellen dat we in een aantal zaken misschien te lang hebben gewacht om beslissingen te nemen, precies omdat we het overleg zijn kans wilde geven.

Op de vragen van de heer Ulburghs, die hier niet meer aanwezig is, heb ik al indirect geantwoord en op de vraag van de heer Olaerts naar meer kredieten, zal over veertien dagen

Kelchtermans

meer duidelijkheid komen nadat wij tot een consensus zijn gekomen en een analyse hebben gemaakt van de waterramp.

De Vlaamse regering heeft het licht op groen gezet voor het Noodfonds. Ik hoop binnen een veertiental dagen aan de Vlaamse regering een initiatief te kunnen voorleggen.

Tot besluit zou ik willen zeggen dat de voorbije ellende uitzonderlijk was, maar in die uitzonderlijke omstandigheden hebben wij behoorlijk stand gehouden, wat ons echter niet moet beletten, zoals het beleidsmatig past, hieruit de juiste lessen te trekken. **(Applaus)**

De voorzitter : De heer Didden heeft het woord.

De heer M. Didden : Mijnheer de voorzitter, ik dank beide ministers voor hun correct antwoord, zowel technisch-inhoudelijk als wat de beoordeling betreft.

Ik waardeer ten gronde dat minister Kelchtermans een zeer groot vertrouwen heeft in zijn administratie. Dit is zeker terecht en hij doet er goed aan rekening te houden met de adviezen van zijn diensten.

Ik waardeer ook dat de dijken wel zullen worden uitgebreid. De dijkenwet zal voor alle rivierbeddingen gelden. Dat is inderdaad de koe bij de horens nemen.

Ten slotte waardeer ik dat de inspraak in de tijd beperkt wordt, zodat de beslissingen op tijd kunnen worden genomen en hopelijk zullen wij in de Vlaamse Raad een meerderheid vinden als er nieuwe kredieten moeten worden uitgetrokken.

De voorzitter : Mevrouw Tyberghien heeft het woord.

Mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche : Mijnheer de voorzitter, ik dank de ministers voor hun snelle reactie. Met genoegen vernamen wij via de pers dat er hierover gisteren

reeds uitvoerig werd gedebatteerd en dat de kredieten werden vrijgemaakt.

Ik zou het zeer op prijs stellen wanneer de minister meer gedetailleerde informatie zou kunnen geven over de feitelijke investeringen in de IJzervlakte.

Ten overstaan van minister De Batselier wil onze bekommernis voor het onderhoud van de waterlopen van eerste categorie, onder andere de Handzamevaart en de Martjensvaart, beklemtonen. Ik hoop dat er ter zake tijdens de komende weken een beslissing zal worden genomen.

In de IJzer is een aannemer reeds bezig met het kloppen van palen. Een versterking van de dijken was dan ook zeer belangrijk. Wij hopen dat er zeer intens wordt gewerkt om de veiligheid verzekeren.

Tot slot dank ik de minister in naam van de inwoners van mijn streek.

De voorzitter : De heer Maertens heeft het woord.

De heer M. Maertens : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, zelfs als zeer kritisch lid van de oppositie dank ik de ministers voor hun positieve ingesteldheid.

Sta mij toe even terug te komen op het probleem van het pompemaal op de Stenen Sluisvaart. Ik heb duidelijk gewezen op de grote bezorgdheid van de bevolking.

Door de regen is de capaciteit van de sluis in Nieuwpoort plots niet meer voldoende. Hoe komt het dat men hieraan niet vroeger heeft gedacht ?

Inzake het Sigmaplan sluit ik mij duidelijk aan bij de bezorgdheid van de minister en van collega Capoen. Aan onze zeekering zijn er nochtans veel meer kritieke punten dan de Vosseslag. Hieraan moet dringend iets worden gedaan. Wat in Nederland is gebeurd in 1953, kan hier tijdens iedere grote springvloed voorkomen.

Wij zijn niet per sé tegen een sluis met een grotere capaciteit. De vraag rijst echter welke werken in de gegeven omstandigheden prioritair zijn, rekening houdend met de beperkte middelen waarover wij beschikken ? Dit kan alleen maar worden afgewogen nadat de nodige studies zijn gemaakt. Dan pas kunnen wij bekijken welke beheerswerken prioritair zijn, enerzijds de zeekering, anderzijds de dijken.

Ik kan niet aanvaarden dat, wanneer er problemen zijn met de landbouw, men meteen het natuurbehoud als kop van jut beschouwt. Inzake de Blankaart is dit duidelijk het geval. Wij moeten dan duidelijk maken dat iedereen zijn steentje moet bijdragen, ook de landbouwers. **(Onverstaanbare onderbreking door mevrouw M. Tyberghien)**

Mevrouw Tyberghien, het waterpeil op de Blankaart wordt door de landbouwsector reeds meer dan drie tot vier jaar aangevallen. Het is de Zuid-IJzerpolder die de Ramsarconventie heeft geschonden.

De voorzitter : De heer Demeulenaere heeft het woord.

De heer J. Demeulenaere : Mijnheer de voorzitter, op mijn beurt dank ik de ministers voor hun antwoord.

Graag vernam ik of het gaat om een dijkverhoging op de linkeroever of op de rechteroever van de IJzer of op beide oevers.

De voorzitter : De heer Capoen heeft het woord.

De heer M. Capoen : Mijnheer de voorzitter, ik dank de ministers voor hun antwoord. Wij hebben hier vandaag bijna een cursus hydrologie gekregen. Minister Kelchtermans onderschrijft blijkbaar mijn stelling dat het probleem ten gronde niet gaat over het slib, maar over de uitwateringsmogelijkheid van de sluisen. Hij stelt dan ook voor om de capaciteit van de sluisen te verhogen.

Mijnheer de minister, ik heb ook

Capoen

vooral uw aandacht gevraagd voor de Vosseslag. Dit is een zeer kwetsbaar punt. Mocht er daar bij stormvloed een doorbraak van de zee zijn, dan gaat het niet om een overstroming met twintig centimeter, maar over meters. Indien dat gebeurt, is de helft van West-Vlaanderen snel overstroomd. Zijn er reeds concrete plannen om dit te vermijden ?

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans : Collega Demeulenaere vroeg mij of de linker- of rechterkant van de dijken zou worden verhoogd. Ik ben geen ingenieur, maar ik stel toch voor dat de dijken aan beide kanten even hoog worden.

De heer J. Demeulenaere : Momenteel is dat niet het geval !

Minister T. Kelchtermans : Wat de vraag van de heer Capoen betreft, kan ik zeggen dat er in het voorstel dat wij hebben ingediend absolute prioriteit wordt gegeven aan de Vosseslag. Daarnaast worden er nog een viertal andere knelpunten uitdrukkelijk weergegeven. Deze punten zullen in de vier volgende jaren beurtelings prioriteit krijgen. De eerste zeewering moet veel meer aandacht krijgen, zeker na de laatste herfststormen. Een aantal foto's die ter beschikking werden gesteld hebben dit uitdrukkelijk onderlijnd.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, op verzoek van de interpellant en in overleg tussen alle betrokkenen wordt de interpellatie van de heer Valkeniers tot de heer Van den Bos-

sche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het uitblijven van een numerus clausus voor de studenten geneeskunde verdaagd naar een volgende vergadering.

INTERPELLATIE (Regl. art. 78)

Interpellatie van de heer V. Vautmans tot de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over mogelijke onregelmatigheden bij het project Punt aan de Lijn

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Vautmans tot de heer Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over mogelijke onregelmatigheden bij het project Punt aan de Lijn.

De heer Vautmans heeft het woord.

De heer V. Vautmans (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ons land zakt steeds dieper weg in een modderpoel van schandalen en gesjoemel. Via de media wordt de Belgische burger bijna dagelijks geconfronteerd met mogelijke corruptie van politici en wanbeheer van bestuurders in overheidsinstellingen. De verbazing en de verontwaardiging van elkeen dreigt verzadigd te worden door de aaneenschakeling van deze toestanden. De publieke opinie dreigt een drugverslaafde te worden die enkel nog high kan worden van steeds grotere doses. Wij moeten als wetgever en als decreetgever de grootste aandacht besteden aan deze feiten. Onze houding in dergelijke dossiers moet duidelijk en ondubbelzinnig zijn. Elke inbreuk moet ten gronde worden onderzocht en de verantwoordelijkheden moeten worden vastgelegd.

Mijnheer de minister, ook mijn interpellatie moet in deze context wor-

den beschouwd. Het gaat met name om de Vlaamse Vervoermaatschappij waarvan u voogdijminister bent. In deze aangelegenheid moet zo snel mogelijk duidelijkheid worden verschaft. Het gaat om twee dossiers die elk op hun eigen terrein vragen oproepen en die van u een duidelijke stellingname eisen.

Het eerste dossier handelt over het eventuele onderzoek van het Hoog Comité van Toezicht naar de reclame op trams en bussen. Hierbij heeft de heer Mark Van Santvoort, voormalig voorzitter van De Lijn, ontslag genomen.

Het tweede dossier betreft het project Punt aan de Lijn en het vernietigende auditverslag van het Rekenhof.

Beide dossiers handelen over mogelijke onregelmatigheden bij de Vlaamse Vervoermaatschappij.

Het eerste dossier behandelt de mogelijke onregelmatigheden bij reclame op trams en bussen. Uit persmededelingen vernamen wij dat het Hoog Comité van Toezicht een onderzoek instelt naar de firma Streep, het bedrijf dat de reclame op trams en bussen werft. Bij Streep zou er voor miljoenen franken gesjoemeld zijn. Als gevolg van dit onderzoek nam de heer Mark Van Santvoort, voorzitter van De Lijn, bestendig afgevaardigde en ondervoorzitter van de GOM Antwerpen, ontslag uit al zijn functies.

Mijnheer de minister, kunt u mij bevestigen of er inzake het dossier Streep een onderzoek loopt ? Zo ja, welke is dan de juiste toedracht van dit onderzoek ? Bijkomend had ik graag vernomen of u ter zake initiatieven hebt genomen om eventuele scheve toestanden in de toekomst te vermijden. Op dit dossier wens ik voorlopig niet dieper in te gaan omdat ik het verslag van het eventuele onderzoek door het Hoog Comité wens af te wachten. Het tweede dossier behandelt het project Punt aan de Lijn. In mei 1992 werd het project

Vautmans

Punt aan de Lijn officieel voorgesteld. De bedoeling van dit project is het bouwen van een coördinatiepunt voor stads- en streekvervoer, een park and ride-faciliteit en een stel- en werkplaats voor trams en bussen. Het project zal worden verwezenlijkt op de terreinen van de oude General Motors fabriek in Antwerpen. Op 4 november 1992 stemde de Vlaamse regering principieel in met het voorstel van de Vlaamse Vervoermaatschappij. Hierbij engageerde de overheid zich om over een periode van 1993 tot 2010 kapitaalsubsidies te verlenen ten belope van 2,8 miljard frank. Dit engagement van de Vlaamse regering werd op 12 november van dat jaar door de Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming per brief meegegeeld aan de raad van bestuur van de Vlaamse Vervoermaatschappij.

Collega's, in het auditverslag van het Rekenhof, waarvan wij kennis hebben kunnen nemen via enkele markante artikels in de media, wordt geen spaander heel gelaten van dit dossier. Zelden heb ik het Rekenhof op een dergelijke ondubbelzinnige en onweerlegbare wijze brandhout zien maken van wat ik bepaalde bestuursactiviteiten zal noemen.

In een verslag van meer dan 60 bladzijden voert een aaneenschakeling van onregelmatigheden ons van de ene naar de andere verbazing. Hoe is, het toch mogelijk dat er op een dergelijk lichtzinnige wijze met belastinggelden wordt omgesprongen ?

Collega's, ik zal u de lezing van het verslag van het Rekenhof besparen. Het Rekenhof uit niet minder dan 25 fundamentele opmerkingen in dat dossier. Toch wil ik een summier overzicht geven van deze opmerkingen :

1. Er werd geen algemene en grondige kosten/batenanalyse gemaakt en evenmin een milieu- en mobiliteits-effectenrapport.

2. De gemaakte summier kosten/batenanalyse viel negatief uit.

3. De totale financiële impact van het project en de rendabiliteit ervan werden niet afgewogen tegenover die van mogelijke andere investeringen.

4. Het project werd beslist zonder de goedkeuring van het ondernemingsplan van de Vlaamse Vervoermaatschappij af te wachten.

5. Op het ogenblik dat de overeenkomsten werden afgesloten, bestonden nog heel wat onzekerheden over het welslagen van dit project.

6. Voor de doorstromingsfaciliteiten van de tramlijnen op de stadswegen waren er geen formele toezeggingen van de stad Antwerpen.

7. Er werden onvoldoende afspraken gemaakt met de Vlaamse overheid over de wegenwerken die ten laste van de gemeenschap moesten worden uitgevoerd.

8. Een gedetailleerde studie en kostprijberekening van de inplanting van de werk- en stelplaatsen in bestaande gebouwen was nog niet voorhanden.

9. De bouw- en exploitatievergunningen waren nog niet verkregen.

10. Er zijn aanwijzingen dat de Vlaamse Vervoermaatschappij veel hogere prijzen heeft betaald voor de aankoop van de gronden en de gebouwen voor het project dan sommige privé-investeerders voor de overige loten.

11. Het is onverantwoord, aldus het Rekenhof, dat voor de aankoop geen tussenkomst werd gevraagd van het aankoopcomité van het ministerie van Financiën en dat geen schattingsverslag voor de aan te kopen panden werd opgesteld.

12. Er is in het dossier nergens aangetoond dat met de formule van onroerende leasing werd gekozen voor de meest voordelige financieringswijze.

13. De Vervoermaatschappij heeft niet kunnen aantonen dat de kostenverhogende tussenkomst van de projectontwikkelaars niet kon worden vermeden. Evenmin werd aangetoond dat de onderhandse aanstelling van de n.v. Gimo-Hold-Noorderlaan wettelijk te rechtvaardigen was.

14. De reglementering betreffende de gunning van overheidsopdrachten bij wege van een promotieovereenkomst van werken en leveringen werd niet nageleefd.

15. Bij het sluiten van de overeenkomst van onroerende leasing werd geen huurprijs overeengekomen, wat een afwijking betekent van het wettelijk principe van de voorafgaande forfaitaire prijsbetaling.

16. Naast de projectontwikkelingsfee aan de n.v. Gimo-Hold werd ook een fee toegekend die in de aan de Vlaamse regering voorgelegde ontwerp-overeenkomst niet was voorzien.

17. Het Rekenhof gaat evenmin akkoord met de opgegeven forfaitaire honorariumpercentages.

18. Het is onverantwoord dat er geen ernstige financiële waarborgen werden gevraagd.

19. Er werd evenmin een borgstelling geëist hoewel dit bij overheidsopdrachten de regel is.

20. Er werden in geen sancties voorzien voor het geval de medecontractant zijn verplichtingen niet tijdig nakomt.

21. De Vlaamse Vervoermaatschappij heeft nagelaten voldoende controle en beslissingsmacht te kunnen uitoefenen bij de uitvoering van de overeenkomst.

22. De toezegging van subsidies aan de Vlaamse Vervoermaatschappij werden niet volgens de wetgeving en de reglementering op de rijkscomptabiliteit geboekt wat volgens het Rekenhof een ongeoorloofde debudgettering betekent en een omzeiling van de SERV-norm.

Vautmans

Mijnheer de voorzitter, collega's, we hebben het hier over de aanwending van meer dan 2,8 miljard frank overheidsgeld.

Mijnheer de minister, ik zou u willen vragen wat u hieraan zal doen. Ik mag toch aannemen dat ook u op de hoogte bent van het rapport van het Rekenhof ? Ik mag toch ook veronderstellen dat u steeds op de hoogte werd gehouden van de opvolging van dit dossier ?

Ik kan mij niet van de indruk ontdoen dat u kennis had van de gang van zaken bij het bestuur van de Vlaamse Vervoermaatschappij en van de onregelmatigheden waarvan het Rekenhof uitvoerig melding maakt in zijn rapport.

Waarom heeft u dan niet eerder ingegrepen of is u de mening toegedaan dat het Rekenhof zich vergist en blijft u uw vertrouwen schenken aan de Vlaamse Vervoermaatschappij ?

Ter zake heb ik enkele meer concrete vragen.

Ten eerste, welke waren de precieze engagementen van de Vlaamse regering in dit dossier ?

Ten tweede, op welke wijze heeft uw kabinet controle uitgeoefend op het nakomen, naar de geest en de letter, van de engagementen door de Vlaamse Vervoermaatschappij ?

Ten derde, hoe verklaart u dat de onregelmatigheden zich bij De Lijn zich op dergelijke wijze hebben kunnen opstapelen zonder dat de politiek verantwoordelijke minister tussenkwam ?

Ten vierde, is het rapport van het Rekenhof voor u geen aanleiding om een beroep te doen op het Hoog Comité van Toezicht ? Collega's, het is een trieste zaak voor de burgers in dit land te moeten vaststellen dat er weer onregelmatigheden zijn gebeurd met hun belastinggeld.

Mijnheer de minister, het is van het

allergrootste belang dat u alle middelen uitput om in dit dossier eens en voor altijd duidelijkheid te scheppen.

Van mijn kant zou ik in plaats van een Punt aan de Lijn, liever een punt achter de lijn van dit project zetten.

De voorzitter : De heer Van Dienderen heeft het woord.

De heer H. Van Dienderen (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, na de uiterst gedetailleerde interpellatie van de heer Vautmans wens ik niet in herhaling te vallen.

Ik ben het eens met de algemene strekking van zijn betoog.

Op Punt aan de Lijn wil ik even ingaan.

In de eerste plaats wens ik eraan te herinneren dat de groenen zich van bij de aanvang verzetten tegen de grond van de zaak. Wij waren van mening dat dit project niet goed was voor het openbaar vervoer in Vlaanderen en dat onze middelen te beperkt waren om een dergelijk bedrag te besteden aan een overstapplaats tussen openbaar vervoer en automobilisten op amper enkele kilometers van het centrum van de Stad Antwerpen. Bovendien situeert deze overstapplaats zich naast een stadsautoweg – zo kan de Antwerpse Noorderlaan wel worden genoemd. Welke automobilist zal daar zijn wagen met stereoinstallatie, scheerapparaat, koffiethermos en dergelijke, ruilen voor een bus of een tram, wanneer hij bovendien weet dat hij wellicht gemakkelijk en zelfs gratis een parkeerplaats – bijvoorbeeld onder de Groenplaats – zal vinden in het centrum van de stad ?

Dergelijke overstapplaatsen kunnen echter wel zinvol zijn, maar dan moeten zij zich op een grote afstand van de centra bevinden.

Alle onregelmatigheden die het Rekenhof naar voren bracht en waarvan de heer Vautmans een goed

overzicht gaf, maken de zaak des te erger.

Wat ons het meest stoort en treft, is dat de kostprijs voor gronden en gebouwen die door De Lijn werd betaald volgens het Rekenhof tot het vierdubbele bedroeg van de normale prijs. Dat is een echte schande. Het zit ons ook dwars dat deze momenteel snoeit in haar dienstverlening, vooral op het platteland, en hiervoor geen alternatieven ontwikkelt, ondanks het uitdrukkelijk verzoek van de Vlaamse Raad.

Bovendien neemt deze maatschappij slechts zeer traag initiatieven wat het vervoer in de steden betreft. Voor Brugge werd wel een en ander ondernomen, maar naar verluidt zou ook op dat vlak moeten worden gesaneerd en zal de frequentie van de ritten wellicht afnemen. Wanneer zal een degelijk voorstadsvervoer worden op punt gezet voor de andere steden, vergelijkbaar met wat thans in tal van Europese steden bestaat ?

Ondanks deze tekortkomingen en in de huidige omstandigheden koopt die maatschappij gronden en gebouwen tegen het vierdubbele van de normale prijs ! Hoe is dat mogelijk ?

Mijnheer de minister, ongetwijfeld zal u in dat verband schermen met de autonomie van het overheidsbedrijf De Lijn, maar voor het overgrote deel werken zij toch met het geld van de gemeenschap, van de belastingbetaler, dat hen door de Vlaamse Raad wordt toegeschoven. Dit geld moet behoorlijk worden besteed en ik vermoed dat u over mechanismen beschikt om dergelijke aberraties te voorkomen.

In tegenstelling tot collega Vautmans die zeer gedetailleerde vragen stelde, zal ik het meer algemeen houden en graag vernam ik wat u zal ondernemen om het één en het ander vooralsnog recht te trekken. Hoe zal u er in de toekomst voor zorgen dat dit autonoom overheidsbedrijf niet meer dezelfde fouten zal

Van Dienderen

maken en dat het geld van de belastingbetaler beter zal worden besteed inzake openbaar vervoer ?

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister J. Sauwens (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik dank de interpellanten die mij de gelegenheid gaven de punten op de i's te plaatsen betreffende een bepaalde sfeer die zich ontwikkelde rond de Vlaamse Vervoermaatschappij en die ten onrechte de indruk zou wekken dat het bedrijf in verval is.

Na haar start in 1991 boekte De Lijn goede resultaten op het vlak van een nieuw openbaar verover. Het is volgens mij belangrijk dat regering en parlement ter zake voort kansen bieden tot ontwikkeling.

Ik richt mij in het bijzonder tot de heer Vautmans om te waarschuwen voor het risico van vermenging van begrippen en elementen. Er worden dezer dagen in andere assemblées trouwens ook heel wat steekspelen opgevoerd aangaande gerechtelijk onderzoek, opheffing van de parlementaire onschendbaarheid en dergelijke.

Het Rekenhof is een orgaan van de wetgevende macht dat een specifieke taak uitvoert en volledig onafhankelijk – bijvoorbeeld van het Hoog Comité van Toezicht – optreedt. Het werd opgericht bij Grondwet en oefent in eerste instantie een administratieve controle uit op de uitgaven van de overheid, onder meer of de wet op de overheidsopdrachten wordt nageleefd.

Het Hoog Comité van Toezicht is een administratie van en door de uitvoerende macht opgericht die onder de bevoegdheid van de eerste minister valt. Het Hoog Comité van Toezicht ziet erop toe dat de belangen van de overheid niet geschaad worden. Het heeft een strafrechterlijke bevoegdheid. Het kan optreden op basis van klachten van individuen of

van het parket en kan, bij vaststelling van onregelmatige praktijken, een dossier voor verdere vervolging overmaken aan het parket.

De rol van het Rekenhof is louter administratief en houdt geen opportuniteitstoezicht in, het is evenmin een strafrechtelijke controle.

Ik wens te benadrukken dat men moet vermijden dat elk onderzoek naar administratieve doeltreffendheid en de gevolgde procedure, automatisch negatieve weerklank krijgt inzake de strafrechterlijke verantwoordelijkheid van bepaalde individuen. Het parlement moet ten opzichte van de publieke opinie een duidelijke rol van klaarheid scheppen.

Het Rekenhof rapporteert naar het parlement.

De heer V. Vautmans : Inzake Streep aan de Lijn heb ik gevraagd of er een onderzoek van het Hoog Comité van Toezicht aanhangig is. Ik heb zeker geen schandaalsfeer willen scheppen.

Minister J. Sauwens : De beleidsvoering op zich blijft de taak van het parlement en de regering.

Ik wil dieper ingaan op de concrete vragen.

Ten eerste, het gebeurlijk onderzoek van het Hoog Comité van Toezicht inzake de n.v. Streep.

De n.v. Streep werd opgericht overeenkomstig artikel 3 van het decreet van 31 juli 1990 tot oprichting van De Lijn. De Lijn kan alle activiteiten opzetten waartoe haar personeel, installaties en uitrusting aangewend kunnen worden, in zoverre deze activiteiten verband houden met de gemeenschappelijke stads- en streekvervoeropdracht. De n.v. Streep is 50 percent eigendom van De Lijn en 50 percent van de privé-sector. De oprichting ervan werd langdurig voorbereid met de n.v. HMT, die de bestaande contracten met de ex-MIGV, ex-MIVA en ex-NMVB in-

bracht. Op deze wijze konden de reclameinkomsten samengebracht worden. Deze aanpak is winstgevend omdat de reclame-ontvangsten beduidend verhoogd zijn. De raad van bestuur van De Lijn heeft de oprichting van de n.v. Streep goedgekeurd tijdens de vergadering van 21 januari 1992.

De taken van de n.v. zijn : het commercialiseren en het exploiteren van publicitaire ruimtes op alle roerende en onroerende goederen van De Lijn ; het creëren, produceren en exploiteren van reclamemateriaal voor derden en tevens voor De Lijn ; het uitvoeren van de reclamecontracten ; het verzorgen van de promotionele animatie voor De Lijn en het verstrekken van alle prestaties, diensten en adviezen die rechtstreeks of onrechtstreeks betrekking hebben op publiciteit in de meest uitgebreide betekenis.

Op een bepaald ogenblik heb ik vanuit esthetisch standpunt overwogen De Lijn voor te stellen geen reclame meer toe te laten op de trams en bussen. De oprichting van de n.v. Streep en de winstgevende evolutie van de ontvangsten uit de reclame hebben mij verplicht van mijn voorstel af te zien.

Aangezien de n.v. Streep, opgericht overeenkomstig de bepalingen van artikel 3 van het decreet van 31 juli 1990, een autonome rechtspersoon is, werd ik als toezichthoudend minister niet officieel in kennis gesteld van een eventueel onderzoek dat het Hoog Comité van Toezicht zou hebben ingesteld omtrent gebeurlijke onregelmatigheden van de n.v. Streep in de uitoefening van haar activiteiten.

Er is mij evenmin enig element, waarop het onderzoek betrekking zou hebben, of enig resultaat of feit van het onderzoek bekend. Ik heb ook kennis genomen van een aantal persberichten.

Naar aanleiding daarvan heb ik de regeringscommissaris, de heer

Sauwens

Stroobants, gevraagd om een onderzoek in te stellen en mij van eventuele onregelmatigheden op de hoogte te houden. Hij heeft mij de oprichtingsakte van de n.v. De Streep en een kort verslag van de activiteiten bezorgd. Er is bij De Lijn geen enkel bericht in verband met het voorwerp van het onderzoek en de resultaten van een eventueel onderzoek.

Ik wil er in dit geval ook op wijzen dat elk onderzoek, gesteund op mogelijke strafrechtelijke inbreuken, ook wanneer dit door het Hoog Comité van Toezicht wordt ingesteld, geheim is en dat zolang het onderzoek niet is afgesloten en de resultaten ervan niet bekend zijn, het volkomen voorbarig is van onregelmatigheden te gewagen. Zonder te willen vooruitlopen op de resultaten van een eventueel onderzoek wil ik nog zeggen dat niet alle onderzoeken die worden ingesteld tot het weerhouden van strafbare feiten, tot onregelmatigheden leiden. Het Hoog Comité van Toezicht stelt geregeld onderzoeken in die geen gerechtelijk gevolg kennen. Ook wij vragen geregeld aan het Hoog Comité om een onderzoek in te stellen om van bepaalde feiten precies op de hoogte te zijn, zonder dat dit administratief, gerechtelijk of tuchtrechtelijk enig gevolg kent.

Natuurlijk wordt er intussen, door deze perslekken, bij de publieke opinie een sfeer gecreëerd die voor de activiteiten van de VVM niet gunstig is. Meer dan ooit heeft onze samenleving behoefte aan een serene benadering, zeker vanuit het politieke milieu, om de sfeer van corruptie en schandalen als dusdanig tegen te gaan.

In verband met de verwijzingen naar het ontslag van de voormalige voorzitter van de Vlaamse Vervoermaatschappij beschik ik over geen enkel element dat aangeeft dat dit ontslag onder meer met onregelmatigheden bij de n.v. Streep te maken heeft. Ik heb daarover geen enkele officiële

mededeling ontvangen. Ik heb alleen van de heer Van Santvoort een brief ontvangen waarin hij mij schrijft dat hij om persoonlijke redenen ontslag uit zijn functie heeft genomen. Het is duidelijk dat, indien er een onregelmatigheid in hoofde van de n.v. Streep zou worden aangevoerd, ik als toezichthoudende minister erover zal waken dat de passende maatregelen worden genomen.

Ik kom dan tot het tweede dossier dat het voorwerp van deze interpellatie uitmaakt, met name het project Punt aan de Lijn.

Mijnheer Van Dienderen, wij hebben er reeds vroeger, vooraleer het project echt van start is gegaan, uitvoerig over gedebatteerd. De Vlaamse regering heeft het oorspronkelijke project erg afgeslankt, ook omwille van een aantal overwegingen die u vandaag nog hebt geformuleerd. Het was in de eerste fase vrij megalomaan. Het is teruggeschroefd tot realistische proporties. Ik wil het kort overlopen om te antwoorden op een aantal vragen die de heer Vautmans heeft gesteld.

Het Rekenhof heeft op 28 september 1993 een eerste auditverslag, in verband met contracten die tot dusver in het kader van het project Punt aan de Lijn door de VVM zijn gesloten, overgemaakt. Die bemerkingen werden door de VVM beantwoord. Het Rekenhof heeft daar opnieuw op gereageerd en heeft dit dossier voor standpuntbepaling aan de bevoegde minister overgemaakt. De opmerkingen van het Rekenhof worden op dit ogenblik door mijn administratie onderzocht. Zij zullen eerstdaags worden beantwoord.

Ook hier wil ik even vaststellen dat, door wie weet welke omstandigheden, bepaalde teksten van het Rekenhof eerst aan de pers worden overgemaakt, vooraleer zij aan het parlement worden bezorgd. Dergelijke zaken gebeuren in toenemende mate. Ik denk dat het parlement daarover met het Rekenhof eens een

gesprek moet organiseren. Die discussie is heel belangrijk. Het gaat over belangrijke overeenkomsten, over grote bedragen, over de verantwoordelijkheid van de overheid ten opzichte van belangrijke doelgroepen. Het is duidelijk dat de relatie tussen het Rekenhof, het parlement en de pers opnieuw moet worden bekeken.

Ik ontving tot vandaag nog geen antwoord van de administratie naar aanleiding van deze interpellatie. Wel heb ik erop aangedrongen dat dit zo snel mogelijk gebeurt. Hoewel ik een aantal elementen uit het antwoord van De Lijn kan overnemen, geef ik er toch de voorkeur aan het debat efficiënt te voeren wanneer het Rekenhof zelf zijn verslag heeft neergelegd en aan het parlement heeft overgemaakt.

Twee elementen die onderwerp van kritiek vormden, wil ik toch aanhalen. De grondprijzen zouden aanzienlijk hoger liggen. Nu blijkt uit een korte steekproef en uit gegevens die De Lijn mij recent ter beschikking stelde, dat de prijs waartegen zij gronden aankocht, vrijwel identiek is aan het bedrag dat voor het Metropolis-project werd aangerekend. Wij hebben er alle belang bij dat dit soort informatie correct wordt geanalyseerd, zodat de definitieve bemerkingen van het Rekenhof een solide basis kunnen vormen voor het verdere verloop van het debat.

Ook inzake de toepassing van de wet op de overheidsopdrachten wijzen een aantal elementen erop dat die wel werd opgevolgd. Er werd overigens nog een Europese prijsvraag ingericht om een ontwerper te kiezen voor het ombouwen van de gebouwen die op het betreffende perceel staan.

Op 4 november 1992 trof de Vlaamse regering een aantal beslissingen. Zij zou principieel instemmen met de prioritaire noordelijke uitbouw van het openbaar vervoer in Antwerpen, zoals dat in de Dimarso-stu-

Sauwens

die, het Globaal Structuurplan Antwerpen werd gepland. Dit zou tevens worden ingepast in de optiek van het project Stad aan de Stroom en werd goedgekeurd door het college van burgemeester en schepenen van de Stad Antwerpen, op voorwaarde dat er doorstromingsfaciliteiten voor het openbaar vervoer en meer bijzonder voor de nieuwe noordelijke tramlijnen werden voorzien. Naar die waarborg heeft het Rekenhof overigens ook gevraagd.

Vervolgens nam de Vlaamse regering zich voor principieel in te stemmen met het voorstel om de VVM te gelasten tijdens het volgende decennium jaarlijks gemiddeld twee kilometer dubbelspoor aan te leggen voor de uitbreiding van tramlijnen en dit binnen de voor investering vrijgemaakte kredieten, waarbij De Lijn verantwoordelijk blijft voor de exploitatiegevolgen van die uitbreidingen.

De Lijn zal bovendien gemachtigd zijn om in een coördinatiepunt voor stads- en streekvervoer te voorzien en mag dan ook Park and Ride-faciliteiten uitbouwen op de terreinen van General Motors aan het kruispunt van de Groenendaallaan en de Noorderlaan. Daarbij aansluitend krijgt De Lijn ook toestemming om op dezelfde site een stel- en werkplaats voor trams en bussen te bouwen.

Verder zal de regering ook de nodige financiële ruimte daartoe vrijmaken binnen de globale investeringskredieten voor het openbaar vervoer, op voorwaarde dat De Lijn, vanaf 1997, jaarlijks haar stijgend aandeel in de financiering voorziet binnen haar eigen middelen. De eigen begroting moet dus het project kunnen dragen zonder meerkost voor de gemeenschap. Dit is een uitermate belangrijke bepaling. De Lijn zelf heeft immers sterk aangedrongen op de realisatie van dit project. Er werden daarbij bijkomende vragen gesteld en de vermelde voor-

waarden werden uitdrukkelijk opgenomen in het afgeslankte projectontwerp.

De VVM draagt hierin dus een grote verantwoordelijkheid en de Vlaamse regering volgt de naleving van deze en andere financiële bepalingen op de voet. Bovendien moeten de opbrengsten uit de valorisatie van de te desaffacteren stel- en werkplaatsen worden ingebracht. De investeringsbijdrage van De Lijn zelf en de eventuele meerexploitatiekost of de niet-gehaalde, vooropgestelde rendementstijging leidt niet tot het verminderen van de eigen investeringsinspanningen. Er kan ook geen aanspraak worden gemaakt op recuperatie van het gewest via de werkings-toelage aan De Lijn op last van het gewest.

De investeringen, prioriteiten en verbeteringen aan het openbaar vervoer – denk hierbij aan lijn 3, richting Sportpaleis – moeten op hetzelfde niveau worden gehandhaafd, ondanks wat hier als extrakost wordt aangegeven.

In aansluiting hierop besliste de Vlaamse regering op de begroting 1993 reeds kredieten uit te trekken voor een bedrag van 310 miljoen frank.

Een vijfde bepaling in de beslissing van de Vlaamse regering had tot doel De Lijn te machtigen mits formele beslissing van de raad van bestuur, en mits integrale toepassing van de wetgeving op de overheidsopdrachten ter zake - verder te onderhandelen binnen de marges van de gegarandeerde ramingen. Zodoende kan zij de beste voorwaarden bepalen voor het afsluiten van een onroerende leasingovereenkomst met de projectontwikkelaar, die houder is van de geldige optie op het geheel van de site van General Motors.

Wij hebben in de loop van het jaar in overeenstemming met de beslissing van 4 november 1992 de passende maatregelen genomen voor de kredietreservering van 310 miljoen

frank. Er is van bij de aanvang van de studies duidelijk gesteld dat de wet op de overheidsopdrachten in alle fasen van het project zal worden toegepast – de financiering, de studie-opdracht, het management en de uitvoering van de werken.

Ik verwijs hiervoor naar de toewijzing van de financieringsovereenkomst, waarvoor de markt uitvoerig werd geconsulteerd in het kader van de wetgeving op de overheidsopdrachten. De algemene offerteaanvraag op Europees niveau voor de toewijzing van de studiecontracten voor de transformatie tot stel- en werkplaatsen werd op 3 december 1993 aangekondigd, en er kan worden ingeschreven tot 8 februari 1994.

Het is een concreet voorbeeld, waar de rol van het Rekenhof als een soort administratieve waakhond door de toepassing van de wet op de overheidsopdrachten, in concreto wat de transformatie van de stel- en werkplaatsen betreft, tot heel duidelijke invulling van de gestelde voorwaarden heeft geleid.

De Lijn investeert op jaarbasis een budget van 2,3 miljard frank. Ook hier is De Lijn als publiekrechtelijke vereniging met rechtspersoonlijkheid onderworpen aan het toezicht van commissarissen van de Vlaamse regering, die de zittingen van de raad van bestuur bijwonen. De Lijn dient derhalve de controleprocedure te volgen, zoals die van toepassing is in de administratie van de Vlaamse Gemeenschap. De Lijn heeft tevens bedrijfsrevisoren, en bezit een dienst Interne Audit.

Ook daar is dus in de nodige waarborgen structureel voorzien zodat er niets kan en mag foutgaan.

Bij de oprichting van de Vlaamse Vervoermaatschappij hebben wij een aantal taken die traditioneel door het bestuur werden uitgeoefend aan een meer autonome maatschappij overgedragen.

De beheersovereenkomst, die in

Sauwens

werking is getreden op 1 januari 1993, geldt één jaar, en de verlenging met nog één jaar zal binnenkort aan de Vlaamse regering worden voorgesteld. Daarna zullen wij dank zij de informatisering en het in werking treden van het nieuwe normeringssysteem kunnen overgaan tot de opmaak van een definitieve beheersovereenkomst voor een periode van drie jaar. In deze beheersovereenkomst zijn duidelijk de opdrachten en de door de maatschappij minimaal te verzekeren vervoersprestaties omschreven. De structuur van de tarieven zal worden bepaald, de wederzijdse rechten en verplichtingen, de berekening en de verdeling over de exploitatieentiteiten van de investerings- en de exploitatietoelagen, en ook het strategisch ondernemingsplan.

Mijn administratie onderzoekt op dit ogenblik de bemerkingen van het Rekenhof en ze zal die beantwoorden wat het dossier Punt aan de Lijn betreft. Mijn commissarissen hebben mij tot op heden geen enkele onregelmatigheid gesignaleerd. De Vlaamse regering en ikzelf zullen erop toezien dat de reglementering en de bestaande wetgeving correct wordt toegepast, ook binnen de Vlaamse Vervoersmaatschappij, en dat de doelstellingen rond openbaar vervoer correct zullen worden uitgevoerd. De dotatie en de investerings-toelagen kunnen enkel op niveau worden gehouden wanneer de voorwaarden concreet worden ingevuld door de maatschappij zelf, zoals ze én in de beheersovereenkomst én bij de jaarlijkse begrotingsbespreking zijn bepaald. Dit moet ertoe leiden dat er geen overheidsmiddelen worden verspild.

De bemerkingen van het Rekenhof zijn voldoende ernstig om deze zaak grondig te onderzoeken. Dit probleem moet inderdaad onze volle aandacht krijgen. Ik hoop binnen enkele maanden meer klaarheid te kunnen brengen ; momenteel zijn nog een aantal zaken in onderzoek.

Minister Johan Sauwens (VU), links naast minister Hugo Weckx (CVP), werd geïnterpelleerd over het project Punt aan de Lijn

Ik wil eveneens wijzen op de grote persoonlijke verantwoordelijkheid van de bestuurders van deze autonome maatschappij en ook van de regeringscommissarissen. Ook zij moeten in de nieuwe situatie, zoals trouwens op het federale vlak met de NMBS het geval is, een grote verantwoordelijkheid dragen. Wij zullen ons strikt houden aan hetgeen ter zake door de Vlaamse Raad aan de Vlaamse regering als opdracht wordt geformuleerd.

De voorzitter : De heer Vautmans heeft het woord.

De heer V. Vautmans : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de minister stelt voor het debat ten gronde uit te stellen tot wanneer men kennis heeft kunnen nemen van het officiële rapport van het Rekenhof. Ik kan hiermee akkoord gaan.

Intussen wil ik toch aan de minister vragen de nodige maatregelen te nemen opdat een voldoende controle op die autonome overheidsinstelling

zou worden uitgevoerd. Wat wij vroeger altijd hebben gevreesd, is blijkbaar nu aan het gebeuren, namelijk dat dit soort privatisering van sommige instellingen in feite alleen maar tot resultaat heeft dat het parlement buiten spel wordt gezet en dat de controle alleen nog gebeurt via de regeringscommissaris, die daarna een rapport opstelt ten behoeve van de minister, als hij dat al doet. Ik heb inderdaad enige ervaring met regeringscommissarissen. Sommigen oefenen zeer efficiënt hun taak uit, anderen doen dit absoluut niet.

Mijnheer de minister, uiteindelijk bent u verantwoordelijk en niemand anders.

Tweede opmerking. U zegt dat De Lijn ervoor moet zorgen zodanige bijkomende inkomsten te genereren dat zij de supplementaire investeringskosten en de exploitatie-meerkosten zelf kan dragen binnen haar begroting. Ik heb evenwel niet gehoord dat er eventueel in sancties is

Vautmans

voorzien. Wat indien zulks niet gebeurt ? Wat indien De Lijn deze inkomsten niet kan genereren, wat ik veronderstel en vermoed ? In dat geval zal de overheid eens te meer met centen op tafel moeten komen.

De voorzitter : De heer Van Dienderen heeft het woord.

De heer H. Van Dienderen : Mijnheer de voorzitter, ik wil nog even inpikken op de laatste opmerking van de heer Vautmans betreffende de financiële verantwoordelijkheid van De Lijn voor het project Punt aan de Lijn.

Wanneer men een dergelijk prestigieus project wil realiseren terwijl men slechts over beperkte middelen beschikt, moet dit noodzakelijkerwijze leiden tot een beperking van de dienstverlening en het niet doorvoeren van alternatieven, ondanks het verzoek dat dienaangaande in de Vlaamse Raad werd gedaan.

In dat geval moet men zich afvragen wat eigenlijk de prioriteiten zijn en wat het belangrijkste is : een super-de-luxe coördinatiepunt of het blijven verzekeren van de dienstverlening. De afbouw van de dienstverlening is het gevolg van de financiële verantwoordelijkheid die De Lijn zelf heeft. Wanneer de dienstverlening wordt beknot, worden hiervoor uiteraard de zwakke lijnen uitgekoken, die voor sommige gebruikers echter zeer belangrijk zijn en die mits een goede marketing voor anderen belangrijk kunnen worden.

U hebt het over een grondig debat na de publikatie van het Rekenhof. Wij zullen dit met belangstelling opvolgen en, indien nodig u opnieuw aan de tand voelen. Als het Rekenhof de bezwaren, zoals geformuleerd in de pers, in het officieel rapport gestand doet, dan moet worden vastgesteld dat de bestaande controlemechanismen waarover u beschikt, tekort hebben geschoten. Uw regeringsafgevaardigde draagt in dit verband een grote verantwoordelijkheid.

Tot slot nog een punctuele vraag. U

hebt eraan herinnerd dat één van de voorwaarden van de Vlaamse regering voor het groen licht voor een enigszins afgezwakt Punt aan de Lijn-project de garantie van de Stad Antwerpen was voor doorstromingsfaciliteiten. De pers vestigde er de aandacht op dat volgens het Rekenhof men is overgegaan tot de start van het project zonder de garantie van de doorstromingsfaciliteiten, die inderdaad heel belangrijk zijn.

De concrete bijkomende vraag is of u hebt nagegaan of de voorwaarde nu vervuld is ?

De voorzitter : Minister Sauwens heeft het woord.

Minister J. Sauwens : Mijnheer de voorzitter, privatiseringen houden inderdaad bepaalde risico's in. Op het ogenblik pleit men voor autonomie en voor minder politieke betutteling. Dit houdt in dat de maatschappij veel meer volgens bedrijfseconomische en technische doelstellingen gaat functioneren. De bestaande controlemechanismen moeten evenwel zo goed mogelijk functioneren.

Nu reeds zal in de beheersovereenkomst de omvang van de dotatie worden bepaald door de resultaten die worden geboekt.

Het gaat om een dotatie van meer dan negen miljard frank. Wanneer De Lijn onvoldoende rekening houdt met de voorwaarden, geformuleerd door de regering en het parlement, zal zij financieel worden gesanctioneerd.

De beheersovereenkomst zal strikt moeten nagevolgd worden. Op aandringen van de Raad hebben wij een contractuele band met de top van de directie. Zij functioneren op basis van een contract van bepaalde duur en kunnen dus ook eventueel worden gesanctioneerd.

Mijnheer Van Dienderen, u hebt dan gesproken over de beperking van de dienstverlening. Dit kan niet en dit mag niet. Ik zou het positiever willen stellen. Het enorme succes van het project dat voor Antwerpen werd uitgewerkt zal een hefboom

zijn voor het gebruik van het openbaar vervoer in de ganse regio zoals bijvoorbeeld de Brabo-tunnel tot een werkelijke hefboom is uitgegroeid van het hele gemeenschappelijke vervoer in Antwerpen. Het is onder meer daardoor dat het aantal reizigers kon toenemen.

U spreekt over het super-de-luxe project. Wel, dat is het al lang niet meer. Wij hebben via onderhandelingen De Lijn in een bijzonder moeilijke situatie gebracht. Zij heeft erg hard moeten onderhandelen om binnen de contouren van de beslissing van de Vlaamse regering het project in afgeslankte vorm te kunnen verwezenlijken.

Tot slot wil ik een antwoord geven op de vraag naar de doorstromingsfaciliteiten. Er zijn inderdaad concrete gesprekken opgestart en we hopen over enkele weken met de Stad Antwerpen een vervoersconvenant te kunnen sluiten, waardoor een aantal knelpunten voor tram en bus in de Antwerpse agglomeratie kunnen worden weggewerkt.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Ik stel voor het bepalen van datum, uur en agenda voor de volgende plenaire vergadering aan het bureau en uw voorzitter over te laten.

Geen bezwaar ? (*Instemming*)

De vergadering is gesloten.

- *De vergadering wordt om 19.48 gesloten.*
